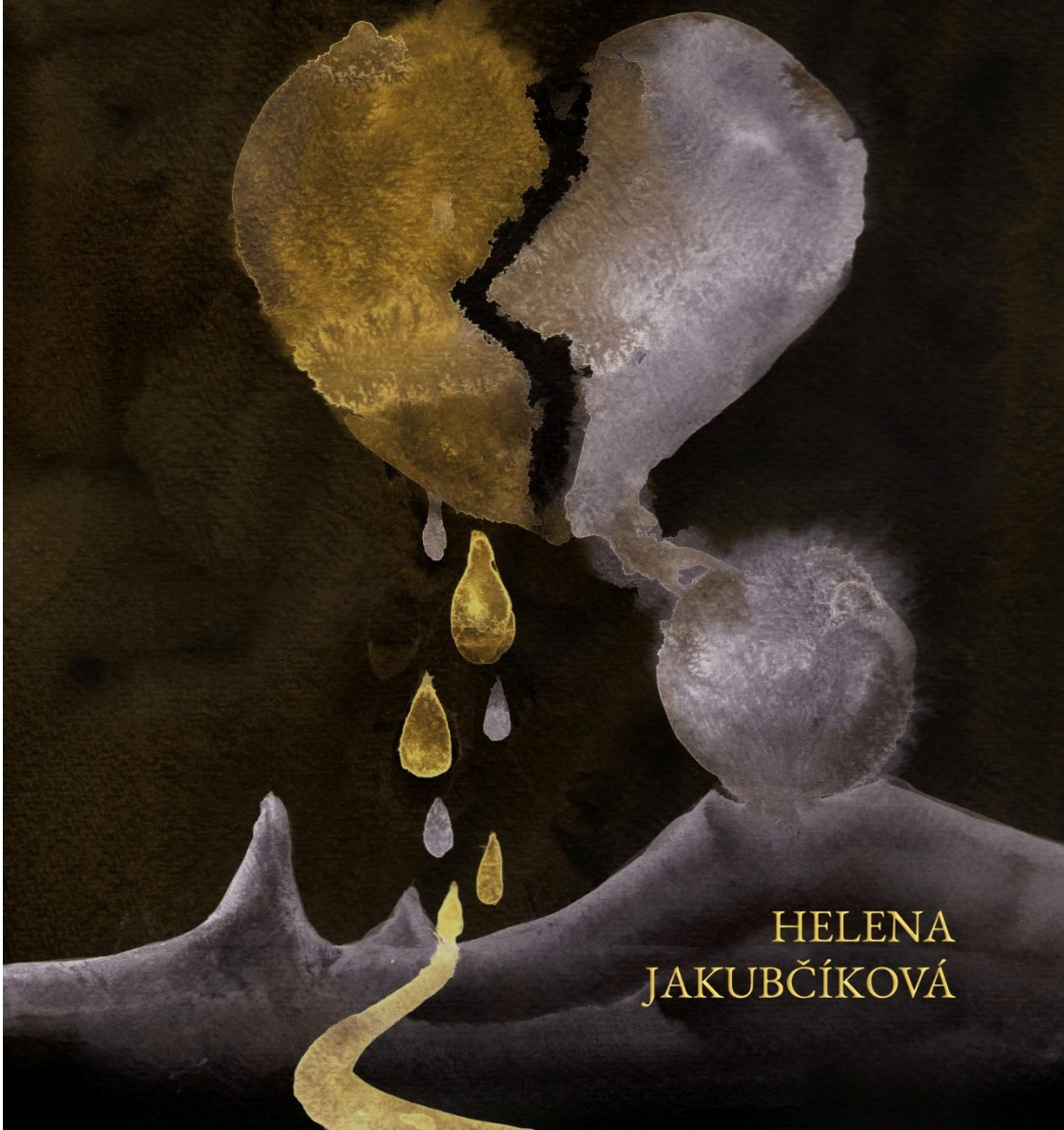

DVA SVETY

HELENA
JAKUBČÍKOVÁ

Mojim súrodencom

a sebe

Tak ako rieka šepoce svoj príbeh skackajúc cez skaly, úžiny, rozlievajúc sa v lesoch i dolinách, tak aj človek rozpráva svoj príbeh v rozhovoroch so svojou dušou a svojimi činmi.

Obsah

Letný úpal.....	6
Rieka tečie temným lesom	13
Blúdenie v temnom lese.....	14
Neistá Kráľovná na križovatkách.....	29
Želania sa plnia, len nikto nevie ako	55
Svitane nad korunami stromov.....	73
Zaklopanie na vrátka.....	74
Pod' za svetlom.....	85
Orol letí vysoko.....	92
Spomienka na Veľký sľub	99
Radosti i frustrácie	105
Lavička nad mestom	109
Kríza.....	116
Denderský kruh.....	126
Slnko nad riekou	131
Kde bolo, tam bolo.....	132
Piata hora	139
Magnólie	144
Hry na život.....	148
Svetelné bytosti.....	152
Epilóg	154
Rozprávač chce ešte niečo dodať	156

Letný úpal

Vysoko na oblohe žiarili miliardy hviezd a z Mliečnej dráhy sa jemne šírilo svetlo, ktoré tie žiarivé slnká vyslali k Zemi pred časom, ktorý si ani nevieme predstaviť.

V slabom svetle sa pri ohybe dunajského ramena krčili malé chatky ako kuriatka na bydielkach. Všade vládol pokoj, len sem tam sa ozval škrek vyrušenej zveri, či varovné písknutie vtáka v hájoch a húštinách, ktoré ticho šumeli okolo.

Pokoj noci zrazu rozbil náhly škripavý zvuk. Na jednej chatke ktosi s hrmotom rozrazil dvere a vybehla z nich postava v nočnej košeli. Nešikovne niečo zvierala v náručí.

Na teraske sa to niečo vyšmyklo a spýtalo sa ospalým detským hláskom: „Čo?“

Väčšia postava neodpovedala, len schmatla dieťa za ruku a ťahala ho preč. Preč z terasy, von cez bránku. V šialenom strachu bežala po ceste, ktorá sa zdala byť vo svite hviezd takmer biela.

Kúsok pred nimi sa otvoril maličký prístav pre rybárske loďky.

Tá voda, ktorá sa takmer bezhlučne ponáhľala k veľkému Dunaju, bola ako magnet „Tu, tu... tu som... tu je pokoj...“
„Nie!“

Kto to vykrikol? Bol to naozaj výkrik? Alebo len šepot vesmírnej večnosti? Dieťa sa vytrhlo zo zovretia a celou silou svojej osobnosti, napriek svojej malej postave, sa s naširoko rozťahnutými rukami postavila pred ženu.

Vesmír prestal dýchať. Čas sa zastavil. Sila večnosti rozvinula svoje krídla a vytvorila okolo dieťaťa neprekročiteľnú hradbu.

V piatok poobede toho krásneho slnečného júnového dňa sa Anna trmácala v autobuse na chatu. Deň predtým tam odprevadila mamu a malú neter Lucku. Tešila sa, že si oddýchne a príde v malej chatke pri vode na iné myšlienky. Hlavne však dúfala, že mamu tento malý výlet vytrhne zo sklúčenej nálady.

Keď v apríli pochovali otca a manžela, ostali samé. Mama fungovala ako bezduchý stroj a večer sa zatvárala do svojej spálne. Spala? Hm... ktohovie. Mohla spať spálni, kde sa posledné týždne starala o nevládneho muža? Dokázala zaspáť v izbe, v ktorej jej muž zomrel?

Po otcovom pohrebe vírili tieto otázky v Anninej hlave a nakoniec sa rozhodla. Musí mamu presťahovať. Musí ju vytrhnúť z toho notoricky známeho prostredia. Bola si istá, že na mamu pôsobí ťaživo a to je dôvod, prečo je ako bez duše. Bolo to tak naozaj? Nuž, nevedela to s istotou. Z mamy nedokázala nič vymámiť.

A tak asi mesiac po pohrebe nastalo veľké sťahovanie. Vyprázdnila svoju vlastnú izbu na opačnom konci bytu

a presťahovala tam mamine veci. Ťažké skrine, posteľ, všetko... ešteže brat zavolať svojich kamarátov. Pre mocné mladé ramená to bola veľmi ľahká operácia. Ona sama sa nasťahovala do pôvodnej rodičovskej izby. Zariadila si ju podľa seba s množstvom kvetov.

Dni plynuli jeden za druhým v zdanlivo pokojnom tempe. Anna chodila do práce a z práce. Mama sa po čase tiež vrátila do tej svojej.

Ten stereotyp ju učičikal. Mala ľahký pocit, že všetko je v poriadku a už ich nebude nič stresovať. Veď hašterivý a protivný muž tu už viac nebol. Už tam nebol človek, ktorý kričal a nadával na svet a na nespravodlivosť života, keď bol odsúdený živiť nevládne v posteli. Možno sa vtedy v otcovi zobúdzať jeho vlastný otec.

Po mnohých, mnohých rokoch Anne rozprávala jej krstná, mamine dvojča, príbeh o dedovi, ktorého nemala možnosť spoznať.

Hovorievala: „Keď sa Jožkov tatko dozvedel, že má rakovinu, naháňal tvoju babku po záhrade so sekerou v ruke a vyhrážal sa: Keď mám skapať ja, skap aj ty!“ Babka prežila svojho muža takmer o päťdesiat rokov. Zomrela, keď mala stoštyri. Nuž život píše veľmi čudné príbehy.

V zdanlivej atmosfére bezpečného pokoja začalo na dvere klopať leto. Teplé lúče slnka a opustená rodinná chata v záhybe ramena Dunaja čoraz viac lákali stráviť čas pod otvoreným nebom v malej záhradke alebo člnkovaním sa na vode.

Naviac Anna stále cítila, že mama potrebuje zmenu. Vypadnúť, aspoň na niekoľko dní, z toho ich smútkom zakliateho bytu sa javila ako správna voľba.

A tak sa zrodil úžasný nápad.

Predĺžený víkend na chate bude super zmena nielen pre nich, Annu a mamu, ale aj pre vnučku, ktorá bola v ten týždeň u babky.

„Dieťa sa aspoň nebude nudiť,“ pomyslela si spokojne. S babkou si veľa zábavy neužila. Tá malú zobrala maximálne na pieskovisko za panelákom a na zmrzlinu do mesta, keď bolo treba nakúpiť.

Keď im svoj plán predstavila, Lucka radostne súhlasila. Mama sa usmiala a len pokývala hlavou, že tiež súhlasí.

Anna si v autobuse predstavovala ako sa spolu prejdu po hrádzi, ako si večer spravia oheň a opečú si slaninku, špekáčky a zemiaky. Neskôr pôjdu babka s vnučkou spať a Anna si z terasy vychutná výhľad na hviezdy a tichý večer.

Keď sa autobus konečne došuchtal do dediny, bolo neskoré popoludnie. Slnko z oblohy bez mráčikov spaľovalo ospalú dedinu. Ľahký vánok schladzoval vzduch a robil cestu k chatovej osade znesiteľnou.

Anne sa s plnými taškami kráčalo celkom ťažko, ale „vedť to nie je až tak ďaleko,“ vravela si. Utešovalo ju, že si čoskoro sadne do tieňa a bude pri káve počúvať, čo mama a Lucka spolu robili.

Zakrátko uvidela pred sebou obrisy chatky. Zbehla z hrádze na cestičku, ktorá sa vinula pred ňou. Zbadala mamu stojacu na teraske a Lucku, ktorá sa pri nej bezstarostne hrala.

Avšak, na tom až idylickom obraze niečo nesesedelo. Keď prišla bližšie, udreli jej do očí periny pri maminých nohách. Anna sa v zlej predtuche zamračila. To, čo uvidela, ňou otriaslo.

Mama na priamom slnku stála úplne nehybne. Ako socha. Tvár mala červenú a spálenú a čo horšie... v očiach mala prázdno.

S predstieranou veselosťou a zovretým srdcom sa zvitála s neterkou a pozdravila mamu: „Ako ste sa mali? Čo ste robili? A čo tu robíte na tom slnku? Prečo nie ste v tieni?“

Lucka mykla plecami s nevinnosťou dieťaťa a džavotala niečo, čo Anna počúvala len na pol ucha.

„Aspoň to dieťa je v poriadku,“ pomyslela si s úľavou, ale hoci bolo teplo, mráz jej prešiel po chrbte. Mamu postrčila dovnútra a donútila ju sadnúť si do kresielka. Odložila tašky a potom zobrala z terasky periny a uložila ich na posteľ.

„Čo ste jedli?“ zaujímala sa akoby sa nič zvláštne nedialo.

„Teta nám dala pečené ryby...“

„Aká teta? Bolo to dobré?“

„Hej. A tá teta býva tam,“ Lucka ukázala k vedľajšej chate.

„Dobre, pôjdem jej poďakovať. A babka robila čo?“ Lucka len mykla plecom: „Nič.“

Šťastné to dieťa.

Anne bolo jasné, že si neuvedomovala vážnosť situácie a skôr to bolo pre ňu dobrodružstvo. Mala svoj svet a svoje hry. Mama sa celý čas v kresle ani nepohla.

Keď neskôr vyšla von, suseda z vedľajšej chaty na ňu hneď zakývala. Akoby ju už čakala.

Vybrala sa k nej s pocitom, ktorý sa nedal nazvať ani náhodou príjemným. Avšak, bez ohľadu na všetko, len ona jej mohla objasniť, čo sa to tu vlastne zomlelo.

Teda, čo sa stalo z jej pohľadu.

„Skoro ráno sme našli vašu mamu a dievčatko vonku,“ rozhovorila sa suseda náhlivo.

„Niečo sa muselo prihodiť, ale nevieme čo. Zobrali sme ich k sebe a dali sme im raňajky. No...“ zaváhala akoby hľadala správne slová. „A vaša mama... všimli sme si, že nie

je úplne...“ znova sa zasekla a potom pevnejšie pokračovala: „Keď som od malej na obed zistila, že nemajú nič navarené, doniesla som im trochu jedla. Je to divné, nevedeli sme, čo robiť, ale... ale keď dievčatko povedalo, že prídete, tak sme čakali.“

Keby bola taká možnosť, tak by sa Anna najradšej rovno prepadla pod zem. Osobne poslala svoju matku na toto miesto, aby si tu odpočinula. A čo z toho vzišlo! Katastrofa! Bolo jej hrozne. Vinila sa za ten blbý nápad. V mysli jej prebehlo hneď niekoľko hrôzostrašných scenárov. Bože, ak by sa Lucke niečo stalo, tak jej to sestra nikdy neodpustí.

Striasla sa a skontrolovala aký je čas, ale aj bez tohto gesta vedela, že im neostáva nič iné, len prespať v chatke. Ráno odídu hneď prvým autobusom.

Neskôr v chatke rozostlala posteľ a snažila sa vymámiť od mamy, čo ju počarovalo. Ani vo sne by jej nenapadlo, že mamu tu bude strašiť duch jej muža. Aspoň to tak vyzeralo z nesúvislých slov a vyjašeného pohľadu.

V duchu si znova nabýzgala. Ale ako mohla vedieť, že toto miesto by mohlo spôsobiť takú traumu? Hm... alebo? Keď nad tým v noci rozmýšľala, neprišlo jej to až tak nemožné. Veď tá chata úplne symbolizovala ich otca.

V noci spala len útržkovito. Ráno obe postavila do pozornosti už za úsvitu. Slnko nad ich hlavami začínalo postupne naberať silu, ale ešte stále bolo nízko, keď nastupovali do autobusu. Pred obedom boli doma.

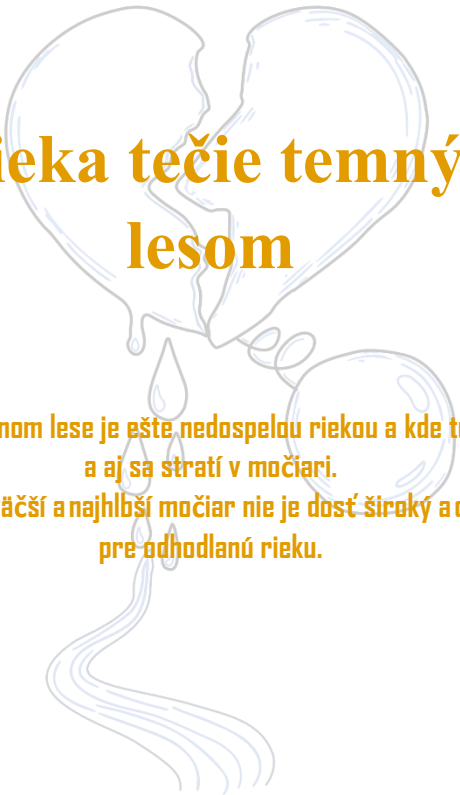

Týmto dramatickým výletom začala etapa pravidelných návštev v psychiatrickej nemocnici, kde bola jej mama hneď v nasledujúci pondelok hospitalizovaná.

Jej myseľ blúdila mimo priestor a čas, zamknutá niekde,
kde nechcela pustiť žiadnu inú dušu.

Nikto vtedy nevedel, a Anna už vonkoncom nie, že niekde
v neznámych hĺbinách sveta chorej ženy, sa skrývalo malé
opustené dieťa a čakalo, kým ho niekto oslobodí.

Roky plynuli a nikto neprichádzal.

Rieka tečie temným lesom

Rieka v temnom lese je ešte nedospelou riekou a kde tu sa zamotá
a aj sa stratí v močiarí.

Ale ani najväčší a najhlbší močiar nie je dosť široký a dosť hlboký
pre odhodlanú riekú.

V temnom lese je tak ľahko zablúdiť. Zradné svetlo bludičiek
prebleskuje lákavo nad močiarimi. Ideš za tým svetlom?
Dávaj si pozor na to, čo stretnieš.

Blúdenie v temnom lese

Keď sa Anna po mnohých rokoch vracala k tomu zvláštnému obdobiu kríz, uvedomovala si jednu vec. Bol to rok, keď umrela. Boh sa už nemohol viac nečinne prizerat' a zasiahol.

Ale ešte muselo prejsť veľa rokov, kým sa zrodila nová Anna.

Ten rok bol rokom pádov. Nič nebolo tak, ako si Anna želala. Bola to etapa, keď svoj život žila najmä v práci. Ráno utekala na vlak a vracala sa až neskoro večer.

V banke práve zúrila príprava na veľký tresk. Dve banky sa mali spojiť do jednej a po roku analýz systémov a procesov nastal čas na postavenie všetkého potrebného pre chod úplne novej banky.

Ešte pred rokom bola Anna presvedčená, že príde o svoji pozíciu produktového manažéra. Na stretnutiach, kde sa malo rozhodnúť, ktorým smerom sa bude uberať kartový biznis novej banky, sa stretávali dva silné tímy. Akosi s ľahkosťou prijala fakt, že v novej banke už nebude. Ved' bola najstaršia a nikdy nebola príliš pribojná.

Ale udalosti sa začali uberať úplne iným smerom. Uprostred rozbiehajúcich sa prác vedenie banky odvolalo ich divíziu riaditeľku a na jej miesto bol povýšený kolega, ktorý dovtedy riadil prácu pobočiek. Ako sa dalo čakať, tak na prvej porade v svojej novej pozícii pyšne vyhlásil: „Doteraz nebola táto divízia vedená dobre. Odteraz bude všetko inak.“

Žiaden kredit pre odídenú bývalú riaditeľku. Miera arogancie a pýchy niektorých zarazila, ale nebolo to nič prekvapujúce od Taliana s chorvátskymi koreňmi, ktorý až príliš často prejavoval svoju nespokojnosť u svojich súkmeňovcoch vo vedení. Pre odbor platobných kariet, ktorý pod jej vedením konečne nadobudol svoj rozkvet, to bol celkom zásadný krok.

Anna už predtým chcela niekoľkokrát odísť. Bola odborníkom v svojej práci a nevadilo jej, že má kompetencie, o ktorých by sa jej možno inde ani nesnívalo. Na druhej strane však vnímala ako ani jej nadriadení netušia, čo vlastne robí. S príchodom Andrei sa to všetko zmenilo.

Bolo to v čase, keď nahnevane odhodila na stôl protinávrh prevádzky na to, kam má smerovať budúci vývoj kartových produktov v banke, a rozhodla sa, že nemá zmysel bojovať s veternými mlynmi. Ten návrh bol v celej svojej podstave zle postavený a nekonkrétny. Slová, slová, nič nehovoriace čísla, krátkodobé plány, žiadna vízia. Napriek tomu sa od nej očakávalo, že prikývne a zahodí svoj návrh. Napriek tomu, že ho konzultovala s kartovým expertom z milánskej centrály, ktorý ho odobril. Protinávrh vypracoval vedúci prevádzky platobných kariet. Bol to mladý muž, ktorý sa od prvého momentu zameral na svoj kariérny postup. Anna si veľmi dobre pamätala, ako sa na poslednom vianočnom večierku, ešte ako nový zamestnanec, krútil okolo členov vedenia. Nuž

nie darmo. Získal silnú podporu, ktorú Anna nemala. Bolo za tým viac, ako si zrejme dokázala predstaviť. Slabnúci vplyv jej vtedajšej divíznej riaditeľky a tiež nechť angažovať sa v oblasti, ktorá bola až príliš technická, boli len tie najviditeľnejšie z mnohých menej viditeľných náznakov nastupujúcich zmien.

Anna zo svojej perspektívy pochopila, že nenájde uši ochotné počúvať. Najmä preto, že nemohla očakávať, že divízna riaditeľka kvôli nej pôjde do evidentne už vopred prehratého boja.

Zazrela ešte raz na tú paródiu kartovej stratégie. Vždy verila, že za jej odbornosť má hovoriť práca a nie pochlebovanie. Nuž naivka. Vzdychla si a začala hľadať na internete vzor žiadosti o rozviazanie pracovného pomeru, keď zrazu niekto rozrazil dvere na jej kancelárii.

„Vieš čo je nového?“

Vo dverách lapala po dychu Eva, kolegyňa z kartovej prevádzky, akoby práve prebehla maratón, hoci ich kancelárie boli len na opačných koncoch chodby. Nečakala na Anninu reakciu a spustila: „Budeme mať novú divíziu riaditeľku. Takú mladú, niečo cez dvadsať rokov. Určite očarila generála. Ako inak by mohla získať také miesto?“ nadýchla sa a so smiechom dodala: „To bude nejaká cicuška. Taká istá... ako vieš kto? Máme sa na čo tešiť.“

Hej, už jednu cicušku mali a interné tamtamy roznášali všelijaké klebety. Annu nikdy nezaujímali, pokiaľ sa nedotýkali jej práce. Takže zmena? Možno to nebude horšie ako teraz. Vedela, že Evina novinka je uveriteľná. Veď jej šéf mal informácie z prvej ruky.

„Už musím letieť. Ozaj, aby som nezabudla, že vraj má mať šajnu o tom, čo platobné kartu sú... že je to niečo viac,

ako len ten kúsok plastu v peňaženke,“ dodala so smiechom a zatvorila za sebou dvere.

Hoci z pohľadu bankovej hierarchie pracovali na súperiach oddeleniach, rozumeli si a vedeli presne, čo by to mohlo znamenať. Pána, mat' vo vedení zrazu niekoho, kto rozumie ich práci. Anna sa pomaly otočila späť k svojmu počítaču a zatvorila formulár, ktorý jej internetový prehliadač ponúkol. Nemusí predsa konať impulzívne a hneď. Veď nová metla môže všeličo upratať.

S Andreou, tak sa volala nová riaditeľka, bolo radosť pracovať. Hej, bola to atraktívna mladá žena s dlhými blond'avými vlasmi, ale pod tou šticou bol výkonný a rozhl'adený mozog. Avšak, ako sa vraví „všetko do času“. Uprostred procesu, ktorého výsledkom mala byť nová progresívna banka, sa talianske vedenie rozhodlo, že ju treba vymeniť.

Maurizio bol dobrý a zábavný kolega, ale ako divízny riaditeľ... nuž nie vždy tá stolička po ktorej človek najviac túži, je tá najsprávnejšia.

Nastali hektické časy, narýchlo sa menili už dávno schválené rozhodnutia a schyl'ovalo sa k chaosu. Do nového roku, ale hlavne do dôležitej finálnej etapy spájania dvoch inštitúcií, z dvoch veľkých tímov kartárov divízie retailových produktov vstupovali už len dvaja zamestnanci. Anna a Monika z tej druhej banky. Jediným ich šťastím, ak sa to vôbec dalo tak nazvať, bol fakt, že sa nemuseli starať o debetné karty. Ale ku kreditným kartám sa všetci obracali chrbtom ako k niečomu, čo nechcú vedieť, poznať a ani sa na tom akokoľvek spolupodieľať. A aby toho nebolo málo, rivalita medzi obchodom a prevádzkou už narástla do nezdravých rozmerov.

Nebol však čas sa zaoberať takými malichernosťami. Termín veľkého tresku sa blížil, ale oni boli v úplnej kaši. Monika si vydobyla, že hneď po veľkom tresku odíde a Anna mala za úlohu prebrať od nej čo možno najviac vedomostí o produktoch tej druhej banky. Hotovým nešťastím boli vysoké ambície Maurízia, ktorý pred koncom roka zavetril veľký obchod, po ktorom sa vrhol ako žralok za korisťou. Nezaujímal ho tak podradný detail, že všetky systémy sa menia a nútenie zvyšných zamestnancov, aby ten obchod zastrešili, je čisté šialenstvo. Prísľub niekoľko tisíc vydaných kreditných kariet pre veľkú firmu s talianskym vlastníkom bolo až príliš veľké pokušenie. Potencionálny nový vedúci kartového odboru to po zrelej úvahe vzdal hneď po novom roku. Keďže veci boli už rozbehnuté, ostalo to visieť na Anniných ramenách. A do toho prišla OČR.

Bolo to vôbec prvé ošetrenie člena rodiny, ktoré Anna čerpala. Nemala vlastné deti, tak ani netušila, ako to chodí. Ale jej matka ochorela a potrebovala plnú starostlivosť. Toto nemohla nechať na opatrovateľku. Vonkoncom nie novej, ktorá sa ešte len rozhliadala a snažila sa vybudovať aký taký vzťah so svojou klientkou. Napriek tomu, že Anna sa s ňou stretla len pri nástupe a potom ešte párkrát, vnímala, že to medzi nimi nie je žiadna prechádzka ružovou záhradou.

Annina mama odmietala všetky opatrovateľky, a len pod nátlakom svojej dcéry neochotne súhlasila.

Podvolila sa prítomnosti cudzej osoby len preto, lebo Anna bola vtedy neoblomná, ale nikdy sa ani nesnažila vytvoriť si aký taký vzťah s tými votrelcami – teda opatrovateľkami.

Anne sa opäť rúcal svet a cítila na pleciach neznesiteľnú neistotu, strach a ťarchu zo zodpovednosti ako zvládnuť realitu, s ktorou bola znova konfrontovaná. V ušiach jej priam výstražne zvonili slová primára psychiatrickej nemocnice, keď mamu prepúšťali z jej už ktovie koľkého pobytu v nemocnici: „Pani inžinierka, vaša matka potrebuje celodennú starostlivosť.“

Odvtedy uplynulo niekoľko rokov. Problematických i frustrujúcich. Jej mama sa pozerala na svet nepriateľsky a aby ten zlý svet držala čo najďalej od seba, často sa správala nepredvídateľne, ale hlavne ešte častejšie ako partizán chytený do pasce protivníka. Proste držala jazyk za zubami.

Keď sa začala sama na niečo sťažovať a nebodaj sa stal zázrak a rozhodla sa vyzvať dcéru, aby ju zobrala k lekárovi, tak už bývalo väčšinou neskoro. Aj teraz skončila na niekoľko dní v nemocnici a už to vyzeralo, že z nej sama ani neodíde. Mala šťastie, že jej druhá dcéra pracovala v tej istej nemocnici. Síce na inom oddelení, ale nie príliš ďaleko. Len vďaka nej zdravotnú starostlivosť, hoci len tak tak, ale predsa len prežila.

Nebolo to prvýkrát. Po jednej návšteve matky vidiac v akom stave je, Anna napísala na vedenie nemocnice sťažnosť. Dôvodov mala viac než dosť. Nesprávne podávané psychiatrické lieky. Hoci videli, že nedokáže udržať v rukách ani pohár, nedohliadli na to, aby lieky vôbec užila. O oblieť a špinavej posteli ani nehovoriac. Už toho bolo príliš. Veď pred rokom ju tam skoro zabili. Jej sestra namiesto tých zdravotných sestier, ktoré to mali v náplni práce, odbiehala za mamou, aby sa o ňu postarala, aby ju nakŕmila, podala jej

vodu a prezliekla jej posteľ. Čo by sa stalo, keby za ňou chodila rodina len počas povolených návštevných hodín?

Tá sťažnosť bol nakoniec len výkrik do tmy. O deň neskôr ju anulovala. Prečo? Vedenie nemocnice ju síce nekontaktovalo, ale ako mohla odmietnuť sestrinu prosbu, ktorá v tej nemocnici bola zamestnaná?!

Napriek sestrinej obetavosti aj tak mamin odchod z nemocnice prebehol na etapy. Raz nebola pripravená, druhýkrát sa jej zdravotný stav zhoršil a nezvládla by cestu autom. Domov ich na tretí pokus viezla sanitka, hoci o ňu Anna ani nežiadala. Keď balila tých pár maminých vecí, pacientka z vedľajšej postele je zašepkala: „Mali ste vidieť, ako im lepilo. Vašu mamu nedokázali prebrať. Nevedeli, čo sa jej stalo. Doktori ... viete!?“

Tieto narýchlo pošepnuté slová osvetlili Anne, prečo bola jej matka zrazu slabá a neschopná odísť z nemocnice na vlastných nohách. Prečo vyzerala horšie, ako keď ju do nemocnice prijímali. Vnútorne si vzdychla: „Zas bude treba dať do normálu jej cukrovku a znova správne nastaviť psychiatrické lieky.“

Tie boli najväčším problémom. Nemocničné skúsenosti Anne potvrdzovali, že nepsychiatrické nemocnice zvysoka kašľú na fakt, že ich pacient má okrem iných diagnóz aj diagnózu paranoická schizofrénia. Anna s tým mala už bohaté skúsenosti. Po návrate z nemocnice vždy trvalo týždne, kým sa mamina psychika znova dostala do akceptovateľného normálu. Mala tú sťažnosť predsa len nechať. No, a spôsobiť sestre problém v zamestnaní? Nenávidela doktorov za to.

Keďže mama bola slabá a mimo, bolo nutné ustáť psychické ochorenie. Aby neprerástlo do niečoho horšieho, musela Anna práve na vrchole zúriacej migrácie kariet a veľkého Mauríziovho obchodu zostať doma.

Dúfala, že si aspoň trochu oddýchne od hysterického šéfa a jeho neustálych telefonátov. Márne! Zastihovali ju nielen v práci, ale aj doma, aj vo vlaku. Nepomohlo ani to, že služobný mobil začala ignorovať. Ani to, že ho neskôr večer, keď už sedela vo vlaku, vypínala. Veľký obchod bolo ako prekliatie z Mordoru. Nebolo možné pred ním ujsť. Zároveň bolo treba popracovať na migrácii kariet do nového systému tak, aby to malo čo najmenší vplyv na klientov. Monika to nevedela spraviť, lebo nebol čas zaučiť ju. Anna zas nepoznala všetko, čo potrebovala od Moniky,. Proste nevedela čo skôr.

Ich úsilie bolo síce až nadľudsky enormné, ale robili len to, čo sa dalo.

V tejto situácii dostala Anna služobný počítač so všetkými prístupmi a namiesto akého takého oddychu vysedávala síce doma, ale pri práci a telefóne. Zmluva s klientom z toho veľkého obchodu bola podpísaná a nastali hlavu presahujúce problémy. Veľký tresk bol za dverami a Anna intenzívne cítila, že musí vyjsť z ulity zodpovedného zamestnanca a dupnúť si. Bože, ako môže niekto so súdnym rozumom chcieť vydávať tisíce kariet práve v čase, keď sa všetko mení? Ako si môže vôbec niekto myslieť, že stačí parametre nového produktu len nasúkať do systému, a to ešte do systému, ktorý nie je plne v prevádzke? Kde sú pracovné procesy spracovania žiadostí, postupy pre pobočky, metodika pre obchodníkov, pre prevádzku, pre riziko, pre vymáhanie? Kde je pripravený a otestovaný systém?!

Keď konečne prišiel ten veľký deň, a na svet sa narodila s veľkou parádou nová banka, nastal ten skutočný veľký tresk. Anna už rezignovala. Karty nefungujú tak ako majú fungovať? Koho to trápi? Ved' treba zacieliť všetku pozornosť na ten úžasný trafený obchod!

„Ach bože, mám toho plné zuby,“ hovorila si nešťastne, keď sa lúčila so šťastnou Monikou. Tá neskrývala svoje nadšenie, že konečne zatvorí dvere za tým totálnym zmätkom a vráti sa k svojmu predchádzajúcemu šéfovi, ktorý zakotvil v inej príčetnejšej banke.

Ponorená do pracovného marazmu nestíhala hasiť požiare. Nebavilo ju presviedčať riaditeľov a vedúcich ostatných odborov, ktorých potrebovala, aby bol Mauríziov sen naplnený. Všetci na ňu pozerala ako na blázna. Niežeby sa tak aj necítila. Bez dostatočných kompetencií s nutkavým pocitom do toho tresknúť. Ale neurobila to. Jej jednočlenný tím sa rozrástol o dve nové kolegyne, takže aspoň časť rutiny a rastúci počet reklamácií mohla nechať im. Zas na druhú stranu ich musela do problematiky uviesť. Našťastie neboli v kartách a úveroch nováčikmi.

„Hľadaj nových ľudí. Potrebujeme ešte niekoho,“ tlačil na ňu Maurízio. Odporučila mu kolegyňu z prevádzky a tu sa dožila ďalšieho sklamaní. Po toľkých mesiacoch obetovania sa verila, že bude odmenená. Tak to teda nebola. Ako sa sprostoto vraví „utrela hubu na prázdno“. Mala ambíciu stať sa vedúcou novovybudovaného kartového tímu, ale Maurízio si vybral ňou doporučenú kolegyňu. Aby tej nespravodlivosti nebolo dosť, tak jej navyše nebola vyplatená ročná odmena za prácu, lebo vraj nesplnila nastavené parametre. Parametre na

ktoré nemala žiadny dosah a ktorých splnenie sa oddaľovalo každým jedným rozhodnutím zhora. Nepomohlo ani to, že posledné mesiace robila ako drak, ako otrok a obetovala každú voľnú chvíľu banke. Aké smutné! Aké poučné!

Sklamaná ustúpila a konečne sa pozrela aj späť domov. Zahľtená prácou nezaregistrovala, že tam sa tiež schyluje k búrke.

Jar sa klonila pomaly do leta a práve čakali v preplnenej čakárni diabetologickej lekárky, kým prídu na rad. Bola to len jedna z otravných, každého polroka sa opakujúcich, kontrol. Anna sprevádzala svoju matku dovnútra, kde lekárka práve prezerala aktuálnu hodnotu cukru krvi a zošitok, kde Anna alebo opatrovateľka trikrát denne zapisovali priebežné hodnoty. Niekedy sa až divila, že jej mama tak odovzdane znáša neustále pichanie do prstov.

Nepriístupná lekárka im však na záver nepovedala obligátnu vetu „Príďte na kontrolu o pol roka.“, pri ktorej Anna v duchu vždy len prevrátila oči. Tentokrát im oznámila, že treba zmeniť liečbu.

„Ako keby tieto kontroly bola liečba,“ zavrčal rebel v Anninej hlave.

„Dám vám papier do nemocnice. Treba vám nastaviť inzulín. Budete si ho pichať podľa toho, čo vám v nemocnici povedia,“ oznámila lekárka Anninej matke tónom profesionála, ktorý robí len akýsi automatický úkon. Žiadna empatia.

„Ved' načo?“ pomyslela si Anna. Žiadne vysvetlenie, žiadna iná možnosť. Bum! Bodka!

„Mama, čo na to hovoríš?“ spýtala sa, keď kráčali k autu. Odpoveďou bolo len pokrčenie pliec a neistý pohľad. Súhlasí? Nesúhlasí? Či?

Nečakane sa k tomu najviac vyjadrovala opatrovatel'ka. Pani Milena sa k veci postavila jasne a nekompromisne. „To nie je dobre. To je koniec! Po inzulíne už niet inej cesty, len dopichané ruky, stehná, brucho.“

Takmer sa prežehnávala nad neblahým koncom, ktorý určite jej klientku čaká dobre že nie hneď za rohom. „Nesúhlaste s tým,“ opakovane sa snažila vplývať na neistú ženu, ktorá sa len usmievala alebo ju odbila, že nič nevie. Tolerancia Anninej matky k nešťastnej žene bola veľmi krehká.

Ako vždy, Annina matka svojej dcére nedokázala povedať svoj názor a Anna nakoniec musela rozhodnúť za ňu. Ved' pravdu povediac, nech si o diabetologické myslela čokoľvek, nemohla si dovoliť spochybniť jej odbornosť. Pani Milena takmer plakala, keď jej svoje rozhodnutie oznámila.

O pár dní neskôr mala mama zbalené nevyhnutné veci a hneď po raňajkách odovzdane nastúpila do auta. Keď v malej regionálnej nemocnici konečne vstúpili do ordinácie, tak sa zrazu nevedomky ocitli v bode, od ktorého už išlo všetko nedobрым smerom. Malý kamienok na vrchole kamenného mora sa naklonil a chystal sa skotúľať dole. V tom čase to však ešte nikto netušil.

Strohá mladá doktorka si pozrela papiere a chorobopis a akonáhle naďabila na diagnózu paranoidná schizofrénia nepríjemne útočným tónom spustila: „To ju načo sem poslali!... Takú... To si bude pichať inzulín sama?“

Do Anny akoby udel blesk. Jej mama sedela ako odsúdenec na vyšetrovacom lôžku a táto... táto kvázi „doktorka“, ščanda jedna drzá, ich tu otvorene uráža?! Zhlboka sa nadýchla a nasupene, s výrazom, v ktorom neskrývala zhnusenie a hnev, zasyčala: „JA! JA jej ho budem

podávať!“ zdôrazňujúc slovo JA. Z očí jej vyšľahol blesk. Keby vedel zabíjať, tá drzaňa v momente padne k zemi.

Po tomto výbuchu sa doktorka trochu upratala a zvyšok procedúry prebehol bez problémov.

Neskôr Anna nechala mamu usadenú na okraji postele, ktorú jej prideliť. Vyzerala tam tak stratená. Ako kôpka nešťastia. S predstieraným povzbudením sa s ňou rozlúčila: „Mama budeš tu len týždeň a v stredu ťa prídem pozrieť.“

Nemala z toho ani len za mak dobrého pocitu. Mama a nemocnica – to nebola nikdy dobrá kombinácia. A veru ani nebola. Po dvoch dňoch jej volali hneď ráno, aby okamžite prišla.

„Vaša mama odmieta jesť. Keď sa nenarajkuje, nemôžeme jej pichnúť inzulín a môže upadnúť aj do kómy.“

To, že prehánali, pochopila až neskôr, ale kto nemá informácie... nuž, vtedy nemala dôvod im neveriť. Znepokojená rýchlo zavolať do práce, že nepríde a letela do Modry.

Scéna, ktorú mala pred sebou, keď ju zaviedli do izby, by mohla byť smiešna, keby nebola tragická. Jej mama sedela s odhodlaným odmietaním na posteli a sestrička jej držala krajec chleba pred ústami so slovami: „Musíte to zjesť ...“ Ako malému nadutému decku, ktoré sa zatlo a len zazerá na mamu s pevne zomknutými ústami a zatátnymi päťami. Anna si pripadala, akoby sa ocitla v Prelete nad kukučím hniezdom.

Keď ich nechali samé, snažila sa zistiť, čo sa stalo. Veď pred dvoma dňami bola síce ticho odovzdaná, ale v poriadku. Tak prečo tu teraz doktorka i sestry hystericky vykladajú, že ju musia poslať na psychiatriu? V tom zmätku Anne ani len na chvíľu nedoplo, že za tým mohlo byť aj niečo iné... žeby

strach z pacientky, ktorá nespolupracovala a s jej diagnózou tam podľa nich nemala čo robiť? Žeby predsudky? Vedela len, že mama navonok veľmi pasívna, sa dokáže vzoprieť, ak má pocit, že sa jej ide ubližovať.

„Mama, čo sa stalo?“

Žiadna reakcia.

„Pozri, chcuť ťa poslať na Cajlu¹. Určite tam nechceš ísť. Skús si aspoň odhryznúť. Vyzerá to dobre.“ S týmito slovami jej ponúkla krajček chleba s paštétou takmer k ústam presne v rovnakom geste ako pred chvíľou zdravotná sestra. Uvedomila si hlúposť toho, že robí úplne to isté, ale už sa stalo.

„Nechcem to!“ matka jej nahnevane odtlačila ruku.

„Vraj ti nemôžu dať inzulín, kým to nezješ. Nechcuť ti ublížiť.“ Anna s tými slovami odložila krajec chleba, tú neužitočnú rekvizitu, na tanierik. Dívala sa na matku a čakala.

Nič. Len odmietavý pohľad, v ktorom sa dala čítať pre Annu tak známa správa a tiež obvinenie: „Spolčili ste sa proti mne. Nechcem to! Ty dobre vieš, o čo ide!“

Anna bezradne vyšla von z izby.

Na chodbe sa dožadovala vysvetlenia. Niečo tu smrdelo. Cítila predpojatosť personálu a celé to bolo akosi nejasné. Nakoniec ktosi poznamenal, že jej mama mala návštevu. Prekvapene zdvihla obočie. Kto by ju išiel navštíviť? Vedela s istotou, že nikto z rodiny.

Vraj ju navštívila jej opatrovateľka. Hm, žeby...? Zahnala myšlienku na nedobrý úmysel. Bola tu predsa urgentnejšia záležitosť.

¹ Ľudový názov pre Psychiatrickú nemocnicu dr. Pinela.

Celá tiaž rozhodnutia ostala visieť nad jej hlavou. Nechcela byť tá, ktorá vyriekne konečný ortieľ. Ocitla sa medzi dvoma mlynskými kameňmi. Na jednej strane mlčiaca a zaťatá matka a na druhej strane o to hlasnejší a rovnako odmietajúci personál nemocnice. Dráma ako z filmu. Aj by sa zasmiala, keby sa jej to tak bytostne netýkalo. Nedávali je žiadnu inú možnosť a sama ju tiež nevidela. Možno, keby sa to týkalo jej samej, tak by sa vykašľala na tú paródiu na lekárov a odišla by domov. Ale za matku si nedovolila takto rozhodovať. Nemala dosť informácií. Vedela len jedno, že doma sa ten inzulín sám nenastaví. A tak nakoniec s ťažkým srdcom súhlasila.

A potom len prekvapene pozerala, ako rýchlo sa veci pohli. Akoby všetci čakali len na tento impulz. Taktiež bolo zrazu úplne v poriadku, že hoci nebola pacientka zbavená svojprávnosti, rozhodovali o nej bez jej súhlasu.

Sanitka bola pripravená priam expresne a do chorobopisu pacientky pribudol ďalší záznam o agresivite. Nikomu ani len na um neprišlo, že Annina matka sa len bránila voči agresivite vonkajšieho prostredia.

„Kto bol na tom javisku zvanom nemocnica blázon a kto nie?“ uvažovala Anna, keď sa o niekoľko hodín neskôr sama vracala domov. Jej matku prvýkrát hospitalizovali na geriatrii psychiatrickej nemocnice úplne na okraji nemocničného areálu.

Keď Anna odchádzala z nemocničnej izby, ktorú jej prideliť, videla ako tam sedí na posteli osamotená a odovzdaná svojmu osudu. Už vedela ako to tu chodí. Už poznala užitočné triky ako zakryť čo možno najlepšie svoje

ja za obranný múr a byť poslušnou pacientkou. Lebo len tak mala nádej sa odtiaľ dostať čo najskôr. Po tých rokoch to tu už dôverne poznala.

Anne neustále vírila v hlave jedna myšlienka. Ako je možné, že stačí nálepka psychicky chorého človeka, a už aj normálny akt nepodriadenia sa systému, sa kvalifikuje ako nenormálne a chorobné správanie? Bolo to veľmi znepokojivé zistenie.

V každom prípade tým ranným incidentom sa naklonený kamienok skotúľal a strhával so sebou ďalšie skalky a skaly. Lavíne sa už nedalo zabrániť. Annina mama sa znova skryla do svojho vnútorného nepriateľského sveta pred vonkajším svetom, ktorý, ako sa zdalo, bol pre ňu ešte nepriateľskejší.

Spýtaj sa seba. Kto povie, čo správne je a čo nie?
Spýtaj sa v spánku, spýtaj sa v lese,
spýtaj sa v dave, spýtaj sa sám seba.
Kto si ty, kto ukážeš mi cestu, po ktorej mám ísť?

Neistá Kráľovná na križovatkách

Aj napriek tomu, že jej matka bola zatvorená v nemocnici, a možnože aj vďaka tomu, si Anna trochu vydýchla. Jedno bremeno odložila bokom a mohla sa slobodne a v plnej miere nivočiť v stále sa opakujúcich pracovných katastrofách.

Teplé dni zvädzali k prechádzkam a snažila sa ich čo najviac využívať. Veľmi rada chodila von sama. Vtedy sa mohla túlať tam, kde ju nohy zanesli, zastaviť sa tam, kde sa pred ňou otvoril pohľad na pokochanie sa alebo len tak si ľahnúť do trávy a pozerat' sa do hlbokej modrej oblohy až kým s ňou splynula tak, že vnímala iskrivosť priestoru nad sebou.

Nie, nebola samotár.

Mala rada aj spoločnosť, ale musela sa v nej cítiť bezpečne. Vtedy sa s ľahkosťou podriadila očakávaniu tých druhých. Vždy mala na pamäti, aby nikdy nezranila city iných.

Tak bola vychovaná, tak to mala vpísané až do špiku svojich kostí. Tak silno, že to vôbec nevnímala. Len týmto spôsobom sa cítila byť prijímaná, ale...

Ale aj tak v nej čoraz častejšie niekde hlboko hlodal červíček pochybností.

Nevedela ten pocit pomenovať a keď sa objavil, urobila všetko preto, aby ho potlačila čo najhlbšie.

Aj teraz, keď sa prechádzala s kamarátkou Gitkou po vinohradoch nad mestom, zachytila ten pocit.

Bolo to niečo ako nejasný smútok.

Gitka čosi neustále hovorila. Práve sa sťažovala na svoju matku a brata a dokola hovorila, ako ju nerešpektujú, ako ju nechápu a sú proti všetkému, čo robí. Nechala ju rozprávať a sem tam prikývla s „Áno“ alebo „Ach, akí necitliví.“

Annina predstava o kamarátsve bola veľmi jednoduchá. Podporiť ich a byť lojálne na ich strane. Či už vnútorne s nimi súhlasila alebo nesúhlasila. Vždy, aj keď cítila, že to čo počuje, nie je celkom... hm, prijateľné a že sama to cíti inak. Zo strachu, že by zranila city iných, si radšej obrazne zahryzla do pery a čudný pocit zakryla falošnou účasťou.

Dokonca povzniesla svoju schopnosť byť chápacou bútlavou vrbou na úroveň mimoriadnej a prospešnej dobrej vlastnosti. A že sa do tej bútlavej vrby dokázalo pozbierať vecí, príbehov, emócií! Možno si tým naplňala pocit prijímania a užitočnosti? Možno.

Rovnakým spôsobom pristupovala k členom rodiny, k sestrám a bratovi. Teda nie rovnako ku všetkým, lebo až po rokoch ju osvietilo dostatočne na to, aby pochopila, že evidentne niektorí z nich bútlavú vrbu nepotrebovali. Uvedomila si, že naopak, aj ona by potrebovala ucho, ktoré by ju počúvalo a pri ktorom by mala pocit, že je vnímaná.

Ale vtedy, na tej prechádzke o tom nevedela a ani jej nenapadlo rozmýšľať týmto smerom. Sama vtedy počúvala len na pol ucha, keď akési slovné spojenie o tom, že Gitke

mama nerozumie a ona ju za to neznáša, spôsobilo, že sa zrazu ocitla v obraze, ktorý bol ako živý.

Stála v obývačke pri skrinke s klasickým tlačidlovým telefónom a práve hovorila svojej sestre na druhom konci drôtu: „Nataša, veď by ste nás mohli aj prísť navštíviť. Už ste tu dlho neboli.“

V duchu si pripomenula, že aj oni dve, teda ona a ich matka, by sa mohli vybrať do Bratislavy za sestrou a dcérou a vnukmi. Bol začiatok februára, ale akosi cítila, že je nad jej sily cestovať do hlavného mesta aj počas víkendu. Mala plné zuby toho každodenného dochádzania počas pracovných dní. Ubíjalo ju to. Navyiac s matkou sa jej neosvedčili dlhšie cesty.

Nechcela znova zažívať ten šialený stres, keď by sa zrazu rozhodla vystúpiť z auta počas jazdy, ako sa to už raz stalo. Avšak túžila, aby do ich monotónneho života vstúpila čo i len taká malá zmena.

V podobe návštevy, na ktorú by sa tešila.

Preto zatajila dych a dúfala, že Nataša bude súhlasiť a sľúbi sa, aj keby nie hneď tento víkend, ale niektorý z nasledujúcich.

Z telefónu sa trochu váhavo ozvalo: „Vieš, mám toho veľa. Nemôžem.“

Keď Anna hneď nezareagovala, Nataša s hlasným povzdychom pokračovala: „Nemám ani chuť prísť. Tie návštevy ma veľmi vyčerpávajú. Po hodine s mamou som úplne na dne. Prepáč, ale nemôžem. Chápeš?“

„Chápem,“ povedala Anna neprítomne nahlas i sama sebe. Chápem... čo to zrazu cítila? Chápem... tak jednoduché slovo a dotýkalo sa jej srdca so zvláštnou bolesťou.

Chápem... kto pochopí mňa?

Zrazu sa jej z hĺbky srdca snažil prebiť výkrik: „Ale ja som s ňou viac ako len jednu hodinu. Ja som s ňou stále, prečo nechceš pochopiť, že ma to ničí! Prečo to nechápeš!“

Namiesto toho len bezfarebne zopakovala: „Rozumiem... tak dobre. Nechaj tak, netráp sa preto,“ a náhly výbuch emócií prekryla ľahkým smiechom.

Bola v tom majster. Bola majster v zakrývaní svojich pocitov a emócií. Iba jediná osoba dokázala siahnuť za ten pancier a vyprovokovať ju až k nepříčetnému výbuchu.

Tou osobou bola jej vlastná matka. Snažila sa nevidieť a necítiť tie podráždené struny svojho srdca, keď na nich jej mama začala hrať. Vedome či nevedome. Bolo to úplne jedno.

S hnevom a tvrdohlavým odmietaním vrčala na pôvodcu svojich nepohodlných pocitov. Nechápala, prečo jej to robí. Vinila ju za to, že sa cíti úplne udupaná. Vnímala svoju matku ako väzenskú guľu, ktorá ju ťahá do hĺbok močiara.

„Hej, počúvaš ma vôbec?“ do uší sa dobíjala nespokojná otázka.

Ach Gitka.

„Áno...“ veselo sa zasmiala. „Len som sa trochu stratila. Čo si to hovorila?“

... a otvorila svoju búľľavú víbu dokorán stále a dookola sa opakujúcim ponosám, ale aj plánom a túžbam osôbky vedľa seba.

Keď sa vracali, Gitka zmenila tému rozhovoru. Pred niekoľkými týždňami ona a ich spoločná kamarátka zobrali spreď bytovky na sídlisku mačku s mačiatkami. Mačka tam

porodila šesť mačiatok a dve sa medzičasom stratili. Nebolo divu. Boli priamo na očiach a nie všetci ľudia boli ochotní tolerovať tie zvery pri paneláku.

Annu a Gitku spájalo dlhoročné priateľstvo, ktoré nadviazali práve v ochranárskej organizácii. Rovnako ako Anna, aj Gitka fungovala ako domáci depozit pre mačky v núdzi.

Mačka, ktorá dostala vznešené meno Gabrielle, sa zotavovala v prázdnej izbe rodinného domu, kde Gitka bývala. Mohla sa tam bezpečne postarať o svoje mačiatka a čakať, kým sa im nájde nový, ten najlepší, domov.

„Vieš, že plánujem ísť na Erasmus?“

„Hej, hovorila si. Už vieš kde a kedy?“

„Už teraz od júla. Do Španielska.“

„Super. To je úžasné.“ Anna jej to veľmi priala.

„Ale neviem, čo s Gabrielle. O moje mačky sa mi postará teta, ale nechcela by som ju príliš obťažovať. Je už predsa stará a aj chorá.“ Gitkine mačky mali ideálne podmienky. Aj slobodu vonku a aj bezpečie a plné misky vo vnútri vrátane teplých pelieškov a posteľe ich majiteľky.

Po chvíli zdôvodňovania, prečo nemôže požiadať o pomoc niekoho z ochranárskej organizácie, sa Anna nakoniec podujala na krok, ktorý sa od nej evidentne očakával.

„Tak by som ich mohla zobrať ja na ten čas, kým sa nevrátiš. Mama je v nemocnici, tak to bude ľahšie. Je leto, môžem byť na balkóne.“

„Áno? Super. To budem veľmi rada...“

A tak do Anninho života vstúpila krásavica, čiernobiela mačka, a jej štyri mačiatka. Vo veľkom byte mali jednu izbu, ktorá slúžila trošičku ako pracovňa, mačacia izba a tiež

bordeláreň. K tejto izbe patril veľký balkón, ktorý dala Anna už pred rokmi zamrežovať, takže vlastne slúžil ako vonkajšia voliéra. Voliéra na desiatom poschodí vežiaka.

Tam v drevenom zateplenom domčeku našli mačací bezdomovci dočasný domov. Mačka i mačiatka ešte brali lieky a jej vlastné mačky sa potrebovali zmieriť a zvyknúť si na nežiadúcich votrelcov v ich teritóriu. Neboli vôbec nadšení. Veď im bol zrazu odmietnutý vstup na balkón, kde sa radi slnili a hrali.

Malí votrelci boli vzorní pacienti a po čase ten balkón otvorila. Keďže sa, mačky cudzie i tie domáce, už poznali cez okno, zoznamovanie prebehlo veľmi dobre a mačiatka nečakane získali hneď aj druhú mamu a v kocúroch partákov na hry.

Dni ubiehali a nakoniec sa ukázalo, že si Anna na seba uviazala ďalšie bremeno. Leto sa blížilo k svojmu koncu a Gitka sa nevracala. Rozhodla sa totiž svoj pobyt v slnečnej Barcelone predĺžiť.

Gitkine rozhodnutie ju rozladilo. Keďže mačiatka chorľaveli, nemohla im plne hľadať nové domovy. Nakoniec na to ani nemala dosť energie, lebo práca bol jeden obrovský chaos.

Každý mesiac sa modlila, aby už externý prevádzkovateľ konečne opravil chyby systému. Zatiaľ to vyzeralo na cyklické opakovanie sa tých istých. Niečo sa opravilo, aby sa zas pokazilo niečo iné a potom sa o mesiac objavili opäť tie už raz opravené chyby. Na zbláznenie.

Neostávalo im nič iné, len sa smiať cez slzy, keď sekretárka so železnou pravidelnosťou nosila listy od už

notoricky známych sťažovateľov: „Pán Horváth vás znova pozdravuje.“

Anna prestala dvíhať mobilný telefón a obmedzovala aj pevnú linku. Keby len telefonovala, nič by neurobila. Napriek tomu ona a jej kolegyne boli pod enormným tlakom. Chápala tých klientov, chápala pobočky, ale zázraky nedokázala urobiť. Ani nemožné do troch dní.

Dostala sa do situácie, že jej bolo jedno, či ju vyhodia alebo nie. Keď niekto na ňu začal v telefóne kričať a domáhať sa svojich práv a nebodaj sa vyhrážal, že sa na ňu bude sťažovať, tak im s kľudom Angličana nadiktovala telefónne číslo na Maurízia. Navyiac im aj vysvetlila, kedy ho najlepšie zastihnú. Keď mala chuť trochu zlomyseľne pošpásovať, tak ich upozornila, že s ním treba hovoriť anglicky alebo taliansky a zložila.

„Pane bože, prosíííím. Aspoň tri mesiace kľudu. Vypadnúť odtiaľto aspoň na tri mesiace.“

Túto prosbu vysielala k nebesám čoraz častejšie a s čoraz väčšou naliehavou úpenlivosťou. Ocitla sa v bláznivom kruhu, z ktorého nedokázala nijakým spôsobom uniknúť.

Na konci leta tesne pred odchodom na dovolenku si dopriala dvojtýždňový oddych. Jednoducho požiadala svojho lekára o PN. Bola vyčerpaná ako vyžmýkaná handra. Jej nová šéfka Janka ju nechala v kľude a telefonovala jej naozaj len keď šľahali plamene. Bola jej za to nesmierne vďačná.

Mohla sa tak s väčším kľudom zamerať na mačací krízový manažment. Musela sa rozhodnúť, čo s Gabrielle a s jej mačiatkami. Kamarátka, ktorá sa jej mala počas dovolenky starať o zverinec, nemala skúsenosti s mačkami. Anna nemala srdce jej skomplikovať život malými nezbednými mačencami.

Gabrielle mala zostala s dospelákmi a pre mačiatka boli napokon dohodnuté miesta po dvojiciach v iných depozitoch zastrešujúcej ochranárskej organizácie.

„Aspoň toto vyšlo,“ spokojne si vydýchla, keď tesne pred dovolenkou poodvážala malé drobcie do nových dočasiiek.

Tak a ešte jedna povinnosť a potom táďa smer slnečné pobrežie Tunisu a krásny rezort v Tabarke. Nesmierne sa tešila na more, slnko, zlatú pláž, luxusný hotel a hlavne na ničnerobenie. Do kufra si pribalila ľahkú knihu a žolíkové karty. Vedela, že Táňa zoberie „Človeče nezlob se“ a popri slnení a plávaní sa znova pohrúžia do neľútostných bojov o čo najrýchlejšie premiestnenie panáčikov do domčekov. Počas ich posledného pobytu v Tunise prišla na figeľ ako hrať na víťaza a darilo sa jej biť dokonca aj Táňu, ktorá predtým vyhrávala takmer každú hru.

Toto bola ich tretia spoločná dovolenka na tom istom mieste, len tentokrát boli v inom hoteli asi tak o dva kilometre bližšie k Tabarke. Bolo im to trochu ľúto, ale nič sa nedalo robiť. Ukázalo sa, že aj tento hotel má svoje plusy a nič nenasvedčovalo, že by mohol vzniknúť čo i len náznak problému.

Na letisku ešte zavolala sestrám, aby nezabudli navštíviť matku v nemocnici. Aspoň jeden deň cez víkend. Obe bývali mimo, ale nie zas až príliš ďaleko. Veď napokon bude preč len dvanásť dní a potom po návrate pôjde rovno do nemocnice a mamu zoberie domov.

V duchu vyslala vďaku aj maminmu lekárovi.

Pri poslednej návšteve nemocnice ešte pred dovolenkou sa trochu obávala, ako bude reagovať na jej prosbu. Chcela ho totiž požiadať, aby mamu nechali ešte hospitalizovanú. Plánovali ju totiž prepustiť práve v čase, keď mala byť Anna

na dovolenke. Na to, aby ju vyzdvihli a ešte k tomu aj zobrali k sebe domov jej sestry, ani nepomyslela. Takéto nápady už mala dávno za sebou.

Vysporiadala sa s nimi ešte pred Veľkým sľubom. Anna vedela, že všetko musí zvládnuť sama. Napokon Veľký sľub bol sľub, ktorý nebolo možné prelomiť.

Ničím. Bol zapečatený veľkou bolesťou a podpísaný neznesiteľnou núdzou pred samotným Všemohómom. Bolo to rozhodnutie, ktoré človek v celom svojom živote urobí len zriedkavo.

V lietadle všetko pustila z hlavy. O všetkých, ktorí boli na nej závislí, bolo postarané, a ona sa plne mohla ponoriť do bezstarostných dní s kamarátkami.

Tajomstvo výhier v „Človeče nezlob se“ bolo v svojej podstate veľmi jednoduché. Presvedčenie, že vyhrá cítila Anna priamo v prstoch tesne pred hodením kocky. V celej svojej existencii cítila dôveru a istotu. A hurá ... padla strana, ktorú si vizualizovala. Zažívala pri tom zvláštny a zároveň veľmi príjemný extatický pocit.

„Hallo, tu centrála. Čo je s tebou?“ zažartovala Táňa, keď zbadala, ako Annin pohľad neisto vystrelil k susedovi.

Ruka sa je trochu triasla a... prehrala.

Čo sa to dialo? Prečo sa jej pokoj a sebadôvera vlnia a lámu v prítomnosti toho mladíka, ktorý ju prepaľoval očami?

Anna vyzerala atraktívne. Mala za sebou jeden a pol roka postupného chudnutia. Bola štíhla, vyzerala mlado až dievčensky. Nosila slušivé šaty, ktoré jej príťažlivosť pod horúcim a vzrušujúcim slnkom ešte viac podčiarkovali.

Alebo bolo za tým aj niečo iné? Jej sebaistota, prirodzený úsmev, smiech a nesmelé zapýrenie pri prijímaní poklôn?

Ale nebola dievča. Bola zrelá žena s jasným pohľadom na mužov. Páčili sa jej a vedela oceniť mužnosť a gentlemanské spôsoby, ale nepotrebovala ich v svojom živote. Bola o tom skalopevne presvedčená. Tak prečo ju rozhadzuje mladíček, ktorý tvrdí, ako ju miluje?

„Bože, spamätaj sa!“ nadávala sama sebe. Vedela presne, že je to hra. Už to poznala. Vedela, že má tie pohľady ignorovať, robiť sa hluchá k lichôtkam domorodých pokušíteľov.

„Letné lásky sú ako malá letnička, ktorú spáli prvý mráz odlúčenia. Je to len hra na skutočnosť. Nič viac a nič menej! Chceš hrať tú hru?“ rozhorčene sa pýtalo jej prísne a akurátne Ja.

„Hm...“

„Ak áno, tak zabudni na pravú lásku. Už si to, ale dávaj si pozor. Rozumieš?“

„Hm... keď al...“

„Huš, nebud' sprostá. Ignoruj ho a basta!“ jej vnútorný Sudca hnevľivo zahriakol nesmelo sa dvíhajúce Pokušenie.

„Čo si ľudia pomyslia! ...“ toto bol silný kaliber, ktorý Sudca s veľkou radosťou používal. Čo si ľudia pomyslia... bola veta, ktorá robila zázraky. Pokušenie sa vždy rýchlo schovalo ako nezbedné decko, ktoré bolo pristihnuté pri nejakom nevhodnom šantení.

„Nevhodné šantenie? Kto určil, čo je nevhodné šantenie?“ zamyslela sa Zvedavosť.

„Ja a basta!“ Sudca buchol do pomyselného stola.

Anna sa pristihla, že aj ona vykonala podvedome toto rázne gesto.

Krásny a sebavedomý mladík ju však priťahoval ako magnet a zbavoval ju o jej vlastnú sebaistotu už len svojou prítomnosťou. Výsledkom bolo, že sa pri hre nevedela sústrediť a prehrávala na veľkú Táninu radosť za veselého podpichovania zo strany Gitky. Presne vedeli, čo sa to pred nimi odohráva.

Na druhej strane v Anne rástlo sebavedomie žiadanej ženy. Ženy dlho živoríacej za šedivým závojom obyčajnosti.

Keď v ten večer schádzala dole do hlavnej haly hotelu po elegantne sa točiacich schodoch obutá v zlatých sandáloch na vysokých opätkoch, cítila sa ako kráľovná. Sukňa ľahkých šiat sa jej vlnila okolo kolien, štíhly pás jej obopínal tesný živôťik, na odhalené opálené ramená nad výstrihom jej padali perfektne učesané vlasy a cez padajúce vzdušné kadere preblyskovali jemné visiace náušnice.

Užívala si obdivné pohľady mužov, keď s priateľkami schádzala do reštaurácie na večeru. V ten večer však hľadala iba jeden pár očí. A našla ich.

Pristúpil k spodnému stupienku schodov a natiahol ruku, aby jej pomohol zostúpiť. So žiarivým úsmevom tú pomoc prijala. Takmer sa pri tej romantickej scéne ako z lacného zamilovaného filmu rozoznala pieseň „Teď královnou jsem já.“

Ten istý večer mal aj tienistú stránku. Anna síce túžila, ale spoločnosť šarmantného muža sama nevyhľadáva. Vždy a všade bola v kruhu svojich priateľiek. Nakoniec ten jej obdivovateľ nebol hosťom, ale zamestnancom hotelu. Taktiež počúvala svojho vnútorného Kritika a Sudcu a snažila sa svoju náklonnosť kontrolovať a nedávať najavo.

Ó, ako sa len mýlila. Nemala ani poňatia ako z nej priam vyžarovala. Ako lúče samotného jasného Slnka.

Ten kráľovský večer chcela byť s ním. Hoci v dave, ale svojim spôsobom sama. Vedenie hotela pripravilo pre svojich hostí tanečný večer a Anna sa rozhodla, že si s ním zatancuje.

„Aspoň toto si môžem dopriať, či?“ odkázala Kritikovi a Sudcovi. Pokušenie sa celé rozplývalo radosťou a Zvedavosť trochu nadvihla obočie s myšlienkou „To môže byť zaujímavé.“

Tancovanie Anne moc nešlo. Jej sebavedomie kráľovnej dostávalo trhliny každým stúpením na partnerovu nohu alebo nesprávnou otočkou. Musela priznať svoju porážku. Klasické párové tance jej naozaj nesedeli. Oh, veľmi sa jej páčili, ale sama ich nevedela tancovať. S otrasenou dôverou v svoje schopnosti sa svojmu partnerovi ospravedlnila a lámovou angličtinou ho požiadala o prechádzku.

Hlboká a tichá noc nad rekreačným rezortom bola ako perfektný zvodný dohadzovač pre nesmelých milencov. Anne tá myšlienka preblesla hlavou, pričom Pokušenie nadšene zatlieskalo ručičkami, ale...

„Čo teraz urobíš?“ spýtala sa všetečne Zvedavosť.

„Čo teraz?“ naozaj sa vážne spýtala sama seba.

Mladý muž pochopil výzvu na prechádzku úplne presne a jasne. Chytil Annu za ruku a ťahal ju preč z osvetlenej terasy. Narýchlo jej vysvetľoval: „Máme zakázané byť s hosťami...“

Rýchly zvrát udalostí Annu zobudil z očarenia.

Prestávalo sa jej to páčiť.

Na hranici medzi svetlom terasy a tmavej chodby zastala a vytiahla svoju ruku z jeho zovretia. „Nie... hm nie... takto to nepôjde.“

„Čože?“

Roztúžený mladík sa ju pokúsil objat', ale Anne zasvietili všetky červené kontrolky.

Vytrhla sa a so smiechom sa ospravedlňovala. „Prečo sa ospravedlňuje?“ začudovali sa Zvedavosť, Pokušenie a dokonca aj Sudca.

Ustupovala na svetlo a potom ohrdnutému mužovi zamávala „Dobrá noc“ a čo možno najpokojnejšie vstúpila do haly hotela. Do izby, kde spali jej kamarátky, sa zakrádala potichučky, aby ich nezobudila.

„Tak ako?“ ozvala sa ospalo Táňa. Gitka sa posadila na posteli s očakávaním, čo im Anna porozpráva.

„Nuž, čo vám poviem. Hotová katastrofa. Poskákala som mu po nohách a potom som ušla, keď to začalo byť zaujímavé... len neviem pre koho viac...“ Anna sa uľahčene rozosmiala a podrobne im vyrozprávala za neustáleho spoločného chichotania svoje neúspešné takmer romantické rande.

Na druhý deň si pri raňajkách uvedomila zmenu. Jej ctiteľ sa držal čo najďalej a nevšímal si ju. Bol to obrat o sto osemdesiat stupňov. Nuž, ohrdnutá ješitnosť? Či ohrdnutá mužská pýcha zvodcu? Anna len zdvihla obočie a venovala sa tomu, načo tam prišla. Dobrému jedlu, oddychu, slneniu, plávaniu a iným lenivým príjemnostiam.

„Pozri tam...“ Táňa pohľadom naznačila smer.

„Bože neotáčaj sa. Opatrne!“ sykla, keď sa Anna bezmyšlienkovite otočila za seba a hľadala to, na čo ju upozorňoval Tánin pohľad. Chvíľu jej trvalo, kým pochopila na čo sa díva. Pod slnečníkom len niekoľko metrov od nich sa jej ex-ctiteľ veselo bavil so ženou. Bola to taká typická

bezprostredná Talianka. Jej koketný smiech a reč poznačená silným talianskym prízvukom doliehali až k nim. Bez zábran žartovala s mladíkom, ktorý sa zrazu otočil a pozrel križom cez pláž Anne rovno do očí. To, čo v tých očiach uvidela, sa jej nepáčilo. Odvrátila svoj zrak a vrátila sa ku knihe, ktorú práve čítala. Bola to výzva? Výsmech? Pohrdanie? Hm...

Hra na ohrdnutého pokračovala do konca ich pobytu. Keďže Anna nemohla odísť bez vysvetlenia a s pocitom zlej krvi, nechala mu odkaz so svojou e-mailovou adresou. Dúfala, že pochopí. Nuž, núúúž... na živote je krásne i problematické, že človek môže prežívať naivnú pubertálnu zamilovanosť nielen v puberte, ale aj v úplne iných etapách svojho života. Na veku vôbec, ale vôbec nezáleží.

Nakoniec, tak ako všetko, aj dovolenka skončila. Kufre boli zbalené spolu s drobnými suvenírmi. S hlavou plnou zážitkov nostalgicky zamávali miestu, kde zažili niekoľko dní mimo ubehaného sveta. Vracali sa domov.

Anna si trochu s obavou znova prezerala SMS správy, ktoré jej ku koncu pobytu prichádzali od opatrovateliek malých mačiatok. Keď sa pýtala, že o čo ide, dostávala iba stručné a vyhýbavé odpovede, že len potrebujú vedieť, kedy sa vráti.

Čo sa dialo?

A tak, keď bola späť na Slovensku, dostihla ju jóbová správa, ktorú vôbec neočakávala. Posledné mačiatko zomrelo práve v deň jej priletu. Prečo?

Šokovaná musela okrem návratu do práce zrazu rozdeliť svoju pozornosť medzi dve povinnosti.

Mamu a mačky.

Od Inge z pomoci mačiek sa dozvedela, že mačiatka zomreli na mačaciu leukémiu. Od koho ju mohli dostať? Prvá podozrivá bola ich maminka Gabrielle. Bola predsa mačka z ulice. Toto vírusové ochorenie, o ktorom Anna dovtedy nič nevedela, zamiešal život v jej mačacej rodinke. Inga jej navrhla, aby zobrala Gabrielle a náhodne vybrala jednu svoju mačku a doniesla ich na vykonanie testu. Výsledok bol viac než šokujúci. Gabrielle bola čistá, ale mačička Miška mala test pozitívny. Miška, druhá mama mačiatok. Vina sa ozvala a zovrela jej srdce. Ako je to možné?

S Gabrielle a uhynutými mačiatkami bola Anna nútená ukončiť svoje pôsobenie ako mačací depozit. Svojim spôsobom jej aj odľahlo, i keď vina sa nedala len tak zaplašiť a šepkala jej neodbytné: „Hej, nevyhováraj sa.“

Vedľajším efektom bolo nečakané odsúdenie zo strany chovateľov mačiek. Ich zloba a ohováračský útok na jej osobu, ale aj na ochranársku organizáciu, ju šokovala.

Nikto predsa nebol vinný.

Stalo sa to.

So znechutením zrušila svoje kontá na fórach síce milovníkov mačiek, ale ľudí, ktorí boli evidentne plní zloby. Nemala chuť debatovať s trollmi, ktorí nemali ani najmenšie tušenie o širších súvislostiach, ale hneď sa pohotovo postavili do role sudcov. Samozvaných sudcov s najspravodlivejším a nespochybniteľným názorom.

Jediným správnym.

Anna mala úplne iný problém.

Všetci tí radcovia s licenciou len na tú jedinou pravdu jej odporúčali svoju pozitívnu mačku okamžite utradiť. Sem tam s prázdnyim „ó, tak ťa ľutujem... musí to byť strašné“.

Veru strašné.

Najviac jej podsúvali argument: „Nemôžeš predsa ohroziť svoje ostatné zvieratá! To je nezodpovedné!“ ... zabiť, zabiť, zabiť!

Naozaj? Tá mačka predsa za to nemohla, prečo by ju mala chladnokrvne odsúdiť na smrť?

Našťastie mala okolo seba aj hlasy rozumu a naozajstného súcitu. Ľudí, ktorí chápali a akceptovali, že to, čomu čelila, bola výsostne len a len jej voľba.

Gabrielle, keďže žila s jej zrazu nebezpečnými mačkami už niekoľko mesiacov, dávala Anne zvláštnu a prchavú nádej.

Gabrielle mala zrazu domov. Už nebola depozitná. Týmto nečakaným riadením osudu sa všetko zmenilo. Hoci negatívna, už tým, že žila s pozitívnou mačkou, jej šance na nájdenie domova boli hodne obmedzené. Anna ani nemala sily jej vôbec nejaký hľadať.

S dvornou veterinárkou svojich mačiek sa dohodla, že dá otestovať všetky svoje zvieratá. V tom čase to bol celkom drahý úkon a Anna musela začrieť do rodinného rozpočtu hodne hlboko. Vedela však, že to musí spraviť. Chcela sa rozhodnúť správne a potrebovala čo možno najviac dostupných informácií.

Ukázalo sa, že popri Miške boli pozitívni aj dvaja mladí kocúrikovia. Veterinárka jej požičala hrubú odbornú knihu o chorobách mačiek a namiesto večerného čítania beletrie sa vrhla na študovanie všetkého, čo sa dalo nájsť o chorobe zvanej FeLV. Mamu už mala doma, ale keďže obe mali svoj svet, nebola ničím rušená. Len svojou neistotou.

Keď nakoniec zabuchla tú hrubú knihu s vedeckými informáciami o charaktere tej zlej choroby, spôsoboch prenášania, ohrozených skupinách, potenciálu testovania

a s takmer žiadnymi vyhliadkami na vyliečenie, keď už mačka ochorela a keď sa prestala pýtať aj „uja Googloviča“, dospela k záveru, že je presne tam, kde si nemyslela, že bude.

Úplne na začiatku.

Test na chorobu totiž odrážal len aktuálny stav a aj ten nemusel byť na sto percent istý. Vyžadoval sa ďalší test s najmenej mesačným odstupom a neustále sledovanie pacienta, ktorého bolo treba držať oddelene od ostatných zdravých mačiek. Ale ani zdravá mačka nemusela byť úplne mimo obliga. Mohla mať v sebe ten vírus, ale vďaka silnej imunite len driemal. Mohol sa zobudiť vtedy, keď bolo telo nejakým spôsobom oslabené, vystresované.

Mohol i nemusel.

Majúc pred sebou zrazu mnoho možností a tiež príliš veľa otvorených otázok sa Anna rozhodla počúvať svoju intuíciu a svoje srdce. Okamžite zavrhol opakované testovanie. Vystavovať mačky znova a znova stresom z návštevy veterinára? Načo? Čo má prísť príde.

Taký je život.

Oddeliť tri mačky od zvyšku krdlika tiež nebolo možné. Po dohode s veterinárkou dala všetky aktuálne negatívne mačky zaočkovať s vedomím, že to vôbec nemusí pomôcť. Osud má predsa svoje cesty.

Vydýchla si, keď priniesla poslednú zaočkovanú mačku a videla ako rýchlo zabudli na ten nepríjemný zážitok.

Gabrielle sa vzorne začlenila do behu ich domácnosti a stala sa z nej vcelku nenápadná cica sama pre seba. S jediným rozdielom. Anne už nikdy viac nedovolila dotknúť sa jej kožúška. Akoby v nej zostala akási spomienka. Čosi neuchopiteľné.

Keď Anna konečne uzatvorila túto mačaciu story, čas sa preklopil do októbra. Po dovolenke začala chodiť do práce znova autom. Bolo to pohodlnejšie aj napriek tomu, že sem tam zaúradovali dopravné zápchy alebo mala problém nájsť parkovacie miesto v blízkych uliciach. Na druhej strane sa viac nemusela viazať na odchody vlakov. Stávalo sa jej totiž viac ako pravidelne, že vlak zmeškala a potom musela čakať ďalšiu hodinu na ďalší.

Potrebovala byť flexibilná aj vďaka veľmi častým nadčasovým hodinám, keď bolo treba akútne riešiť pracovné problémy. Taktiež aj preto, lebo si musela nahrádzať voľno, ktoré si z času na čas potrebovala zobrať. Kvôli matke.

Ich nový tím bol presťahovaný do novej kancelárie na prvom poschodí. Dávalo im to určitý pocit slobody a autonómnosti, keďže neboli pod priamym dohľadom svojich šéfov.

Už boli takmer v plnej zostave a ich rady mala doplniť nová kolegyňa z pobočky. Tempo prác už nebolo až tak hektické, aj keď sa ani náhodou nedalo hovoriť o menšom počte tlejúcich ohnísk. Dôležité bolo, že si rozumeli. Akoby sa tak trochu vrátili, síce v inej zostave, do obdobia počas Andreinho šéfovania. Slobodné vo vyjadrovaní, súdržnosti a vzájomnej dôvere. Toto nastavenie Anne veľmi pomáhalo. Na svoje ambície viesť tento tím už dávno zabudla. Bol to sen, ktorý však nebol tým pravým.

Doma sa veci začali uberať dobrým smerom. K Anninej mame sa vrátila pôvodná opatrovatel'ka, pani Bauerová. Anna bola za jej návrat nesmierne vďačná. Pani Milene jej prvý pokus o bohumilé staranie sa o odkázaných ľudí úplne

stačil. Nie, nebolo to nič pre ňu. Na druhej strane pani Bauerová bola ako anjel. Malá vzrastom, ale so srdcom obrovským ako oceán. Uprataná myseľ, pevné životné postoje, viera, radostný prístup k životu. Na rozdiel od všetkých ostatných opatrovateliek si z klientkinho odporu a štipľavých poznámok nič nerobila. Vdova a dôchodkyňa, ktorá o láskavosti nehovorila, ale žila ňou. Anna sa na ňu v plnej miere dokázala spoľahnúť.

Niekedy, keď prišla z práce o niečo skôr, a ešte ju zastihla u nich doma, rozprávali sa pri čaji v kuchyni o všeličom možnom. Nielen o tom, čo robila mama počas dňa. Jej mama sa rozhovorov nezúčastňovala.

Anna zásobu energie zo slnečného Tunisu vyčerpala skôr, ako prešiel mesiac. Čo ju najviac odčerpávalo bolo vlastne nepodstatné. Práca alebo vypuknutie zlej choroby v jej mačacom krdlíku? Mama? Znova si s plnou silou uvedomovala túžbu vypadnúť z práce aspoň na tri mesiace.

Annina mama sa po návrate zo psychiatrie vždy správala inak, ako v nemocnici. Veľmi rýchlo skĺzla do svojich zabehaných koľají a to znamenalo aj znovuoobjavenie sa konfliktov a nedorozumení.

Napriek tomu, že táto hospitalizácia trvala dlhšie, Annu znepokojili trochu ľahkovážne slová lekára, keď ju konečne prepúšťali z nemocnice domov.

„Ako prišla, tak odchádza. Žiadna zmena.“

Tieto slová, ktoré mladému ošetrojúcemu lekárovi tak nezbedne vykĺzli z úst, až sa sám zarazil, zneli potom v Anniných ušiach po každom jednom konflikte. A že ich nebolo málo.

Lekár sa vtedy síce snažil zahovoriť svoj až neprofesionálny komentár, ale čo už mohol zmeniť na existujúcom fakte. Čo už s takou starou bláznivou pani? Skúšali na nej rôzne lieky, ale bez úspechu. Protivný pomocník v kuchynke nie a nie zmiznúť. Nie, nepracoval tam. Existoval len vo svete jej matky.

Anna sa ponosovala na všetky strany. Nevedela sa vymotať zo začarovaného kruhu. Čoraz viac sa svojim sestram sťažovala na „ich“ matku a že nech s „ňou“ niečo urobia, lebo má toho plné zuby.

„Čo si to berieš tak osobne? Ber ju ako chorého človeka.“

Rady, ktoré dostávala, nepomáhali. Boli pre ňu obohratou pesničkou. Skôr ju iritovali. Nechácala, že nechápu, ale aj tak im nedokázala povedať, že tomu nerozumejú. Ako aj? Sama tomu nie celkom rozumela. Nerozumela svojim pocitom a vyčerpaniu, ale zato, alebo preto, nechávala voľnú cestu hnevu a strachom.

„Tak, keď to už nejde, tak jej treba nájsť domov dôchodcov alebo také niečo. Veď sa to tak bežne robí.“ padol návrh, ktorý Anna najskôr vehementne odmietla so slovami: „To jej nemôžem urobiť.“

„Tak sa potom nestážuj a prispôsob sa. A ozaj, prestaň ju brať osobne. Ber ju ako cudziu. Je chorá...!“

Keď v práci znova vyslala do nebies obligátnu úpenlivú prosbu o voľno, nech je v akékoľvek podobe, začala tú myšlienku zvažovať. Veď keď bola mama v nemocnici, žilo sa jej ľahšie.

Spomínala si, že stretnutia s matkou počas návštevných hodín boli pokojné, i keď trochu jednotvárne. Vždy to tak

bolo. Znovu sa objavila vrúcnosť a záujem. Aj keď témy ich rozhovorov boli dosť limitované, stačili na to, aby si dokázali vymeniť pár viet, krátko sa poprechádzať alebo len tak svorne mlčať.

A hoci mala Anna pri poslednej a najdlhšej hospitalizácii plnú hlavu iných starostí, pravidelne v každý návštevny deň sa vybrala do nemocnice za mestom.

Dni a týždne utekali. Notoricky známu aleju merala niekedy rýchlo autom, inokedy peši. Úzkej neudržiavanej ceste bol ľahostajný jej smútok, nepokoj, či hnev. Stromy šumeli rovnako, vtáci spievali v kroviskách, hmyz bzučal pod lúčmi horúceho slnka. Aleja si stále zachovávala svoju divokosť a slnko svietilo rovnako, ako vtedy pred mnohými rokmi, keď tam mamu nechala prvýkrát.

Počas návštev sa jej mama opakovane sťažovala na pomocníka v kuchynke. Bolo to za tie mnohé roky niečo mimoriadne. Nikdy predtým totiž nespomínala konkrétneho človeka z personálu nemocnice. Vždy to boli neurčití „oni“.

„Vyškiera sa na mňa a robí mi zle,“ sťažovala sa Anne pravidelne. Keď jej však Anna poradila, že nech sa predsa ohradí a povie o tom sestričke, tak len mávla rukou so známou vetou: „Ty tomu nerozumieš.“

Nuž nerozumela, ale chcela z mamy vymámiť aspoň nejaké podrobnosti. Po pár návštevách už vedela, že ten pomocník existuje len v maminom svete. Vedela to, lebo sa samozrejme na toho obťažujúceho mladíka spýtala ošetrojúceho lekára.

Ale... drzý mladík zostal naveky tajomstvom. Zmizol? Alebo o ňom len prestala rozprávať, keď sa jej na neho začal pýtať lekár? Ktohovie. Nuž... tajomné zákutia mysle dokážu vytvoriť i skryť čokoľvek.

Režim na geriatrickom oddelení bol iný ako na ženskom. Za dverami, ktoré boli síce zamknuté, bola väčšia voľnosť. Na chodbách posedávali starčekovia a starenky a vždy si Annu zvedavo obzerali, keď okolo nich šla do matkinej izby. Jej mama trávila väčšinu času sama v posteli.

Aj medzi čudákmi ju považovali za čudáka.

Pri každej návšteve jej Anna pomáhala osprchovať sa. Z iracionálneho strachu totiž nechcela ísť do nemocničnej kúpeľne sama. Bolo až dojemné, ako Annu vždy srdečne vítala. Po ľahkom objatí a bozku na líce, viedla ich prvá cesta do kúpeľne, kde sa jej mama úplne odovzdala do rúk.

Anna už dávno necítila stud pri pohľade na jej nahé telo. V kúpeľni sa z nich stal zohraný tím. Veď už mali za sebou aj iné, horšie veci.

Taktiež sa po toľkých rokoch už nevypytovala lekárov na liečebný progres. Zdieľala s nimi len nevyhnutné informácie. Rozhodla sa tak už dávno, keď si uvedomila, že sa správa ako decko, ktoré donáša na mamu. Ako bachar, ktorý donáša na väzňa. Načo! Aj tak sa nikde neposunuli.

Začala brať tie matkine hospitalizácie ako nutné zlo, ktorému predchádzali veľmi škaredé strety dvoch nezlučiteľných svetov. Neuvedomovala si pritom jednu podstatnú vec. Tieto hospitalizácie jej poskytovali čas na to, aby sa nadýchla a odpočinula si. Od hádok, nedorozumení, zaťatom mlčaní alebo od neustálych otázok „Kam ideš?, Kedy sa vrátiš.“ alebo „Koľko to stálo?“

Pre túto pasívne agresívnu neodbytnosť začala svoju matku brať ako väzenskú guľu na nohe. Stalo sa tak ešte skôr, ako si začala uvedomovala, že mama si ju chce k sebe priviazať. Podvedome sa voči jej nátlaku urputne až divoko bránila.

Ale teraz to už nebolo tak zlé. Ako divoká levica si vybojovala svoju akú takú nezávislosť.

Ich vzťah bol zvláštny. Plný pasívneho a skrytého napätia... s následným výbuchom sopky, kde namiesto lávy vytryskovali dlho potláčané emócie.

Anna podvedome vedela, že zatvoriť matku do domova dôchodcov, či iného sociálneho ústavu, bude mať rovnaký efekt ako hospitalizácia. Napriek tomu sa predsa len rozhodla, že do toho pôjde. Už nemala viac síl bojovať na rôznych frontoch. Práca, matka, jej život...

Ozaj, kde bol jej život?!

A tak jedného dňa Anna nabrala odvalu a oznámila svojej mame, že takto to ďalej už nejde. Ten pohľad v očiach, do ktorých sa dívala, nevedela celkom opísať. Mohol by to byť nevyslovený nesúhlas? Alebo to bol pohľad odsúdenca na smrť? „Nie, nebudem to brať do úvahy,“ začala sa ignorovala čudné pocity v žalúdku.

Keďže jej matka sa k tomuto radikálnemu kroku nijako nevyjadřila, Anna to skonzultovala so sestrami. Prijali jej rozhodnutie s porozumením ako normálne východisko. Vedť keď ich matka potrebuje celodennú starostlivosť, tak jej v domove sociálnych služieb bude predsa len najlepšie.

„A ako bonus k tomu nebudú musieť počúvať neustále sťažovanie sa ich sestry,“ pomyslela si s úškrnom Anna.

Keďže pani Bauerová trávila s jej matkou celkom dlhý čas, Annu zaujímal aj jej názor. Bola tam mizivá možnosť, že sa jej klientka zverí. Opatrovateľka ale zachovávala neutrálny a pragmatický postoj, aj keď Anna vnímala nevyslovený nesúhlas. Pani Bauerová vedela, že ona do toho nemá čo

hovoríť. Najsmutnejšie bolo, že osoba, ktorej sa to bytostne týkalo, sa zmohla len na „Ako myslíš.“ Ani v prítomnosti opatrovateľky nepovedala nič, len krčila plecami s akousi vzdialenou plachosťou v očiach. Síce sa tvárila všelijako, ale aj tak nechala, aby jej život riadil naďalej niekto iný.

Po tomto všetkom definitívne rozhodnutá Anna zahájila akciu „ako dostať svojho rodiča do domova dôchodcov“.

A narazila...

Neočakávala, že sa tak expresne vylieči z naivných predstáv o nájdení „šťastného a slnečného domova na prežitie seniorských dní“. Po niekoľkých pokusoch si uvedomila, že to teda nebude ani náhodou jednoduchá misia.

„Sme plní. Musíte počkať, kým sa uvoľní miesto.“

„Musíte sa zapísať do poradovníka a viete, keď sa uvoľní miesto, možno... Môžete čakať aj niekoľko rokov. Chápete, že.“

„Kedy sa môže uvoľniť miesto?“ pýtala sa. Odpoveď ju umlčala: „Keď niekto umrie.“

„Skúste tam...“

„Neberieme klientov so psychiatrickou diagnózou. Skúste pohľadať niečo iné...“

Od Havla k Pavlovi, od Pavla k Šavlovi.

Súkromné zariadenia boli drahé a štátne nedostupné. Nakoniec ale dostala typ na jedno špecializované práve pre duševne chorých.

„To bude ono,“ nádejala sa. Situované síce trochu viac ako trochu od ruky, ale čo už. Za pokus to stojí.

Dohodla si návštevu a jedného pekného dňa sa tam vybrali všetky tri sestry. Na okraji malej dedinky v malebnom kopcovitom prostredí na západnej strane Malých Karpát im otvorilo náruč údolie ako z rozprávky.

Príroda bola úžasná. Okolo budovy bol rozsiahly prirodzený sad. Úplná pastva pre oči. Riaditeľka ich srdečne privítala a s hrdosťou v hlase im ukázala jednoduché, ale vkusne zariadené izby pre dvoch. Každá dvoj-bunka mala svoju vlastnú priestrannú kúpeľňu vybavenú bezpečnostnými prvkami. Prešli cez spoločné priestory, jedáleň. Všetko to tam vyzeralo veľmi prijateľne. V dobrej nálade sa rozlúčili a Anna sľúbila, že čo najskôr pošle príslušné odporúčenie od lekára. Nebolo to síce tiež lacné, ale mamin dôchodok by mohol s nejakým doplatkom stačiť. Počas návratu domov sa tri sestry rozprávali plné optimizmu a presvedčenia, že to bude pre ich matku ideálne miesto.

Anna sa zapájala do rozhovoru len málo a nebolo to len tým, že sa musela sústrediť na šoférovanie. Bolo tam aj niečo iné... neistota. Pred očami mala jednoduchú izbu s dvoma váľandami s pestrým povlečením. Pri každej bol nočný stolík a malá skrinka. V rohu pri dverách stála skriňa na šatstvo. Izba pôsobila čisto. Bola priestranná s bielymi stenami a s veľkým oknom, cez ktoré nakúkalo jesenné slnko kloniace sa pomaly za blízke kopce. Ale... ale tiež bola sterilná, neosobná, zdieľaná s cudzou osobou. Ako v nemocnici. Ten obrázok sa jej neodbytné vtieral do mysle akoby v nej chcel niečo vyvolať. Vinu? Nie! Nie, nebude sa cítiť vinná!

Počas nasledujúcich dvoch týždňoch vybavila všetky potrebné potvrdenia, odporúčania. Zabalila celkom slušný balík podpísaných a opečiatkovaných formulárov do obálky a odoslala ich riaditeľke do zariadenia doporučenou poštou. Jej mama odovzdané prijala novinu bez akejkoľvek námietky. Nevyslovený nesúhlas zvučal akurát v jej mysli.

„Dobrý deň, vašu mamu nemôžeme prijať.“ keď Anna v telefóne spoznala riaditeľku domova, najskôr sa potešila, ale aj rýchlo schladla.

„Prečo? Ved' sme...“

„My sa orientujeme na pacientov s Alzheimerom. Nemôžeme si sem dovoliť zobrať klientku s diagnózou schizofrenika.“

Anna cítila, ako jej zovrela krv. S potlačovanou dôraznosťou naliehala. „Ale ved' oficiálne deklarujete, že sa orientujete na pacientov s psychiatrickými ochoreniami. Prečo...“ nadýchla sa, aby sa upokojila a hlavne aby prevzala kontrolu nad nevedomky zvyšujúcim sa hlasom. „Pozrite, chápem, ale moja mama je veľmi pasívna. Nerobí žiadne extrémne veci. Nebude vám robiť problémy.“

Anna sa nedala a bola ako skala. Vymenili si ešte pár argumentov, až nakoniec riaditeľka ustúpila: „Dobre teda, prived'te sem svoju mamu budúci pondelok. Zoberieme ju na mesiac na skúšku.“

„Dobre a ďakujem vám.“

Zložila telefón a nevedela, či má alebo nemá dôvod na radosť. Dosiahla malý ústupok, ale... mesačná skúška? Hneď od pondelka? Hm?

Odišla z práce skôr, aby stihla ešte pani Bauerovú. S rozháranosťou v srdci a s predstieranou rozhodnosťou im obom, mame aj opatrovateľke, oznámila, že mama už služby pani Bauerovej nebude potrebovať.

„Mama?“ obrátila sa ešte s nádejou na mamu. Tá sa odvrátila s nejasným: „Keď si rozhodla...“ a odišla si ľahnúť do svojej postele.

Naplniť svoj osobný príbeh je jedinou povinnosťou človeka.
Keď niečo chceš, celý Vesmír sa spojí, aby si to dosiahol.
Paulo Coelho: Alchymista

Želania sa plnia, len nikto nevie ako

Bol utorok, keď sa Anna dohodla na maminej skúšobnej lehote. Do ďalšieho pondelka jej zostávalo len niekoľko dní. Bolo rozhodnuté.

A... a potom prišli pochybnosti.

Zažierali sa ako taká špina do jej každodenných činností. Večer sledovala mamu, ako leží v posteli a čaká, kým jej dcéra odmeria hladinu cukru v krvi a podá jej lieky a vodu. Nič. Žiadny výraz. Nič!

„Mama, ako sa cítiš?“ snažila sa po x-tý krát nadviazať rozhovor, aby ako odpoveď dostala buď neistý úsmev alebo trochu iritujúce: „Ako by som sa mala mať?“

Ráno i večer mala pred sebou túto odovzdanosť, ktorá v nej vírila ako hnevľivá búrka.

Mama a nemocnica... mama a nemocnica... neodbytné sa jej vracali tie slová.

„Mama a nemocnica... pamätáš si, ako to s ňou vždy v nemocnici dopadlo?“ čoraz viac sa ozýval jej vnútorný Pochybovač.

„Hm, hej,“ vzdychla si nevediac či robí dobre.

Ved' dokonca aj počas tohto roku nemali núdzu o jasné príklady. Najskôr štátna nemocnica a potom malá regionálna. Hej, mama a nemocnica bolo veľmi neisté spojenie. Drobnou výnimkou bola psychiatrická, kde už za tých takmer dvadsať rokov vedela, ako zapadnúť, ako predstierať a byť čo najmenej nápadným pacientom. Vedela, ... teda naučila sa, že sú to priepustky domov. Ale v cudzej nemocnici to bola vždy čistá katastrofa.

Anna sa snažila vyhnúť z hlavy obraz tej síce čistej, ale sterilnej a neosobnej izby. Volali by ju klientka, ale aj tak by stratila svoju slobodu. S cudzou ženou na izbe s bohvieakou diagnózou a s nutnosťou podriaďiť sa zabehanému režimu. Nikto blízky. Ani len tá mačka, ktorá jej niekedy robila spoločnosť.

Anna za jej pasivitou vnímala iný svet. Pre ňu vzdialený a neuchopiteľný, ale pre jej matku skutočne reálny. Nevedela, čo všetko je v tom svete. Z malých náznakov, čudných zaseknutí sa, a niekedy v hneve vyslovených obvinení sa javil ako dosť nebezpečný svet. Plný nepriateľských bytostí, ktoré sa dokázali premeniť na monštrá oháňajúce sa lasermi a ktoré napádali svojho tvorca. Bytosti až príliš skutočné v čudne zacyklenej mysli chorej ženy. Pritom v svojej pokrútenej logike akoby tento svet poskytoval naraz aj nepochopiteľné bezpečie a zároveň aj hrozbu. A hoci Anne matka buď bojzlivito a neisto, alebo agresívne a razantne dovolila niečo z toho sveta uvidieť, boli to len slabé záblesky. V každom prípade to bolo pre Annu totálne neznáme územie.

Aj keď ten svet nepoznala, vnímala jeho intenzitu a dopad na ich spoločný život. Iritoval ju. Mala ho denno-denne pred očami. Videla ho v roztekanom pohľade, neistých gestách. Počula ho v nedokončených vetách a v rozpakoch, keď matka

chcela niečo vyjadriť. Videla ho v činoch, ktoré nedávali zmysel. Registrovala ho v maminom presvedčení, že sa na niečom dohodli, hoci opak bol pravdou. Narážala doňho v jej pasivite. Na prvý pohľad tak neškodnej. Veru, len na prvý pohľad... v tej pasivite bola silná dávka agresivity. Neviditeľná a veľmi dobre zamaskovaná.

Anna si nikdy nezvykla na ranné prekvapenia, ktoré prichádzali práve v okamihu, keď siahala na kľučku vonkajších dverí. Tak trochu si uvedomovala, že tých nepríjemných prekvapení bolo za posledné obdobie trochu menej. Zdalo sa, že mamu nakoniec vycepovala... trochu.

Anna mnohokrát premýšľala, prečo jej matka potrebovala vyniesť na svetlo svoje požiadavky práve v tomto okamihu. Akoby vyhmatávala Anninu slabosť... áno slabosť. Anna väčšinou odchádzala z bytu na poslednú sekundu. Bol to zlovyk. Čas bežal svojím tempom a potom sa zrazu rozbehol ako náhly závan divokého vetra. Vtedy náhlivo dokončila čo práve robila a s myšlienkou, že zas budem meškať, letela k vchodovým dverám. V jej hlave bol vtedy len odchod. Mačky boli nachované. Matka bola po raňajkách, mala pichnutý inzulín, odmeraný cukor a naservírované lieky. A práve vtedy, keď Anna odomykala dvere, prišiel vpád toho cudzieho sveta.

„Bola si pre tie veci?“ ozvalo sa z maminej izby hneď oproti vchodu.

„Čože? Aké veci?“

„Veď tie, čo som ti hovorila...“

„Kedy si mi to hovorila? O ničom neviem. Čo to má byť? Čo som mala priniesť?“ Anna už netrpezlivo zvyšovala hlas. Nevedela si pomôcť. Sekundy bežali už pomaly rýchlosťou svetla a ona sa tu musí zdržiavať s bláznivou ženskou.

„No ved’...“

„Kedy!“ žeravá magma v sopke sa začala drať na povrch.

„No ved’...“ rozhodenie rúk a v očiach ublížený pohľad.

„Nič som nebola zobrať, lebo si mi nič nepovedala. Idem!“

... a tá paródia na rozhovor bola ukončená tresknutím dverí. Anna nečakala ani na výťah a letela radšej dole schodmi. Zúrivá. Zúrivá z mnohých dôvodov. Prečo ju to tak zmáha? Prečo jej to tak ubližuje?

Vpád maminho sveta bol ako ohrozujúci útok. Ako niečo, čo ju chce opantať a uväzniť. Na jednej strane racionálne chápala, že mama sa na ňu upína ako na kotvu bezpečia, nech je tá kotva akokoľvek ostrá a drapľavá. Na druhej strane ale každá jedna bunka v Anninom tele kričala „NIE!!!“

Cítila, ako mamine upínanie sa ňu siahla na jej vlastný život, ako ho pritláča k zemi nechcenou zodpovednosťou a strachom. Ako jej zväzuje nohy ako stredoveká väzenská guľa na nohe.

Tá železná guľa bola čoraz väčšia.

Keď bude mama preč, tak sa konečne oslobodí. Bude môcť konečne žiť.

Oslobodí? Žiť vlastný život?

Každý víkend dve hodiny cesty do potencionálneho maminho domova a potom dve hodiny späť. Žena ležiaca na posteli schovaná vo svojom svete. Odsúdená na dožitie medzi cudzími ľuďmi. Nemocnica a otázka „Kedy pôjdem domov?“

Tento obraz Annu stále dookola mátal.

„To jej predsa nemôžem urobiť!“

V to piatkové ráno, tak ako každý iný deň, sedela v aute na ceste do práce. Dívala sa pred seba na cestu a sledovala premávku. Bol si vedomá, že nesmie dovoliť, aby sa jej zapol autopilot. Veľmi dobre vedela, že pri zapnutom autopilote nevníma cestu, ale jej myseľ blúdi úplne niekde inde.

„To jej predsa nemôžem urobiť!“ ozval sa slabý hlások dôraznejšie. Kto to hovorí?

„Heš!“ prudko vydýchla a uprela oči na auto pred sebou. Rýchly pohľad do spätného zrkadla a uľahčený výdych.

„Sústred' sa!“ nakázala sama sebe.

Keď si kedysi pred rokmi uvedomila, že si nepamätá ako prešla cez obec, cez ktorú pravidelne prechádzala na ceste do a z práce, až ju zamrazilo. Kde bola? Ako to, že si ten úsek cesty vôbec nepamätá? Vystrašilo ju to. Začala ten jav pozorovať a uvedomila si, že naozaj na tej tak notoricky známej ceste vypína pozornosť. Ďakovala všetkým svätým, že sa nič nestalo. V každom prípade si odvtedy na to dávala pozor. Bolo to možno smiešne, ale pomáhalo jej, keď oslovoval svet, ktorý v aute mienila.

„Hm, pozrime sa... ľudia na zastávke, červené auto nezastalo na červenej, stromy sú už bez lístia...“

Spočiatku tie popisy vyslovovala nahlas, ale neskôr stačilo, keď okolie len pozorne vnímala alebo si spievala a nezabudla do spevu aj zanotovať „čo to ten blbec robí“, „kam sa ponáhl'a“, „aha nová reklama“.

V to piatkové ráno strácala pozornosť a musela sa fakt poriadne sústrediť, aby dokázala ignorovať ten neodbytný hlások.

V práci všetko prebiehalo štandardne. S kolegyňami sa porozprávali o svojich dojmoch, o tom, čo bolo doma, čo treba spraviť v práci a aký blbý nápad nadriadených treba riešiť. Prípadne ako znova hasiť opätovne sa rozhorievajúci problém. Ach jaj, a zas prišla reklamácia od starého známeho sťažovateľa. Och, čo zas nefunguje!

Úplne normálny pracovný deň.

Anna si usrkla kávu zo zabudnutej šálky. „Studená, pche!“ Zahľadela sa cez veľké okno a držala šálku vo vzduchu.

Nevedomky sa ponorila do svojej mysle a nechala ju nech v nej myšlienky víria ako chcú. Nepristavovala sa pri nich. Len bola. Po krátkej chvíli sa jej pred vnútorným zrakom objavil obraz matky na posteli doma a potom kdesi inde. V tej sterilnej izbe.

„Nemôžeš jej to urobiť.“

Cívela do okna a obracala tú myšlienku spolu s obrazmi koldokola.

„Nemôžeš...“ bezducho sa dotkla toho slova a po chvíli namietla „Prečo? Veď je to pre jej dobro.“

„... naozaj?“ zašepkal neviditeľný hlas kdesi z veľkej diaľky.

„Anna, nevylej si tu kávu,“ vyrušila ju Janka, jej šéfka, so smiechom. Sedela za stolom oproti nej. „Niekd si sa stratila.“

„Ach, prepáč. Zamyslela som sa,“ Anna sa tiež zasmiala. „To vieš, niekedy treba odísť od týchto opakujúcich sa blbostí. Tá reklamácia... vrátila sa nám tá istá chyba, ktorú sme vybavovali pred mesiacom. Je to na zbláznenie...“

Položila nedopitú šálku na stôl. Zahľadela sa do obrazovky počítača a snažila sa sústrediť na pracovný problém.

„Nemôžeš...“

Akoby niekto viedol jej ruku, siahla do tašky a vybrala zápisník s kontaktmi. Nalistovala jeden a začala vytáčať príslušné telefónne číslo. Keď sa jej na druhej strane ozvala riaditeľka sociálneho ústavu, Anna slušne pozdravila a zhlboka sa nadýchla.

„Prepáčte prosím, že vám volám, ale rozmyslela som si to. V pondelok s mamou neprídeme.“

„Áno...“ ozvala sa riaditeľka opatrne. „Niečo sa zmenilo?“

„Nie, ale tá mesačná skúška nie je dobrý nápad. V každom prípade vám ďakujem za ústretovosť. Budem hľadať iné riešenie.“

„Dobre. Ďakujem, že ste nás informovali. Do videnia.“

„Pekný deň želám.“

„Takže čo budeš robiť?“ spýtala sa jej Janka hneď, ako Anna zložila telefón.

„Nemám potuchy. Ale... vieš, uvedomila som si, že nemôžem svoju mamu zatvoriť do ústavu... a ešte tak ďaleko. Pre ňu by to bola stále nemocnica.“

„Tak snád' to bude dobré, nie?“

Cez obed zavolala domov.

Vedela, že pani Bauerová je u nich a ona vždy telefón zodvihla. Nie ako mama.

„Dobrý deň Pani Bauerová, ako sa máte?“

Nečakajúc na odpoveď pokračovala: „Práve som volala do toho domova a zrušila som mamin pobyt. Prepáčte za zmätky, ale rada by som sa vás spýtala, či budete môcť v pondelok prísť. Či už nemáte niečo iné.“

Napäto čakala a s veľkou úľavou si vydýchla, keď je opatrovateľka potvrdila, že príde a rada. Cítila z jej hlasu, že sa potešila aj za svoju klientku.

Po tomto tak závažnom rozhodnutí sa zdalo, že Annin život sa vrátil do svojich obvyklých koľají. Hrany sveta okolo nej sa akoby zázrakom začali trochu obrusovať. Práca, domov... jeden obvyklý a trochu nudný cyklus.

V práci sa postupne dostali do štádia, keď sa už čoraz viac smiali nad opakujúcimi sa problémami. Aj keď to bol často smiech cez slzy. Ozaj, Mauríziov sen veľkého obchodu mal už prvé obrovské trhliny. Anna už takmer zabudla na letné „Tour de Slovakia“ po sídlach zmluvného partnera, kde zamestnancom veľkej firmy vysvetľovali, ako bude ich nový platobný nástroj fungovať. S prekvapením vtedy zisťovala aj temnú stránku. Až príliš často sa aj s kolegom, ktorý mal na starosti riadenie pobočiek, stretávali s otázkami prečo, kto tú blbosť vymyslel a prečo to tak majú robiť. Škrabať sa ľavou rukou za pravým uchom. Ľudia, ktorí mali ich úžasný produkt používať, neboli ani náhodou nadšení. Ako to už býva, ich vlastní nadriadení im neposkytli všetky informácie a dokonca ani nemali záujem absolvovať cestu po jednotlivých závodoch s pracovníkmi banky.

Ale zas na druhú stranu, príroda nielen východného Slovenska mala svoje čaro a aspoň toto si dokázala užiť.

Teraz, keď už opadli posledné listy na stromoch, žali sa aj prvé plody tohto unáhleného projektu. Tisíce kariet? Seriózne? Ale kde, prosím vás.

Anna a jej kolegyne sa na tom už len smiali a prestali to brať vážne. Čoraz viac si uvedomovali, že ani len pobočky sa nesnažia vyvíjať proaktívny prístup k tomuto produktu. Nerozumeli mu a čo horšie, ani mu rozumieť nechceli. Na

druhej strane to bolo aj dobre, lebo problémov neubúdalo. Lepšie povedané, opakovali sa dookola stále tie isté.

Doma sa Anne nejakým neočakávaným zázrakom podarilo presvedčiť matku, aby v rámci preventívnej kontroly navštívili aj obvodnú psychiatricku. Lieky, ktoré dostala v nemocnici, akosi neúčinkovali. Matka bola viac spavá ako obvykle. Hoci aj predtým dokázala prespať takmer celé dni, teraz to bolo až okaté. Bolo zrejmé, že ten jej vnútorný svet sa stále viac a viac ozýval a odvádzal ju od reality vonkajšieho sveta.

V ambulancii sa odohral vcelku bežný krátky rozhovor, ktorému vyčerpaná Anna ani poriadne nevenovala pozornosť.

„Ako sa máte?“

„Dobre,“ pokrčenie pliec.

„Viete aký je dnes deň?“

Anna pocítila, ako ju táto otázka podráždila.

Keď jej matka zodpovedala správne tieto jednoduché otázky a teda dokázala, že je priestorovo a časovo orientovaná, lekárka sa zahĺbila do chorobopisu.

Anna mala skôr pocit, že nevie, čo má urobiť s touto dlhoročnou beznádejnou pacientkou. Potom, akoby jej niečo prišlo na um, prelistovala nejaké papiere, ktoré vytiahla zo zásuvky a obrátila sa priamo na Annu.

„Pani inžinierka, nedávno nám bol predstavený nový liek. Ešte som ho svojim pacientom nepredpisovala, ale podľa všetkého by mohol pomôcť.“

„Skúsime ho?“ dodala.

„Skúsime ho?“ zarezonovalo Anne v hlave.

Odtlačila od seba provokujúcu myšlienku, skôr počudovanie, že pani doktorka sa s návrhom liečby obracia na ňu a nie na svoju pacientku.

Veď jasné, ako inak. Dokonca aj ona za tie roky poznala, že jej pacientka nemá názor, prípadne aj keď ho má, drží ho v tajnosti. Taktiež odrazila provokačnú myšlienku „to je čo, liečenie metódou pokus omyl!?“.

Ani v nemocnici predsa nerobili nič iné. Len skúšali a nakoniec ju prepustili ako nevyliciteľného pacienta.

„Čo môžem stratiť?“ vrátila sa v mysli k pôvodnej otázke. Slová „ako prišla, tak odchádza“ jej znovu zazvonili v hlave. Zhlboka sa nadýchla a pozrela na matku, ktorá tam sedela so zhrbeným chrbtom. Uvedomuje si vôbec, že rozhodujú o jej osude?

„Dobre teda. Skúsme to.“

November sa prechýlil ku svojmu koncu, keď Anne krátko poobede volala pani Bauerová.

„Panebože, čo sa stalo?“ bola jej prvá poplašná myšlienka.

„Pani Anna, nebojte sa, všetko je v poriadku. Volám vám len kvôli tomu, že sme dnes boli s vašou mamou vonku na prechádzke.“

„Čože? Kde?“ ozvala sa nechápavo.

„Vonku popri potoku. Taký kúsok. Nemajte obavy. Dozrela som, aby sa vaša mama dobre obliekla. Škoda by bolo tie pekné veci nechávať visieť v skrini, že?“

„Ako to... ako sa vám to podarilo?“ Anna sa počula, že kokce. Nemohla tej správe uveriť. Jej matka nebola okrem návštev lekára vonku už celé roky. Odmietala ten nebezpečný vonkajší svet. Väčšinu času trávila v svojej izbe a v posteli.

„Nó, rozprávali sme sa a hovorila som jej o tom, ako je vonku krásne. Keď som jej navrhla, že by sme sa mohli pozrieť von, ako to tam vyzerá, tak súhlasila. Tak som sa chopila príležitosti,“ v tóne hlasu pani Bauerovej zvonila láskavosť a ľahký smiech.

„Vy ste zázrak!“ neudržala sa Anna ešte stále v šoku. Bol to nečakane príjemný šok. Žeby tie nové lieky spolu s neutíchajúcim optimizmom opatrovateľky dokázali urobiť zázrak?

Áno, stal sa zázrak. Od toho dňa chodili na prechádzky každý deň, keď bolo pekné počasie. Anna si začala na mame všímať jemné znaky zmeny. Sem tam úsmev, iskra v oku. Dokonca zostávala v kuchyni, keď sa Anna a pani Bauerová spolu rozprávali. Annin obdiv a úcta k pani Bauerovej vzrastali. Kde sa v nej bralo toľko svetla?

Dni ubiehali a krajinu pokryla biela snehová perina. Hoci sa stav jej matky rapídne zlepšoval, stav Anninho rozpoloženia bol stále vratkejší. Ani si neuvedomovala, ako často vybuchovala. V práci frflala a doma bola ako Etna. Ešte jednu vec brala na ľahkú váhu. Neuveriteľnú únavu. Počas pracovného nasadenia si ju nevšímala a keď áno, tak len na chvíľu. Vtedy vysielala do nebies tú starú úpenlivú prosbu „aspoň na tri mesiace vypadnúť“. Nič však pre to neurobila. Napokon posledné dni boli celkom fajn. Aj pracovných problémov o čosi menej.

Ale únava sa neodbyrne hlásila o svoje slovo už takmer každý druhý deň a to práve na ceste domov. Anna sa čoraz častejšie musela zastaviť v McDonalde, ktorý mala po ceste. Očné viečka jej na známej ceste viac a viac padali a bolo až nemožné ich udržať. Nuž, nie je žiadna sláva šoférovať auto s hlavou, ktorá odmieta spolupracovať. V McDonalde si dala

x-tú silnú kávu a niečo na zahryznutie. Trvalo aj dvadsať či tridsať minút, kým bola znova schopná sadnúť za volant a vybrať sa do tmy za hlavné mesto.

Utešovala sa, že do konca roka to vydrží a potom si hneď v januári zoberie dovolenku. Už nemala ani deň a dokonca prečerpala aj dni na ošetrovanie člena rodiny.

Vydrží! Vždy, aj so zaťatými zubami a nechtami. Musí!

Oči jej otvoril až vlastný pád.

Ten týždeň začal vcelku obyčajne. V práci zavládol nečakaný pokoj. Dokonca im neboli doručené žiadne nové sťažnosti. Celá ich kancelária bola v objatí uvoľnenej nálady, smiechu a radosti z toho, že snád' to najhoršie majú za sebou.

Tak potom prečo cesta domov mala čoraz viac nádyh zvyšujúcej sa ťažoby?

„Zlož ruky na volant a už sa nemusíš trápiť,“ zašepkala jej zvodne vlastná myseľ pri večernej ceste z práce domov.

Práve sa vnorila do tmy za mestom.

Posledné svietiace lampy popri ceste už minula pred pár minútami. V sebe mala kávu, ktorú si len pred krátkou chvíľou dala v MC Donalde na svojej už tak tradičnej odpočinkovej zastávke.

S naširoko roztvorenými očami, ktorých jedinou túžbou bolo zavrieť sa, civela do noci. Do nepreniknuteľnej tmy. Veľké snehové vločky husto vírili vo svetlách reflektorov auta a lepili sa na predné sklo. Až so zúfalou urputnosťou upierala svoju pozornosť na stierače, ktoré tieto biele tanečnice nestíhali odháňať.

Potrebovala umlčať ten šepkavý a lákavý hlas. Veď to bolo tak jednoduché. Vyhodiť blinker a zastaviť na okraji

cesty. Zložiť ruky na volant, zahodiť všetko za seba a už sa nezobudiť.

Ale niečo skryté a utajené v hĺbinách jej bytia držalo krehkú obranu pred tým zvodným hlasom. Vytriešťala oči do tmy neschopná čokoľvek urobiť. Ako keď sa topiaci chytá aj slamky, fixovala zrak na vyjazdené biele koľaje osvetlené reflektormi svojho auta na ceste pred sebou. A na nekonečné víriace snehové vločky.

Akýmsi zázrakom sa jej podarilo prísť domov.

Bola to cesta ako v zlom sne. Dlhá a bez akejkol'vek stopy spomienky kade prechádzala. Uľavilo sa jej, keď naostatok zaparkovala pred bytovkou a vypla motor. Konečne mohla aspoň sčasti poslúchnuť to nástoječivé volanie nočných bludičiek. Konečne mohla bezpečne na chvíľu zložiť ruky na volant.

Čo to bolo? Prečo práve dnes? Veď sa nič mimoriadne nestalo? V práci bol konečne niekoľko dní kl'ud. Mamin stav sa zo dňa na deň zlepšoval. Čo sa stalo?

Nepoznala odpoveď.

Vedela len, že je k smrti vyčerpaná a už niekoľko mesiacov si v čoraz kratších intervaloch úporne želala to stále sa opakujúce notorické „vypadnúť aspoň na tri mesiace“.

V ten večer ešte netušila, že želanie sa jej splní – veď nie nadarmo sa vraví „želaj si a vesmír spojí sily a nájde cestu, ako ti želanie splniť.“

Keď ju nasledujúce ráno budil budík, zmorená ho umlčala. Otočila sa na druhý bok s myšlienkou: „Dnes nie. Pôjdem k lekárovi a vypýtam si P-čko.“

Mala za sebou noc, kedy spala málo a nepokojne. Zahltenú myseľ nedokázala upokojiť, nieto umlčať. Myšlienky v hlave vírili ako kľbko zmiť.

Keď konečne vstala, slnko už bolo vysoko. Omámene sa posadila a spomenula si, že mama ju na svitaní prišla zobudiť. Pamätala si, ako ju rozospatá vyhnala nezrozumiteľným zabručaním, keď nakukla do izby s nesmelou ustaranou otázkou: „Nezaspala si?“

Bol piatok a dúfala, že týmto voľnom, ktoré jej tak nečakane padlo do lona, sa dá počas víkendu dokopy.

Ako veľmi sa mylila. Keď sedela pred obvodným lekárom, hrdinsky si pripravovala reč, ktorou by od neho bez zbytočných otázok získala ten spásonosný kus papiera. Omluvenku do práce. Za veľkým dubovým stolom nesedel jej lekár. Zastupoval ho starší pán a nevedela, ako sa k jej požiadavke postaví. Chvíľu listoval v chorobopise a potom sa k nej otočil s miernym úsmevom: „Ako sa máte pani inžinierka?“

Otázka, až otcovsky položená, ju zaskočila. Otvorila ústa a bezmocne na neho pozrela.

... a rozplakala sa.

Bludičky nespokojne zamrňali. Už ju predsa takmer mali. Po pár slovách, ktoré sa jej podarilo zo seba dostať medzi vzlykmi, nedostala p-čko na tento deň, ale otcovsky vyzerajúci lekár jej bez ďalších rečí vypísal práceneschopnosť rovno na dva týždne.

Sen o „vypadnúť aspoň na tri mesiace“ sa začal vyplňať.

Počas ďalšieho týždňa podstúpila bežné procedúry ako odber krvi, vyšetrenie moču a svoju úplne prvú návštevu psychiatrického lekára v roli pacienta. Vždy, keď na tú dobu neskôr spomínala, d'akovala všetkým svätým, ktorí nad ňou držali ochrannú ruku a najmä svojmu obvodnému lekárovi, že ju neposlal k tej istej psychiatrickej lekárke, ku ktorej chodievala mama.

Mladá lekárka mala ordináciu mimo polikliniky. Bola v mestečku nová. „Som tu len mesiac a ešte nemám ani sestričku. Dúfam, že vám to nevaďí,“ vysvetľovala, keď Annu viedla cez vstupnú miestnosť do svojej moderne a s čistou jednoduchosťou zariadenej ordinácie. Anne to samozrejme nevaďilo. Proste ju len rozpačito nasledovala. Pani doktorka sa k nej správala ako k očakávanej návšteve. Usadila ju, ponúkla jej čaj. Nesadla si za svoj pracovný stôl. Nevytvorila automatickú bariéru „ja lekár – ty pacient“.

Chvíľu sa nezáväzne rozprávali. Ona hovorila trochu o sebe, akoby sa predstavovala a potom sa spýtala Anny, či ju nebude vyrušovať, keď si bude robiť poznámky. Wow! Toto s maminou lekárkou nezažila.

Strávili spolu hodinu v uvoľnenom rozhovore, ktorý vôbec nepripomínal skutočnosť, že Anna je tam v roli pacienta. V podstate to bol skôr Annin monológ, ktorý lekárka len sem tam zastavila otázkou či poznámkou. Otázka „prečo ste tu“ nepadla priamo... nakoniec obom bolo jasné, prečo tam je.

Blížiaci sa koniec roka bol vhodným obdobím, aj keď tak čudne vynúteným, na rekapituláciu celého roka. Udialo sa v ňom mnoho. Ako rozprávala, postupne si uvedomovala, že ten rok bol pre ňu prelomovým. Všetko, čo sa mohlo, sa pokazilo. Všetko dospelo do ťaživých koncov. A to, čo bolo dobré, nevnímala.

Počas rozhovoru si čoraz viac a viac uvedomovala, že ten rok vyhodnocovala v mnohých aspektoch chybné. Mala veľmi náročnú prácu, v ktorej trávila čas od rána do večera a aj večer jej šéf ešte neraz volal a chcel čosi neodkladné riešiť. Nepomohlo ani to, že mu nedvíhala telefón. Bol neodbytný. Nuž buldočia povaha Taliana skríženého

s Chorvátom. Ani na OČR s mamou nemala pokoj. Nuž nemala, lebo dostala pracovný notebook a OČR prepracovala. Príprava na zlúčenie dvoch bánk do jednej nešlo v jej odbore tak, ako bolo naplánované. Z dvoch silných tímov zostali nakoniec len dve, ona a kolegyňa z druhého tímu, a aj to dočasu. Lebo nakoniec odišla aj tá druhá. Po veľkom tresku uvedenia novej banky nič nefungovalo a nastali mesiace chaosu a hasenia veľkých požiarov, pričom medzičasom sa rozhorievali menšie. K nim sa ale dostali až keď plamene šľahali dovysoka. A hoci sa pomaly staval nový tím, nevyzeralo to ani náhodou ružovo. Konflikt so šéfom, konflikty s pobočkami, konflikty s klientami, lebo bezradné pobočky im na ňu dávali kontakt. Do toho prišla nečakaná mamina hospitalizácia – nečakaná v zmysle prečo k nej došlo.

Do toho vynútená vlastná práceneschopnosť, ktorú si doslova vypýtala cítiac, že padá na hubu, tragédia v jej mačacom svete, zlomený výhonok letnej zamilovanosti, otázky čo s mamou „lebo už nevládzem ďalej“ a zároveň „to jej nemôžem urobiť“.

Lekárka nehodnotila, čo je dobré, čo nie. Neradila jej. Len akosi nenápadne viedla rozhovor tak, že si Anna sama kládla otázky a dávala odpovede. V tejto atmosfére prišlo nečakané osvetlenie.

Aha efekt.

Ohromená na chvíľu zmlkla.

Zrazu jej bolo úplne jasné, že práca nie je ani náhodou tým spúšťačom jej vykorenenia.

Čoraz viac si s veľkým prekvapením uvedomovala, že rozpráva o mame, o ich nedobrom vzťahu, o tom, ako ostala tou jedinou voľbou v rodine, ktorá sa má o chorú ženu starať.

Otvárali sa pred ňou bolesti, ktoré opatrne skrývala a nechcela sa ich ani dotknúť. Pocity zrady, nerešpektu, nepochopenia. Všetko, čo umlčievala v svojom srdci, keď jej sestry vraveli „Čo si to berieš tak osobne. Veď sa k nej správaj ako k chorej. Ako k cudzej.“

Žalovala sa im a oni jej takto pomohli. Ach! Ako je možné dívať sa matku ako na cudziu osobu? Ako je možné brať ju ako cudzinca, ktorého akoby len náhodou opatruje? Ako, ha! Na to jej nikto nedokázal odpoveď.

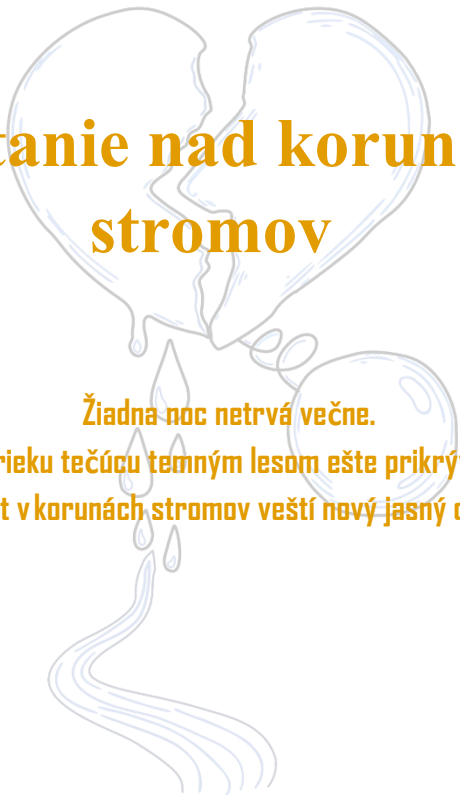
Kdesi hlboko v duši tú odpoveď predsa len mala. Cítila to. Vedela, že to možné nie je. Ako ale vyjadriť tento neuchopiteľný vnútorný pocit racionálnymi slovami tak, aby jej porozumeli? Nakoniec rezignovala a prestala tie slová hľadať. Nedokázala seba ochrániť pred zničujúcimi emóciami neistoty, strachu, hnevu a obáv. Navonok sa smiala, fungovala, pôsobila ako vždy „milo a priateľsky“, sem tam sa vyžalovala sestrám a priateľkám na guľu na nohe. A keď sa objavilo svetlo na konci tunela, nedokázala si ho ani poriadne všimnúť.

U mladej lekárky mala zrazu možnosť pozrieť sa na svoj vzťah s mamou z úplne inej perspektívy. Počas tej hodiny odstúpila o maličký krôčik od seba a svojich emócií a uvidela, že možno je cesta, len ju ešte nevidí. V močiari, v ktorom sa potácala a takmer sa utopila, zrazu zablikalo svetielko. Zahnilo bludičky a ona sa rozhodla za ním vykročiť.

Škoda, že mama počas všetkých tých rokov nenatrafila na takého anjela, ktorý by zaklopal na zamknuté vráta jej ubolenej duše.

Od psychiatričky odchádzala ako znovuzrodená. Vtedy ešte netušila, že bude doma rovné dva mesiace.

A tak Anne vesmír nakoniec splnil jej úpenlivú prosbu
takým tým svojim tajomným spôsobom.

Svitane nad korunami stromov

Žiadna noc netrvá večne.

**A hoci riekú tečúcu temným lesom ešte prikrýva tma,
úsvit v korunách stromov veští nový jasný deň.**

Nie som smrť, som tvoja kamarátka.
Som svetlo v tmách, ktoré klope na vráтка.

Zaklopanie na vráтка

Tam na pomedzí medzi spánkom a prebúdzaním, tam na tej hranici ľahkej ako vánok, tam kde duch prehovára k svojmu hmotnému ja, sa dejú zázračnosti.

Skryté pred vedomím – teda pred tým, čo nazývame myslou, neúnavne pradiť pradio života, našepkáva, opravuje, regeneruje telo i dušu, aby každé ráno mohli konať to, čo mali predurčené dávno zabudnutým zámerom, ale aj to, čo si sami predurčili svojimi skutkami.

Je to na hranici, za ktorú myseľ, plne fungujúca počas dňa, nedokáže nahliadnuť. Má inú úlohu, inú podstatu. Nepoznaná zahlcuje človeka neustálym súdením, kritikou, strachmi. Pohotovo vytvára rôzne scenáre o tom, čo bolo a čo ešte bude. Až vtedy, keď zmĺkne, tak len vtedy dokáže človek zachytiť odkazy duchovného sveta.

Vtedy nastane zázrak stíšenia. Vtedy sa celá bytosť človeka, ten tandem tela a mysle, dokáže ponoriť do hlbších sfér existencie.

Keď tandem telo a myseľ začnú hľadať spôsoby, ako spolupracovať na zachytenie hlbších významov života, na

hľadání harmónie, pátrání po tom, čo človek je, až potom nastanú okamihy spojenia s tajomstvami ukrytými za hranicami bežných denných aktivít.

Vtedy to, čo sa nedá pomenovať, len cítiť, pomôže človeku pochopiť že je v jeho silách žiť vedomý život. Že je v jeho silách urobiť krok späť od emócií, ktoré sa derú na povrch, keď sa okolitý svet dotýka hlbokých zranení, o ktorých človek ani netuší. A keď aj tuší, radšej sa ich nechce dotýkať. Pretože v každom z nás je ukrytá trinásť komnata.

Až keď človek otvorí trinásť komnatu so zraneniami zamaskovanými za bolesť a temné kostlivce, tak vtedy nájde v sebe netušené schopnosti. Silu na to, aby zobral svoj život do vlastných rúk.

Pretože až vtedy, zoči voči vlastnej temnote, pochopí zdroje a dynamiku svojich žiaľov, ktoré ho inštinktívne vedú k reaktívnym reakciám na podnety z vonka.

A s prekvapením môže zistiť, že život nie je o akcii a reakcii. Ale, že život je o láske, súcite a pochopení. Ak to človek pochopí, tak telo a myseľ, princ a princezná, potom žijú šťastne až naveky.

Anna sa náhle zobudila.

Ešte omámená zo sna sa snažila prečítať text napísaný veľkých ozdobným písmom na starodávnom pergamene, ktorý sa jej mihal pred očami. Akoby ten predmet váhal, či má zostať v snovom svete a rozplynúť sa, alebo predsa ešte chvíľu zotrvať vo svete, do ktorého sa Anna zobúdza.

Keď sa posadila, pergamen sa predsa len stratil v iskrivej hmle.

S povzdychom si znova ľahla na posteľ, zachumlala sa do paplóna a...

Do tváre jej zavial mierny vánok od mora. Pohodlne opretá sedela na lehátku pod slnečníkom v malej morskej zátokke. More v mäkkých vlnách zalievalo pobrežie, aby zas znova ustúpilo v nekonečnej snahe snúbiť sa s pieskom pláže. Z opačnej strany tento kúsok pokoja ochraňoval skalný útes.

Pohodu na pláži zrazu prerušil náhly drobný, ale vytrvalý dážď. Turisti si narychlo pozbierali svoje veci a pláž opustili. Zostala tam len jej osamelá postava.

Neponáhľala sa. Vychutnávala si nečakaný dar ticha len zľahka prerušovaného kvapkami dažďa a šumením mora. Dívala sa, ako krajinu pohlcuje kovovo sivá hmľa. Dážď jej nevadil, ale napokon aj ona nechala za sebou opustené plážové dáždniky a vybrala sa za ostatnými.

Kúsok od pláže, na ktorej dážď i more súperili o pohltie zeme, stál na skalnom výbežku hotelový rezort. Vybehla hore po stužke kamenných schodov a vmiesila sa medzi dav vo vstupnej hale.

Nevšímajúc si ostatných pristúpila k obrovskému oknu a dívala sa na prúdy vody padajúce z oblohy a tečúce po okenných tabuliach. Sladká i slaná voda splývali v jedno.

Po chvíli sa odvrátila od nekonečnej vodnej záplavy a vybrala sa do svojej izby prezliecť sa. Neskôr večer sa rozhodla pozrieť divadelné predstavenie, ktoré hotel zorganizoval pre svojich hostí.

Hľadisko nebolo veľké a väčšina miest bola už obsadená. Keď sa usádzala na voľnú stoličku v zadnom rade s myšlienkami blúdiacimi ktohovie kde, niekto na ňu zavolať z predného radu. Nepoznala tých ľudí, ale cítila priateľské spojenie.

Na javisku sa práve rozvíjala malá divadelná dráma.
Shakespeare.

Javisko sa zrazu zľahka zavlnilo a spriesvitnelo, Anna sa znova zobúdza. Na hranici medzi snom a realitou sa jej pred vnútorným zrakom mihotali verše napísané ozdobným starodávnym písmom na zažltnutom pergamene – v češtine. Tie isté, ktoré videla už skôr.

*„Nejsem smrt, jsem tvá kamarádka.
Jsem světlo v tmách, které klepe na vrátka.“*

V okamihu kratšom ako záblesk padajúceho meteoritu a zároveň akoby podivným spôsobom trvajúcim večnosť, sa jej tie slová vryli priamo do srdca.

Kto ju to oslovuje? Aké vrátka? Kto? Žeby...?

Žeby ona? Tá tajomná žena, ktorá sa k nej znášala z hôr v oblakoch sivobielej hmly? Tá žena zo sna, ktorá ju tak vydesila?

Dva sny sa zrazu spojili v jeden.

Ten sen spred niekoľkých týždňov bol z tých, na ktoré sa nezabúda. Usadí sa v človeku ako pečať, ako volanie osudu. Ten sen ju znepokojil.

Veľmi znepokojil!

„Anička,“ niekto vtedy vážne a zároveň jemne vyslovil jej meno.

Okamžite sa zobudila s intenzívnym pocitom, že sa niečo strašné a neodvolateľné stalo.

Sedela na posteli a v celej jej bytosti rezonoval ten hlas. Hlas tak známy a zároveň neznámy – hlas tak neuveriteľne povedomý.

Anna vyskočila z postele a rýchlo bežala skontrolovať svoje mačky. Strach, ktorý ju zachvátil, bol strach zo smrti. Pocit neodvratnosti bol neznesiteľne naliehavý.

Po hmate našla peliešky a obľúbené miesta na spanie. Pohľadila jemné kožušky a stále otrasená sa vrátila do postele.

Vonku ešte vládla pani noc.

Zaspala.

A hoci sa ocitla v snovej krajine na okraji rozsiahlej stepi, vedela, že sníva rovnaký sen. Sen o žene, ktorá k nej prichádzala v hmle ako posol.

Ten sen bol výstraha? Či potvrdenie? Ráno vydesená spomínala na iné rána skorých týždňov začiatku roka, keď vybiehala celá spotená z postele skontrolovať mamu a potom svoje zvieratá. Keď zistila, že sú všetci v poriadku, vždy sa jej neuveriteľne uľavilo.

Nuž, a potom sa sama zo seba vysmievala, že čo to stvára. Avšak ten pocit úzkosti bol skutočný. Strach zo smrti silný. Schovávala ho v sebe ako ťažký balvan.

Anna nevedela ukazovať, že sa trápi. Lepšie povedané, Anna vedela dokonale maskovať, že ju niečo trápi. Dokonca aj pred sebou, pred kamarátkami, pred lekármi. Zákon prežitia? Kde sa vzal, keď jej nehrozilo nič vážne?

Vážne? Nehrozilo?

Možno si ani neuvedomovala, že ľahká depresia jej vstúpila do cesty ako výstražne vztýčený prst, ako pohrozenie, že zišla z cesty. Z cesty, o ktorej nič netušila.

V každom prípade sa vzpierala a nemala v pláne sa poddať neprijemným stavom. Hlavne spočiatku, krátko po tom, ako sa zrazu stala psychiatrickým pacientom.

Pokiaľ by nezažila na vlastnej koži, nikdy by neuverila, že depresívny stav je až fyzicky neúnosný. Ľahká depresia? Čo je potom stredná či nebodaj ťažšia?

Aj v tej ľahkej myseľ a telo nespolupracovali.

Na konci roka, keďže jej PN presahovala do nového roka, potrebovala odoslať zamestnávateľovi papier od lekára. Už ho mala doma niekoľko dní, ale stále sa nevedela odhodlať k činu. Dať doklad do obálky, na obálku napísať adresu zamestnávateľa. Potom sa obliecť, vyjsť von, prejsť cez potok asi tak päť minút na poštu. Vždy, keď na tento nutný úkon pomyslela, zachvátila ju neuveriteľná ťažoba až panika. Až fyzicky cítila, že to je nad jej sily. Telo ju neposlúchalo.

Zároveň si uvedomovala absurdnosť celej situácie. Ale až tesne pred Silvestrom, keď sa už nemohla na nič vyhovárať, ten blbý doklad nakoniec prekonávajúc samu seba s veľkým sebazaprením poslala.

Napriek všetkým pocitom straty seba samej vedela, že keď prekoná tú zväzujúcu ťažobu, dostane sa jej odmeny. Už to mala vyskúšané. A predsa znova a znova musela zabojsť s ťažkou svojou mysľou a neochotou tela.

Pred Vianocami sa každý piatok chystala večer na tanečný kurz. Bola síce drevko, ale rada tam chodila. Aby sa tam však vôbec vybrala, musela počas celého dňa vybičovať v sebe dostatok sily, aby z bytu odišla. Ale keď sa vracala, vždy bola ako znovuzrodená. Plná sily, radosti a znovunadobudnutej energie. Z nej potom prežívala aj niekoľko dní. A keď na prelome rokov tance nefungovali, dokopala sa k tomu, aby sa aspoň párkrát stretla s priateľkami.

Smiala sa s nimi, žartovala, zľahčovala celú svoju situáciu. Až tak, že neverili, že je chorá. Že si snád' tú divnú depresiu len vymyslela. Neodporovala im, len sa v duch usmievala „keby ste vedeli, hovorili by ste inak“.

Nebola ten typ, ktorý plače inému človeku na ramene. Áno, plakala, ale sama doma do vankúša. A ešte svoj plač dusila, aby ju mama nepočula.

Jedinou útechou boli mačky.

Pred nimi nemusela nič hrať.

Jej mama bola spokojná, že nezostáva doma sama, ale nezaujímala sa, prečo to tak je. Keď jej Anna povedala, že je chorá, tak len prikývla a už sa viac nepýtala. Vlastne sa nikdy nepýtala prečo. Annu ten nezáujem zraňoval a zároveň chápala, že nastal stav, ktorý jej matke vyhovuje. Vždy sa totiž bála samoty a teraz...

... a teraz hoci bola každá sama v svojej izbe, byt nebol prázdny a duchovia, ktorí matku mätali, mali dovolenku.

Aspoňže jej chlpatí spoločníci boli stále s ňou. Mačička Maličká sa v posteli vždy usadila pod ramenom alebo na hrudi. Kubko, keď ešte žil, sa rád vsúkal pod perinu pod jej zohnuté nohy. Každá mala svoj zvyk, ako byť k nej čo najbližšie. Dokonca aj Gabrielle zdieľala s nimi spálňu. Najradšej na okennom parapete.

A keď sa v noci polosediačky snažila čítať, aby zahнала ten desivý pocit, ktorý jej siahal na srdce a bránil jej zaspať, tak Mačička Maličká si ľahla na jej hrud'. Svojim telom zatienila písmená v knihe. Predné labky natiahla pred seba a vážne sa Anne dívala do očí.

Miatol ju ten uprený pohľad.

Snažila sa zmeniť polohu, aby videla na knihu, ale tá čierno-biela mačka, ktorú vychovala od drobného mačiatka, sa ani nepohla.

Zneistená Anna napokon opätovala ten tak nezvyčajne sústredený pohľad a začala ju hladiť po chrbte. Cítila pod prstami ako hodváb jemné a zároveň pevné chlpy dlhej srsti. Počula a cítila upokojujúcu vibráciu pravidelného pradenia mačky. Vníkala, ako pôsobí na každú bunku v jej tele, ktoré akoby zvláčnelo. Maličká napokon spokojne privrela viečka očí a položila svoju hlavičku na svoje labky.

A potom, nevediac ako a kedy, Anna náhle sklízla do náruče spánku. Ráno sa zobudila čerstvá, plná energie a bez strachov vítala nový zimný deň. Malá chlpatá liečiteľka spala na stoličke a kniha sa váľala na zemi.

Tie dva zvláštne sny otriasli Anniným vnútorným svetom. Jeden prišiel ako posol a druhý ako posolstvo.

Snová žena, ktorá sa vznášala v ľahkej hmle ponad šire stepi ťahajúce sa k vysokým modrým horám, bola hypnotizujúca zhmotnená večnosť. Hmla sa pred ňou rozostupovala ako vody mora pred Mojžišom. Oslovenie „Anička“ znelo od nej ako pozdrav nezvratného osudu.

O význame toho druhého sna vôbec nepochybovala. Verše na pergamene boli viac než jasné. Tá stepná žena nie je smrť. Je tá, ktorá otvára vráтка. Ale k čomu? A aké vráтка?

Neskôr, omnoho neskôr, veľmi často o tej zvláštnej žene, premýšľala. Uvedomovala si jej dôležitosť. Spájala sa s ňou v situáciách, keď z väzenia trinástej komnaty vystúpil kostlivec, ktorý jej dal riadne zabrat'. Stala sa Anniným vnútorným zdrojom. V spojení s ňou cítila nárast sily, energie života.

A diali sa drobné, ale zvláštne veci.

Avšak teraz, keď Anna bola ešte v zajatí iracionálneho strachu zo smrti, si pomyslela: „Otvára vrátka k smrti?“ Napriek tomu, že v hĺbinách jej vedomia sa potichučky hlásil o slovo pocit, že sa viac nemusí báť, nemohla sa ubrániť obavám, že smrť prichádza nevolaná a náhle. A zanecháva za sebou neznesiteľnú bolesť.

Pod vplyvom týchto zvláštnych snov, začala zvažovať jeden krok, ktorý dovtedy odmietala. Kamarátka Zlatka ju opakovane pozývala na dovolenku do Chorvátska so skupinou ľudí, ktorých Anna považovala za zvláštnych. Ezoterici. Cvičiť jogu, meditovať? Nie, toto fakt nepotrebuje, hovorievala si vtedy.

So Zlatkou sa poznala už veľmi dlho. Práve Zlatka bola tou, ktorá jej rozprávala o tom, čo Anna sama nazývala „niečo medzi zemou a nebom“. Neuveriteľne ju lákalo viac sa dotknúť týchto záhad. Počúvala jej rozprávanie, chodila s ňou na festivaly harmónie, zoznamovala sa so svetom, ktorý bol dovtedy pre ňu cudzím. Cítila, že ju priťahuje ako moľu k plameňu sviečky.

Zároveň mala v sebe brzdu, ktorá jej nedovoľovala tomuto lákadlu úplne prepadnúť.

Keď Anna nečakane navrhla, či by tento rok predsa len nešli na tú dovolenku do Chorvátska, Zlatka bola naozaj prekvapená, ale aj veľmi potešená. Nezaváhala a hneď zisťovala možnosti. Vesmír bol k nim priateľský. Turnus bol obsadený, ale na poslednú chvíľu dve účastnícky odstúpili. A tak Anna a Zlatka rýchlo potvrdili svoj záujem.

O niekoľko dní, jedného krásneho dňa na začiatku júna nasadali do autobusu plného ľudí, ktorých Anna nepoznala.

Tí cudzinci evidentne neboli navzájom cudzí. Veselo sa zdravili, objímali, smiali.

Anna sa trochu upäto usadila na sedadlo k oknu a zahalila sa do rúška nedostupnosti. Keďže už nebolo cesty späť, tak si aspoň nevrlo zašomrala: „Čo toto bol za nápad!“

Neznáma budúcnosť čakala za zákrutou. Už k nej vykročila a nebola možnosť sa vrátiť.

*Cesta ide v diaľ a v diaľ,
Dopredu preč od mojich vrát.
Ďaleko už mi utiekla,
Nuž musím sa za ňou ponáhľať.²*

V myšlienkach ešte zabehla domov. K mame a k pani Bauerovej. Bude preč len päť nocí. Verila, že to zvládnu. Mame pripravila všetky lieky, nakúpila potraviny a niečo navarila. Pani Bauerová sľúbila tiež uvariť čerstvé jedlo. A obe dostali inštrukcie, ako sa postarať o mačky.

Za niekoľko dní malo nastať kalendárne leto, ale letné počasie už vládlo. Anna si pred odchodom uvedomovala, ako je úžasné, že majú pani Bauerovú. Tá s láskavosťou jej vlastnou dohliadala, aby šla s klientkou každý deň na prechádzku a nedovolila, aby na mamu siahlo zlo z jej zvláštneho uzavretého sveta. Tento rok Annina mama trávila leto doma a nie v nemocnici. Neuveriteľný pokrok. Čomu za to vďačila?

Novým liekom? Pani Bauerovej? Veľmi nesmelo si hovorila, že možno aj sebe, lebo zmenila svoj postoj k matke. Preto, lebo ju neumiestnila do domu sociálnych služieb?

² J.R.R. Tolkien: Pán prsteňov

Alebo preto, že si okúsila, aké to je, keď sa myseľ stane zmätenou?

Zo zadumania ju vyrušila žena s tmavými vlnitými vlasmi stiahnutými šatkou do jednoduchého chvosta. Kontrolovala pred odchodom, či sú všetci. Anna si ju všimla už skôr. Väčšina účastníkov zájazdu sa s ňou srdečne zdravila a bolo vidieť, že ju považujú za dôležitú. Netušila prečo a vysvetlenie od Zlatky ju múdrejšou nespravilo.

Anna sa na moment stretla s priamym pohľadom tej ženy, ale rýchlo ucúvla a ešte viac sa pritlačila k oknu.

Musí toto pretrpieť, keď už sa na to dala.

Ruky svetla, ktoré uzdravujú.
Ruky žiarivé meniace sa na krehké vtáky
letiace v kruhu.

Pod' za svetlom

K Anninmu prekvapeniu sa ocitla v malom apartmáne práve s tou ženou s priamym pohľadom. Napriek tomu, že tam bola so Zlatkou, cítila sa medzi tými ženami akosi nesvoja. A hoci Zlatka ďalšie tri ženy nepoznala, bolo evidentné, že ich spájajú spoločné témy. Annine témy to neboli. Vlastne netušila o čom, o kom hovoria.

Pripadala si ako piate koleso na voze.

Nuž, veď aj bola piatou osobou.

So Zlatkou obsadili spálňu potom, keď Erika vyhlásila, že bude spať so Soňou v obývacej časti apartmánu.

Posledná žienka obsadila presklenú terasu.

„A to som si objednala samostatnú izbu,“ zasmiala sa a s pokrútením hlavy položila batožinu na posteľ.

Bolo až nepochopiteľné, akým spôsobom tá divná malá cestovná kancelária objednávala ubytovanie, keď presklenú terasu prijala ako jednoposteľovú izbu.

Naviac sa v miniatúrnom apartmáne museli všetky presúšať do kúpeľne cez spálňu. Vlastne tu nemali žiadne súkromie.

Ale zas na druhej strane, ako bol bytík malý, tak táto miniatúrnosť bola vyvážená obrovskou terasou.

Anna stála na jej okraji, opierala sa o zábradlie a nechala, aby jej vial vetrík do tváre. Pred ňou sa otvárala široká panoráma – strechy zvažujúcich sa domov, stužka pláží a rozsiahle more, ktoré sa v diaľke na obzore snúbilo s modrou oblohou. Keď sa k tej kráse obrátila chrbtom a oprela sa o zábradlie, dívala na strmé útesy Biokova, ktoré sa nad nimi dramaticky týčili.

„Prišla si si sem spraviť kurz reiky?“ vyrušila ju jedna zo žien.

Aha to je tá kamarátka ženy s priamym pohľadom. Už sa síce pozdravili, ale vždy jej dlho trvalo, kým si mená zapamätala.

„Ha...“ pozrela sa na ňu prekvapene. „Nie.“

Netušila, o čom tá žena hovorí.

„Nevadí,“ nedala sa tá odradiť. Jaj, aha volá sa Soňa. Soňa sa tiež oprela o zábradlie a rozhovorila sa.

„Prišla som sem s Erikou, aby som si spravila kurz reiky u Jarky. To je tá, čo vedie túto skupinu. Erika jej pomáha. Kúpila som si aj knihu, ale Erika mi odporučila, že si ju mám prečítať až po kurze. Juj, láka ma, ale Erika vie, čo hovorí.“

Ešte chvíľu rozprávala o množstve vecí a Anna bola vďačná, že nemusí nič hovoriť. Aha a hm evidentne stačilo. Po chvíli ju oslobodili ostatné ženy. Všetky sa usadili na terase okolo stola a keďže to vyzeralo tak, že Anna nemieni opustiť svoju osamelú pozíciu, Erika ju priamo pozvala k stolu. Anna sa usmiala a nesmelo sa k nim pridala.

O dva dni neskôr sa k nej hneď po raňajkách otočila Soňa s otázkou: „Dnes začína kurz reiky. Ideš?“

V jej sugestívnom hlase znela jasná výzva bez štipky niečoho, čo by naznačovalo, že by mohla očakávať aj niečo iné ako súhlasnú odpoveď. Anna s prekvapením prikývla a potvrdila: „Áno,“

Čo??? To čo som práve urobila!

„Stretneme sa u Jarky poobede o piatej, dobre?“

„Aha...“ otrasene odtušila. Do čoho sa to práve teraz namočila? Ved' si chcela len užiť more, slnko, dopriať si trochu času na popremýšľanie, ako ďalej v živote. A teraz toto! Namiesto slnenia sa na pláži, čľapkania a plávania v mori, sa bude učiť čosi čudné!? Na dovolenke!? A ešte s tým nezmyslom tak prapodivne rýchlo súhlasiť? Ľahko a dobrovoľne súhlasiť!?

„Anna, zbláznila si sa!“ čosi v nej zaprotestovalo, ale s prekvapením zistila, že čosi iné v nej súhlasí a piští: „Áno, áno.“

Ako tak neskôr sedela na osuške na kamenistej pláži a žmúrila oči do odleskov slnka na vlnách mora, zatúlala sa do sveta spomienok.

Pred vnútorným zrakom uvidela samu seba, ako pololeží v obývačke na gauči s Mačičkou Maličkou schúlenou na jej bruchu.

V ruke držala vo vzduchu nad mačkou knihu a hľbila sa do slov a viet. Snažila sa porozumieť obrázkom a spájať ich s prečítaným textom, ktorému nie vždy rozumela. To ju však neodrádzalo od toho, aby v nej nebola každú chvíľu pohrúžená.

Keď sa cítila unavená, položila knihu na hrud' a dívala sa do prázdna spomedzi prižmúrených očí. Niekedy zadriemala, ale inokedy, keď ju spánok nestiahol do svojich siení, zachytávala zvláštne okamihy. Zrazu videla!

Iskričky sa jej mihali pred zrakom a usporadúvali sa do pravidelných tvarov. Akoby kdesi vnímala usporiadané bunkové pradivo sveta. A potom vlny modrého svetla ten obraz rozostřili až zmizol a ona sa dívala cez okno do studenej januárovej oblohy.

Páčili sa jej tie zvláštne okamihy, keď počúvala a nasledovala vôľu niečoho v sebe. Nerozmýšľala o tom, len sa nechala viesť. Neponáhľala sa.

Keď jej do lona spadlo spásne voľno, prehovorila Zlatku, aby jej požičala Modrú knihu³. Zlatka svoje knihy stráži ako oko v hlave a nerada ich púšťala z rúk. Ale navel'a, navel'a povolila.

„Musíš na ňu dávať pozor,“ kládla Anne na srdce.

Kniha o liečení, kniha o podivných vlastnostiach tela, o ktorých Zlatka niekedy s veľkou dôležitosťou hovorila ako o najvyšších tajomstvách života. Annu lákalo preniknúť do tajov liečiteľstva, do tajov aury okolo tela, do toho zvláštneho sveta, ktorý sa priečil zdravému rozumu osôbky, ktorá sa na svet dívala pragmaticky. Teda aspoň si to myslela. Presvedčením ateistka, avšak ako človek, ktorý vnímal a opatrne pripúšťal, že existuje niečo neuchopiteľné medzi nebom a zemou. Niečo, čo sa nedá vysvetliť logikou a ani dokázať exaktnými vedeckými postupmi. Vždy si držala opatrný odstup od náboženstiev a ezoterika jej pripadala tiež ako čosi, čo náboženstvo pripomínalo.

³ Barbara Ann Brennan: Ruce světla, léčení a lidské energetické pole

Napriek všetkým svojim presvedčeniam ju však Modrá kniha doviedla k zážitku, ktorý sa stal prelomovým. Ten zážitok ktorý otváral cestu k iným zážitkom z tej tajomnej kategórie „niečo je medzi zemou a nebom“.

Dni plynuli v nenáhlivom a jednoduchom tempe. Anna sa zotavovala a začala znova cvičiť sériu obľúbených cvikov z jogy a pilatesu.

Spočiatku sa hanbila pred mamou, ale neskôr ten stud pominul ako niečo smiešne. Mama ju pri cvičení nerušila. Dokonca, ani keď nečakane vstúpila do obývačky s nejakou svojou požiadavkou. Vtedy ustúpila a počkala.

Zvláštne.

Aj v jedno popoludnie neskorého januára rozprestrela na koberec v obývačke veľkú osušku a cvičila staré známe cviky. Pohrúžila sa do nich so zatvorenými očami. Otvárala ich len pri zmene cviku, či pri prechode na ďalšiu pozíciu.

Jej myseľ len sledovala akurátnosť jednotlivých pohybov a dohliadala na správnosť a pravidelnosť dychu.

Netúlala sa.

Poslednou pozíciou bola vždy pozícia malého dieťaťa.

Sedela na päťkách s rukami natiahnutými nad hlavou. Pomaly spúšťala trup pred seba a ťahala ho za natiahnutými rukami, pričom strážila, aby sa priestor medzi jej päťkami a zadkom nezväčšoval. Každým pomalým dychom sa skláňala k zemi až sa špičkami rúk a temenom hlavy dotkla podlahy. Chvíľu spočinula len tak a potom znova nádych a s výdychom nechala svoje telo padnúť o ďalší malinký kúsok. A znova... a znova. Až nastala chvíľa, keď mohla hlavu natiahnuť pred seba a dotknúť sa podlahy čelom.

A tam tak zotrvala.

V tichu svojho vlastného tela.

V tichu mysle.

Svet sa pomaly strácal a ona sa ponárala do niečoho, nad čím nikdy nerozmýšľala. Pokoj, harmónia, radosť.

Vtedy sa niečo stalo.

Od špičiek prstov a popri chrbtici sa jej prehнали prúdy žiarivého zlatého svetla. Videla ich inak ako očami. Tie mala zatvorené. Videla a cítila jas, živosť, úžas. Videla seba ako svetlo, ako oheň – planúci a pritom nespáľujúci.

Stuhla prekvapením, ale nevyskočila. Akýmsi divným spôsobom pozorovala tie hrubé pletence žiarivého, teplého svetla, ktoré prúdili jej telom. Extáza je slabé slovo. Slovo úžas je len nejasný odraz reality v matnom zrkadle.

Trvalo to okamih a zároveň to trvalo večnosť. Keď ten vnem odznel, keď logická myseľ po prvom šoku hneď pohotovo nabehla so svojim „čo, prečo, ako?“, Anna sa znovu pomaly posadila na päty. Dívala sa pred seba, dívala sa na svoje ruky.

„Tak, toto to je,“ preplávala jej jednoduchá veta okolo hlavy a každou bunkou tela vedela, že áno, toto je ono.

A teraz na pláži, pod jasným svetlom horúceho slnka, cítila akýsi vzdialený odraz toho zážitku. Už nikdy sa nezopakoval. Hoci sa snažila zo všetkých síl. Možno práve preto. Možno práve preto, že tak veľmi chcela. Neskôr už s trochou rezignácie, ale aj s pokojom prijala fakt, že sa jej prihodil zážitok, ktorý môže zaradiť do kategórie „šťastie začiatočníka“.

Usmiala sa nad svojim vtedajším úžasom. Poobzerala sa po pláži plnej ľudí a zvolna vykročila k vode. Zaplávať si. Spomienka na zážitok s Modrou knihou jej pripomenul, že

predsa o reiky nepočula prvýkrát od Soni. Niečo málo vedela od Zlatky. Tá ale Anne, nezasvätenej, rozprávala o tomto zvláštnom duchovnom liečení v inotajoch. Akoby porušila nejaké tajomstvo, ak by hovorila priamo.

Anna sa uškrnula. Vedela, že by tajomstvo neporušila aj keby jej Zlatka porozprávala úplné všetko a to z jedného jednoduchého dôvodu. Slová a zážitok nie je to isté.

Ale vtedy na ňu netlačia. Nebol čas. Nebol dôvod. A hlavne vtedy nebolo dôležité kŕmiť len čistú zvedavosť.

Teraz však bola tu a v podvečer začne skúmať toto podivné tajomstvo. A hoci si to nie celkom chcela priznať, cítila v bruchu zvláštne radostné a zvedavé rozochvenie.

Oči orla hlboké a priezračné.
Som ten orol a dívam sa jeho očami do svojich očí.

Orol letí vysoko

Tých niekoľko nasledujúcich dní nabralo úplne iný smer. Iný od predstavy, s ktorou na túto dovolenku šla.

Keď sa jej chcelo, vybehla s ostatnými na kamennú pláž zacvičiť si. Potom raňajky a hneď na to znova cesta dole s cieľom slniť sa, plávať v mori... vlastne slastne leňošiť. Neskôr v podvečer spolu so Soňou hore k Jarke na učenie. Večera a meditácia s Erikou. A neskoro večer túlanie sa na osvetlenej promenáde popri mori a v uličkách Makarskej.

Na stretnutiach s Jarkou málo hovorila. Avšak o to viac počúvala a hlavne precíťovala každý nový vnem, každú novú skúsenosť.

V ich päťčlennej skupinke už nebola cudzinkou. Opatrne našľapovala na novú cestu poznania. Uzavretá v sebe našla impulz otvoriť vrátka doposiaľ neznámemu svetu. Soňa, živá a nespútaná, ju v tom svojim nadšením podporovala.

Raz večer sedeli v malinkej kuchynko-spálni okolo okrúhleho stola. Erika miešala karty. Kto chcel, mohol si jednu vytiahnuť a prečítať si posolstvo. Erika k tomu nezvykla poskytnúť nejaký ďalší výklad. To nechala na nich.

Keď sa rozprúdila debata a oni na ňu naliehali, so smiechom odpovedala: „Všetky odpovede máte v sebe.“

To Annu, ktorá sa opierala o stenu len ako divák, zaujalo. Odpovede v sebe? Kde?

Nesmelo pristúpila k Erike: „Môžem aj ja?“

Erika na ňu vážne pozrela tým svojim hlbokým pohľadom: „Naozaj to chceš? Si si naozaj istá?“

Zaskočenej Anne prebehli zimomriavky popri chrbtici. Zaváhala. Ten skúmový pohľad ju prepaľoval, akoby v nej Erika čítala ako v otvorenej knihe. Nevedomky o krok ustúpila.

„Hej, čoho sa bojíš?“ ozval sa v mysli neznámy hlások.

„Áno, čoho sa bojím?“ pomyslela si.

„Tááák,“ zatlačila Zvedavosť. „Neváhaj. Do toho!“

Dialóg netrval ani toľko, ako žmurknutie okom. Anna sa vzchopila a s „Áno, chcem.“ natiahla ruku ku kartám.

Vytiahla si jednu s odkazom od Ariely ⁴. Zvláštny energizujúci pohyb jej prebehol telom spolu s podivuhodným dojatím. „Aká zvláštna náhoda,“ zadumane skúmala kartu v rukách: „Mením pohľad na svet a na seba. Rozhodla som sa. A karta mi hovorí to isté.“

*Nové jasnozrivé
a duchovní zkušenosti mění váš pohled
na svět i na sebe sama. Dovolte
ať se vaše duchovní dary
rozvíjejí – studiem, modlitbou a meditací.*

⁴ Karty od Doreen Virtue: Poslové světla

V príjemnom mravčení zdvihla obočie a pozrela spýtavo na Eriku. Tá sa však len usmiala a znovu zamiešala karty.

Keď sa Anna zahĺbila do čítania širšieho posolstva, zrazu na ňu Erika pozrela a len tak, akoby úplne od veci prehodila: „O päť minút dvanásť. Skôr päť minút po dvanástej,“ na moment zmĺkla a po chvíli pokračovala: „Tak som ťa videla vtedy v autobuse.“

Anne znenazdajky navrela hrča v hrdle a oči zvlhli.

Nechápala, čo sa práve stalo,

Akoby sa niečo čudesné obtrelo o jej existenciu, niečo ako dotyk z toho priestoru medzi nebom a zemou. Zvedavosť v nej prahla po vysvetlení, ale cez pery neprešlo ani jedno slovo.

„Nie som smrť, som tvoja kamarátka,“ mihlo sa zmátoženou myslou. Napokon len ticho vyhrĺkla nejasné „Ach,“ a skryla sa za svoju rezervovanosť.

Erika ju pustila a ostatné dievčatá za veselého výskania vyberali kartičky a bavili sa o ich význame. Anna ich chvíľu pozorovala, ale niečo ju ťahalo preč.

Preč do ticha mysle.

Vyšla na terasu a oprela sa o zábradlie. Nad sebou cítila nekonečnosť vesmíru s miliardami svetiel vzdialených svetov. Cítila sa maličká, stratená a predsa v bezpečí. Nikdy sa Eriky nespýtala, čo videla pri ich prvom stretnutí. Bála sa toho? Alebo nevedomky vedela? Ved' odpovede má každý v sebe.

Meditačné vízie, farby, snové obrazy spolu s radosťou z pohybu, mora a slnka – toto všetko sa zlievalo do jednej pestrej tapisérie.

V snívaní na pláži tancovala spolu s iskrením neba tak vzdialeného od starostí tých tvorčiekov, ktorí si hovoria ľudia.

Už jej nepripadali zvláštne staré vízie, ktoré v nej vždy aj po rokoch vzbudzovali zvedavosť a až opatrný úžas. Ani tá, ktorá jej utkvela živo v pamäti krátko po smrti otca.

Snívalo sa jej vtedy, že sa šplhá na vrchol obrovskej hladkej kopule. Na jej vrchole bol štvorcový otvor a ona doň nazrela. Hlboko dolu v mliečnom svetle zazrela nejasný rad postelí. Okolo nich sa pohybovali ľudia odetí do rovnako mliečnej bielej. Boli veľmi hlboko a nevidela ich zreteľne.

„Lekári?“ stihla si pomyslieť.

Prudko sa odtiahla s istotou, že nazrela tam, kde nemala.

Pretože tí „lekári“ zdvihli hlavy a pozreli hore na ňu. Prepadla ju panika a zobudila sa. Pred jej rozšírenými očami civela do zakriveného časopriestoru, ktorý ju doslovne vypľul do postele. Zakrivenia priestoru sa hladko ukladali do starej známej pravouhlej formy steny a skrine v rohu spálne.

Dlho zízala na ten kút len slabo osvetlený slabou žiarou noci. Nechápala čo videla. Strach jej nedovoľoval oči zatvoriť.

Otec? Bol tam dole? A kde to bolo?

Tam dole?

S otcom mala komplikovaný vzťah a táto udalosť tesne po jeho odchode jej začala pripadať ako zmierenie. Často sa k nej vracala.

O niekoľko dní neskôr jej vôbec nepripadalo divné, keď bez rozmýšľania súhlasila, že bude v spoznávaní reiky pokračovať.

A tak napokon prišlo aj záverečné zasvätenie.

Počas neho sa jej myseľ, či vedomie, odpútali a rozbehli sa v čase a priestore. Slobodne lietalo, zbavovalo sa reťazí. Ako mocný vták sa vznášalo vysoko nad štítni hôr, pod úpäťami ktorých sa vzdúval obrovský oceán.

Dívala sa na ten svet prežiarený slnkom očami orla.

Očami, ktoré sa zrazu dívali do jej. Hranica prestala existovať a splynuli v jedno.

Posledný večer nešla s ostatnými ženami do mestečka na promenádu. Intenzívne cítila, že potrebuje byť sama.

Z kuchynky si zobrala šálku čaju a pohodlne sa usadila sa na terase. Šálku položila na nízky stolík a zahľadela sa ďaleko k obzoru.

Trochu strnulo spočinula na lehátku a uvedomovala si nervózne chvenie svojho tela.

Usrkla si z už studeného nápoja a s privretými očami sledovala malé svetielka na pobreží. Zdobili promenádu ako perličkový náhrdelník. Tam dole si určite plno ľudí užíva príjemne teplý vzduch neskorého večera, krásne výhľady a rôzne lákadla pre telo i dušu. A jej priateľky? Plánovali ochutnať nejaké morské potvory a určite sa dobre bavia.

Dívala sa do noci, ktorá zahalila obzor a v myšlienkach sa obrátila do seba. Potrebovala preskúmať svoje pocity, svoje obavy. Možno, keby o nich hovorila otvorene, nemusela by sa teraz trápiť. Nuž, ale to by nebola ona. Uzavretá a rezervovaná.

Uzavretá? Prekvapilo ju, že na sedeniach s Jarkou, Soňou a Erikou sa nechala viesť a otvorila sa všetkým vnemom a pocitom. Bez námietok, bez nedôvery. Proste ich nasávala ako huba. Rezervovaná zostávala skôr na meditáciách. Tam so záujmom počúvala iných ľudí, ako rozprávajú o svojich víziách. Avšak, keď prišlo na ňu, bola skúpa na slovo. Ako

opísať niečo, čo sa slovami opísať nedá? A tak sem tam prispela útržkami obrazov svojej mysle. Avšak, kto ich vytváral? A boli skutočné?

Zasmiala sa a obrátila pohľad na nebo plné hviezd. Odložila šálku, na ktorú úplne zabudla, že ju ešte drží v ruke. Či skutočné alebo nie, prežívala ich s otvoreným srdcom. Boli ako príjemné sny. Cítila po nich osvieženie a zvláštne zadumanie – ako keď sa človek zobúdzza zo sna.

Tak potom, prečo tie obavy?

Ako tak ležala na terase a obdivovala západ slnka, držala si dlane na bruchu a hrudi a snažila sa upokojiť nervózne chvenie. Cítila, ako celé jej vnútro pláva. Ako nemá oporný bod, ktorého by sa chytila. Celou myslou sa sústredovala na svoj stred v snahe dostať odpoveď.

„Čo keď ma moje mačky odmietnu?“ behalo jej hlavou. Nemyslela vtedy na nikoho iného. Ani na mamu, ani na súrodencov, priateľov, či kolegov. Svoju myseľ upínala len na svoju Mačičku Maličkú, na Mišku, Bambuľku, kocúrov – na zvieratá, ktoré jej dávali sladkosť do života. Lásku a pozornosť, ktorú si nemusela zaslúžiť, ktorá jednoducho bola.

Vtedy, v zajatí obáv, nemala predstavu, čo sa skrýva za jednoduchou vetou, ktorú jej neskôr ponúklo podvedomie: „Cez priestor a čas – nie sú žiadne obmedzenia.“ Že si stačí zaželať. Z hĺbky srdca. Ako vtedy. Pred rokmi, keď vyslala do Všemíra silný zámer.

Cez priestor a čas.

V tom čase ešte netušila, aké sily aktivizovala. Pomaly, pomaličky sa zvířené prúdy energie k sebe ňaťahovali,

dotýkali, rozpájali a znova sa spájali. Silnejšie a silnejšie. Tak ako sa po zimnom slnovernate dni predlžujú najskôr o kurací krok, aby sa neskôr sily prírody rozbehli neúnavne a rýchlo k najdlhším dňom roka.

Veľký sľub bol prvým míľnikom v procese, ktorý ju viedol k zmenám, o sile ktorých nemala ani najmenšieho poňatia. To, že padla do depresie, bolo len pokračovanie začatého procesu. Roky od toho míľnika ubiehali a zmeny nastupovali rýchlosťou kuracieho kroka, ale... veď Vesmír má svoje cestičky.

A má nekonečnú trpezlivosť. Pokojne počká aj niekoľko rokov, kým sa herci divadla zvaného život dostavia v správnom čase na správne javisko.

Ešte raz sa pozrela na šnúru perál, ktoré sa snažili aspoň trochu ožiarit' vlny mora búšiaceho do pobrežných pláží. Zdola sa ozval smiech jej priateliek. Vybrala sa za nimi. Bola zvedavá, ako oni prežívali západ slnka.

Nateraz zahodila za hlavu obavy, ale oni celkom nezmizli. Len sa schovali kdesi do hlbín mysle a čakali na svoju príležitosť.

Dôležité bolo, že našla nástroj, ktorý by mohol pomôcť jej a jej mame. Avšak, ešte sa len mala naučiť, že túžba pomáhať iným je jedna strana mince. Druhá, často zabúdaná, je fakt, že človek, ktorý nemá spracované svoje bolesti, len ťažko dokáže pomáhať iným. A ešte ťažšie sám sebe.

A až po rokoch pochopila, že toto platí úplne pre všetky nástroje pomáhania. Keď nevieš pomôcť sebe, ako chceš pomáhať iným?

Ty si tou prísahou.

Spomienka na Veľký sľub

K spomienkam na Veľký sľub sa Anna vracala pomerne často. Napriek tomu, že od tej udalosti už ubehlo mnoho rokov. Bol z tých zážitkov, na ktoré sa nezabúda.

V ten deň ani len netušila, že vyslala do Všehomíra mohutné odhodlanie. Prísahu, že ona to všetko zvládne. Že sa postará o mamu aj sama. Veru sama. Bez zbytočných a hlavne nevyžiadaných rád. Bez obviňovania, že sa o mamu nestará dobre.

Pretože práve v ten deň súrodenci pred ňu postavili niekoľko požiadaviek, ako podľa ich predstáv má mamu správne opatrovať.

Tieto ich požiadavky boli pre Annu ako bodnutia dýkou do chrbta. Stavali by ju do role podriadenosti voči svojim vlastným súrodencom. Do role poslušného vykonávateľa ich, nie svojej vôle. Bolo to tak ponižujúce!

V duši cítila bolesť, ale aj veľký hnev. Cítila, ako v nej buble a derie sa von.

Ale vtedy tú bolesť, ten hnev potláčala. Vedela, že keby rozprávala o tom, ako jej nepomáhali, ako ju dotlačili k tomu,

že len ona sa musí o mamu starať, ako ju v tom celom nechávali samu...

Vedela, že by ich tými slovami zraňovala, A to nechcela. Radšej prijímala tie rany, tie bodnutia jazykom horšie ako bodnutia dýkou. Až ju to zadúšalo. Cítila, ako stráca kontrolu. Cítila, ako všetko v nej chce vyraziť do boja a zastaviť raz navždy tie obviňovania najmladšej sestry. Ale neurobila to.

Bola ako na popravisku neschopná ničoho.

Čokoľvek totiž povedala alebo namietla, či sa pokúsila vysvetliť, všetko sa jej bleskovo, s krutou rýchlosťou, vrátilo prekrútené tak, že nechápala, ako sa to vôbec mohlo takto diať.

Nebola schopná sa s ňou hádať. Bola do hĺbky srdca otrasená tak, že nedokázala ani nájsť správne argumenty na svoju obranu.

A napokon, prečo by sa mala ospravedlňovať?

Že sa o mamu stará už niekoľko dlhých rokov? Že keď jej primár psychiatrie oznámil, že mama potrebuje celodennú starostlivosť, ostala v tom sama? Že bola nútená zrušiť zamestnávateľom nariadenú služobnú cestu, lebo jej sestry, rovnakej matky dcéry, nedokázali zobrať mamu k sebe ani len na tie štyri dni!

Lebo sa boja jej choroby!?

Kto z nich jej pomohol, keď musela zostať doma a behať po úradoch a zrazu bez akýchkoľvek skúseností pátrať, ako pre mamu zabezpečiť opatrovanie počas doby, keď bude v zamestnaní.

Prečo nedokázali pochopiť, že zostať doma pre ňu neprichádzalo do úvahy! Ako slobodná si predsa nemohla dovoliť hodiť svoje zamestnanie za hlavu a sama sa stať maminou opatrovateľkou.

Jej sestry to nedokázali pochopiť.

Oni tento príbeh „matka a dcéra“ totiž už nežili. Boli len diváci, ktorí sledovali hru z hľadiska. Oni už mali svoje javiská, svoje rodinné príbehy. A týmito javiskami sa zaštitovali. Doteraz. Teraz sa im zrazu znepáčilo dianie na Anninom javisku!

Ich mama ležala v nemocnici na JISke a nebolo isté, či vôbec prežije. Dokonca aj prostredná sestra strácala nádej a očakávala to najhoršie. Pracovala v tej nemocnici ako zdravotná sestra na inom oddelení, ale mala informácie z prvej ruky. Videla, že situácia s ich matkou je viac než vážna. Aj preto navrhla Anne, aby zvolali túto rodinnú radu.

Anna jej návrh až inštinktívne odmietla. Niečo, akýsi prchavý pocit ju varoval: „To nedopadne dobre!“

Ale ako správna sestra, nakoniec súhlasila. Veď áno, všetci súrodenci majú právo vedieť, aký je stav ich matky. Na to, čo im klope na dvere, sa musí každý ako tak pripraviť. I keď si nemyslela, že na smrť sa pripraviť dá.

Mama ležala takmer na smrteľnej posteli a oni sa hádali v Natašinom byte.

Silvia prišla s manželom, ktorý jej bol pevnou posilou. V plnej miere podporoval svoju nabrúsenú ženu v jej nátlakovej a agresívnej argumentácii, ktorou útočila na svoju najstaršiu sestru. Ostatní súrodenci do tejto prestrelky nezasahovali.

Prvotné pokusy o zmier boli zmietnuté dravou vlnou rozhorčenia ich najmladšej sestry.

Anna nejasne vnímala, že Nataša možno aj oľutovala zvolanie tohto stretnutia.

Stretnutia, ktoré sa zmenilo na súd nad zločincom. Silvia bola vo svojom živle racionálneho generála. Rozbehnutá ako žralok, ktorý sa rúti na korisť, o ktorej presne vie, že mu neunikne.

A potom sa to stalo.

Anna, v ktorej sa chvela každá jedna bunka pobúrením, hnevom a nespravodlivosťou, sa náhle postavila a bez slova odkráčala do izby svojej netere. Sudcom nevenovala ani jeden pohľad, keď razantne zabuchla dvere za sebou. Maximálne rozrušená si sadla k oknu za písací stolík a z poličky na stene zobrala do rúk jednu knihu. Ledva ju otvorila, keď sa dvere zrazu rozrazili so zúrivým krikom, že čo si o sebe myslí.

Anna celý čas civela do knihy akoby bola zahĺbená do čítania. Avšak vôbec nevidela, že knihu drží hore nohami.

Niečo sa začalo diať. Priestor a čas sa menil. Medzi ňou a slovnými guľkami vystreľujúcimi rýchlosťou guľometu sa zrazu vznášala neviditeľná energetická hradba.

Zaznamenávala ten štít, ktorý sa tu nevedno ako objavil, len okrajovo. V hlave, v srdci, v celom tele jej bežalo len jedno: „Postarám sa! Postarám sa sama! Nepotrebujem vás k tomu!“

„Postarám sa!“ letelo ako prísaha najvyššej dôležitosti kdesi vysoko. Rozozvučala prадivá Vesmíru silou záväzku posväteného krvou bolesti a utrpenia.

Ona bola tou vetou! Ona bola tou prísahou!

Keď Silvia napokon odišla a Anna po chvíli opustila svoje útočisko, cítila, že sa medzi ňou a jej zvyšnými súrodencami niečo zadrháva. Avšak bola príliš ponorená do toho, čo práve

zažila. Najradšej by bola čo najskôr preč. Po niekoľkých trápne vyznievajúcich vetách sa aj naozaj zdvihla k odchodu.

„Hovorila som ti to,“ neodpustila si zašepkať, keď sa lúčila s Natašou. Tá sa zmohla len na neurčité potrasenie hlavou s trochu vinovatým úsmevom na perách.

Vo dverách sa ešte dohodli, kedy Anna príde za mamou a sestra jej sľúbila, že ju bude hneď informovať, ak by sa niečo stalo.

O niekoľko dní neskôr sa Nataša a Anna stretli na JISke. Obe stáli nad bielou posteľou, kde ležala biela žena. Strapaté vlasy so zvyškami odrastenej hnedej farby na koncoch, vrásky, pevne zatvorené oči.

Anne napriek všetkému, napriek „guľa na mojej nohe“, prišlo tej ženy zrazu úprimne ľúto. Bola tam tak bezmocná, tak nepochopená. Sama. V hrdle jej navrela hrča, ktorú sa snažila potlačiť. Na kratulinký okamih sa jej myseľ úplne vyprázdnila.

„Takto by nemala odísť. Takto nie...“ prekvapila ju zrazu myšlienka, ktorá jej prebleskla hlavou. Zachvela sa, akoby pod neodvratným dotykom osudu.

Od tejto dramatickej rodinnej rady už uplynulo niekoľko týždňov a Anna delila svoj čas medzi prácou a návštevami v nemocnici. Zdravotný stav ich matky sa na prekvapenie všetkých rýchlo zlepšoval. Už nebola na JIS-ke. Momentálne zaberala posteľ na internom oddelení. Každou návštevou v Anne rástla vďačnosť a obdiv voči svojej prostrednej sestre. Na jednej strane chápala, že sa u nej prejavuje profesionálna zručnosť a poslanie zdravotnej sestry, ale bolo tam aj niečo iné.

Anna už mala skúsenosť s tým, ako je fyzicky namáhavé narábať s nevládnym telom. Keď však počas tých všetkých týždňov videla svoju sestru ako navonok s ľahkosťou vykonáva všetky tie úkony – vyzliekanie, obliekanie, hygiena, podať vodu, pomôcť s jedením, prezliecť posteľ, vnímala veľmi intenzívne, že toto by ona sama nedokázala. A preto bola nesmierne, z celého srdca, vďačná.

Vďačná za to, čo jej sestra robila a vďačná za to, že tu je a vie, čo treba urobiť. Vďačná za to, že Nataša mala levi podiel na tom, že ich mama je po tých nekonečných peripetiách v nemocnici stále živá.

O niekoľko týždňov neskôr sa vracala z práce nezvyčajne skoro. Na stanici vystúpila z vlaku a prvé, čo zbadala, bola Silvia. Práve vystupovala z podchodu a náhlila sa k východu zo stanice.

Anne na sekundu zamrelo srdce. Nechcela sa s ňou stretnúť. Nie! Nechcela!

Sestra ju nevidela. Vedela by sa jej vyhnúť. Stačilo zmeniť smer alebo len počkať. Aký by to však malo význam? Plecia jej poklesli a vzdychla si. Nakoniec sa s nádychom narovнала a vykročila k nej.

Oči sa im stretli. Ani jedna nevedela, ako zareagovať. Anna nakoniec uhla s pohľadom. S neutrálnym tónom v hlase sa spýtala: „Ahoj. Kam si sa vybrala?“

„K mame. Ostrihať ju.“

„Tak môžeme ísť spolu.“

„Dobre.“

Vykročili. Boli to prvé opatrné kroky k znovuoobnoveniu sesterského vzťahu. Veľký sľub účinkoval.

"Niet cesty späť!"
spieva Fantóm opery nielen Kristíne.

Radosti i frustrácie

Mačičky na ňu nezanevreli a ani sa na ňu nedívali ako na nejaké čudo. Mačky sú slobodomyselné tvory so svojou hlavou a predstavou o živote. Ľudské starosti a výmysly ich nevyhadzujú z konceptu... teda pokiaľ sa panička dostatočne stará o plné misky, čistotu hajzlíkov, pohladenie a pozornosť venovanú chlpáčom.

Annino trápenie ten posledný večer na terase pod tmavnúcim nebom bolo úplne zbytočné a svojim spôsobom šialene smiešne.

Dni pokračovali svojím bežným tempom. Práca, domov, mama, mačky. Stereotyp, na ktorý nabehla vcelku rýchlo. Nuž, musela. Jediným rozdielom bolo, že mala hlavu v oblakoch a niesla sa na vlne úžasu z toho, aký perfektný pomáhajúci nástroj získala. Netreba zabudnúť na fakt, že získala aj nové priateľky a duše naladené na súzniu energetickú vlnu.

Doma sa nič nemenilo, ale hlavne sa ani nič nekazilo.

A v práci? Nuž tam sa ešte stále hasili požiare z predchádzajúceho roka. Ale aj tie už neboli až tak pálčivé.

Nikto, okrem jej priamej šéfky a najbližších kolegýň, nevedel, že Annina niekoľko týždňová PN vtedy na prelome rokov bola spôsobená depresiou. Ale aj po tých niekoľko uplynulých mesiacov sa Anne stávalo, že ju vo výťahu oslovil niekto z iného oddelenia s otázkou, či je v poriadku.

„Ako sa máte? Počul/a som, že ten úraz vo výťahu mal následky.“

„Oh, to nič. Už je všetko zabudnuté. Nič mi nie je,“ s vážnosťou v hlase úplne seriózne odpovedala. Zároveň sa v duchu uškŕňala: „Keby ste len vedeli!“

Ale či ostatní vedeli alebo nevedeli, nepovažovala za potrebné o svojom zabrdnutí do močiara straty samej seba hovoriť. Ostatných nechala aj naďalej veriť už zľudovenej rozprávke, ktorá vznikla z jej nahnevanej reakcie, keď ju raz na jeseň prikvačili dvere výťahu. Úder bol silný a ona vtedy v hneve nahlásila udalosť ako pracovný úraz. A ten sa firemnými tam tamami rozniesol po ostatných odboroch. Keď potom zostala na dlhej PN, fantázia ľudí sa rozbehla a postupne ožil príbeh o tom, ako Annu dokaličil výťah.

Táto úsmevná príhoda bola ako štít pred zvedavcami. Aj naďalej vykonávala svoju prácu ako najlepšie vedela a nestarala sa o klebety.

Jedovala sa so systémom a s polenami pod nohami v podobách, ktorá sú asi rovnaké v každom jednom zamestnaní.

Nové požiadavky, nové výmysly, nové problémy, nové výzvy. Po fúzii sa sily jakž takž vyrovnali. Niektoré odbory aj naďalej medzi sebou súperili svedomito nasledujúc príklad ich vlastných rozhašterených nadriadených. Bolo jedno na ktorom mocenskom rebríčku sa nachádzali.

A tiež prišla nová šéfka, ktorá mala nastoliť zmenu.

Anna a jej kolegyně si ešte stále užívali kanceláriu v ústraní. I keď nie na dlho. Annine bývalé ambície sa stratili ako para nad hrncom. Vlastne bola vďačná, že sa nemusí priamo stretávať s tými hore.

Leto už neúnavne bežalo ku svojim posledným dňom, keď sa rozhodla, že vymaľuje.

Svoju izbu a tiež bývalú rodičovskú. Tá sa počas dlhých rokov zmenila na multifunkčný priestor ako základňa pre mačky, pracovňa a aj bordeláreň.

Veľmi rýchlo zistila, že sa pustila do projektu, ktorý bol nad jej sily. Amatérskej maliarke nepomáhalo odhodlanie. Stará omietka sa drolila pod novo nanášanou. Mokrú stenu odhaľovala vrstvy maľovky, ktoré tam zanechal ešte jej otec.

Zúriivo škrabala tie prehistorické vrstvy a nanášala novú farbu. Napriek tomu, že múdro zvolila bielu, nebolo to nič povznášajúce.

Kríza nenechala na seba dlho čakať.

Čakala trpezlivo a dočkala sa.

Anne, už poučenej trápením pri maľovaní svojej izby, šla práca v ďalšej izbe celkom od ruky. Anjeli strážni boli po celý čas v pohotovosti. Určite neveriaco krútili hlavami, keď namiesto rebríka liezla na starý jedáľenský stôl.

Posledné ťahy valčekom na strop. Hotovo! Spokojná s vykonanou prácou zoskočila dole. S úľubou hodnotila výsledok, pričom sa zľahka oprela o stôl. Ten stôl, na ktorom stála, keď maľovala strop izby.

Zl'aknuto zrazu zhíkla. Čosi prasklo, drevená noha nečakane uskočila a stôl skolaboval. Neveriacky zízala na ten skaličený kus nábytku.

Anjeli strážni s uľahčením vydýchli.

Anna sa otriasla z prežitého šoku a zavolala na mamu. Chcela sa pochváliť.

Ale čo to?

Zrazu nebolo komu. Mama s nezáujmom nazrela do dverí čerstvo vymaľovanej izby od kuchynskej linky.

„Hm,“

„Hm?!“ explodovalo Anne v hlave. Rozkričala sa.

Zrazu všetko prestalo fungovať. Možno aj pod vplyvom šoku zo zrúteného stola, sa jej zrazu rozbil aj celý svet. Svet, ktorý sa snažila už niekoľko mesiacov budovať.

„Niet cesty späť,“ plný hnevu a pomsty v nej burácal Fantóm opery z jej obľúbeného muzikálu.

Nechala všetko tak. Šmarila valček do vedra a tak ako bola, spotená a offkaná farbou, zabuchla za sebou dvere bytu.

Zvonka.

Letela ako strela preč. Čo najďalej. Nevšímala si nikoho. Cez slzy nevidela poriadne na cestu. Bežala ako zmyslov zbavená, zrútená, odvrhnutá.

Nohy ju automaticky niesli do vinohradov a čosi... anjeli strážni?... ju nasmerovalo k neznámym cestičkám. Stúpala zadychčane do kopca preskakujúc rozoklané skaly, až sa zastavila pri lavičke.

Zrútila sa na ňu a srdcervúco sa rozplakala.

„Nikto ťa nemá rád,“ búšila do nej ohrdnutá myseľ. „Ona ťa nemá rada.“

Pastieri stromov uvoľnene ležia
omámení sladkosťou plodov jesene.

Lavička nad mestom

Po tom nešťastnom výbuchu hnevu zo sklamaní, že nech sa snaží ako chce, nič nepomáha, Anna nachádzala pokoj a útočisko na lavičke nad vinohradmi.

Lavička bola situovaná uprostred kopca. Najskôr sa k nej vystupovalo pozvoľne po cestičkách popri vinohradoch, ale posledný úsek musela vystúpať strmým, kamenistým úzkym chodníkom.

Z tohto miesta mala krajinu ako na dlani. Mierne svahy Malých Karpát sa zvažovali do širokej a rozsiahlej roviny. A tam dole ležalo mesto, z ktorého utekala a zároveň nemohla utiecť.

Mama!

Častokrát chodila sama do vinohradov a k rybníku na prechádzky, ale tú lavičku objavila len nedávno.

Vtedy, keď ako zmyslov zbavená vybehla z bytu tak, ako bola doma oblečená. Hnala sa popri potoku a z očí jej tiekli slzy. Zlostne si ich utierala. Žblnkot potoka jej bol ukradnutý. Modrá obloha neskorého leta sa nedotýkala Anniných očí. Nebolo úplne jasné, na koho sa hnevá. Na mamu? Na seba?

Energicky v energii zúrivého býka kládla jednu nohu pred druhou a inštinktívne hľadala osamelé miesto. Ako sa tak rútila známymi cestičkami, bez rozmyšľania odbočila na úzky chodník z oboch strán lemovaný vysokými kríkmi ostružiny. Mala pocit, akoby prešla cez bránu. Chodník sa za ostružinovou bránou mierne stáčal doprava a potom sa dvíhal hore do kopca.

Od toho prvého razu tade bežala ešte mnohokrát.

Možno vynaložená námaha spôsobovala, že ten divoký hnev, ktorý ju vyháňal z domova, začal opadávať. Strmina ju spomaľovala a cítila, že aj plamene v nej už nešľahajú tak vysoko. Ale stále nebola schopná vidieť, čím to vlastne podpaľuje pod kotlom sopky, ktorá vybuchovala do vášnivého: „Nenávidím ťa!“

Samu ju to prekvapovalo. Ved' za tie mnohé roky trápenia nikdy matke nevysielala takéto zlé slová.

Tá lavička sa stala pre ňu útočiskom. Vždy, keď zlyhala a hnev vyrazil ako sopka a kamene slov padali do duše.

Potrebovala si v sebe upratať. Len ešte stále nevedela ako na to. Prísľub toho, čo sa naučila na tej dovolenke, zjavne nestačil. Niečo stále robila zle. Niečo stále nevedela uchopiť. Jej vlastné slová zloby vyprskujúce k matke ráňali jej vlastné srdce. Nechápala! Nenávidela!

A mama? Len sediac zhrbene na posteli pokrčila ramenami, v očiach nezvyčajná odovzdanosť. A mierne tiché: „Ja viem.“

Akoby tie slová vrazila, napriek svojej slabosti, Anne priamo do srdca. Lavička nad mestom uprostred vinohradov

sa stala miestom, kde Anna nevedomky transformovala svoj hnev a pocit nespravodlivosti.

Na niekoľko rokov bola liečivou oázou. Až kým k nej prestala utekať pohltená hnevom.

Tá lavička mala v sebe čosi... bola ako balzam na dušu. Vždy, keď sa k nej vybrala, vysielala do okolia prosbu podporovanú energiou reiky „Lavička je voľná. Nikto tade nepôjde, keď tam budem.“

Všehomír jej túto prosbu, toto presvedčenie, vypíňal. Neskôr – o niekoľko rokov neskôr, táto podpora prestala účinkovať. Vtedy už vedela, že sa dostala inde a lavičku treba nechať za sebou. Možno ju bude potrebovať iná blúdiaca duša.

Ale teraz na nej sedávala a dívala sa na mesto. Na veže, na domy, na sídlisko, kde bývala. A potom ďalej k obciam krčiacim sa ako kuriatka na rovine ťahajúcej sa až za obzor. Na ohne rafinérie a zvažujúce sa kopčeky Karpát, ktoré jej zakrývali pohľad na veľké mesto. A na druhej strane, keď bolo úplne jasno, vnímala vo veľkej diaľke zvlnené obrysy pohorí, ktoré sa ťahali kdesi k vzdialeným krajom Slovenska. Nestalo sa to hneď, ale neskôr začala vnímať najbližšie okolie. Stromy a kriky popri cestách, rybník, zmeny farieb krajiny.

A postupne k nej začalo prehovárať čosi zvláštne. Šepotom listov, spevom vtákov, bzučaním hmyzu, obrazmi – a toto inšpirovalo myseľ k veršom. K veršom, ktorými sa prihovárala k pastierom stromov.

*Lúky a vinice
uprostred zrkadlo v ráme stromov.
Pastieri stromov*

*češú hraničné kriky
Pomaly, nenáhľivo celé veky
tak, ako v tento ospalý deň.*

Opierala sa o drevené operadlo lavičky a s pokojnou nehou zasnene pozorovala, ako hra tieňov a svetla oživuje mystické bytosti. Usmiala sa pre seba a privrela oči. V meditatívnom klúde vnímala svoj dych, svoje telo, silnejúcu energiu v dlaniach.

„Cez priestor a čas, nie sú žiadne obmedzenia,“ šepkala ticho a nestarala sa, kam tie slová padnú. Ako zapôsobia. Nevedomky oslovovala čosi hlbšie, čosi nepoznané.

Existujúce.

Vedela to. Nepotrebovala si dokazovať, že je čosi pravda alebo nepravda.

Pred vnútorným zrakom videla obraz letiaceho dravca nad štítmí, ktoré tvorili hranicu medzi morom, zlatými plážami a horskými hrebeňmi.

Cez priestor a čas, nie sú žiadne obmedzenia. Spomínala na obrazy, na pocity z letného intenzívneho prežívania zasvätenia do tajov reiky. Jej myseľ letela s orlom, akoby ona sama bola tým majestátnym vtákom.

Ale ten pokoj a spojenie s priestorom trvali len prchavé okamihy. Vracala sa sem, na túto čarovnú lavičku - často. Veru často, avšak nie ako orol. Skôr ako vyplašené kura.

Prečo? Prečo sa tak všetko kazí? A prečo jej snaha o zmier vôbec, ale vôbec nefunguje!

Prečo namiesto zlepšenia vzťahu s mamou sa to medzi nimi ešte viac rúca? Čoraz viac zažívala búrky emócií.

Zničujúcich emócií. Hnev, odpor, sklamanie. Pane bože, veď ani v tých najhorších chvíľach v minulosti to takéto príšerné nebolo.

Prečo práve teraz, keď sa rozhodla, ... keď sa začala pýtať otázky „Prečo?“, tak namiesto odpovedí padá do priepasti nekontrolovateľného zúrivého hnevu!

Zúfala si. Nepokoj sa striedal s chvíľami pokoja. Pokoj sa rozpadal pod neistotou. Ale tie úteky k lavičke neboli márne. Raz to napokon prišlo.

V mihotaní modrej oblohy nad hlavou, v tichu samej so sebou - tam na tej lavičke začala vnímať... čosi. Ešte netušila, ako sa k tomu má postaviť.

Keď dumala nad svojimi výbuchmi hnevu, čoraz viac sa dotýkala prchavej myšlienky, že nezraňuje len svoju matku. Rada sa dívala do modrej oblohy, do modrého nekonečna nad sebou. Upokojovalo ju to. Mysleť sa jej vtedy vyprázdnila a odpútala sa od problémov, ktoré nevedela vyriešiť.

Prižmúrenými očami sa rada dotýkala iskrenia v tom rozľahlom priestore. Až jedného dňa zažila „aha“ efekt.

„Veď ty vlastne zraňuješ hlavne seba!“

Jesenným dňom ešte stále vládlo babie leto. Uvoľnene ležala na lavičke s rukami pod hlavou. Bola tak zaujatá oblohou, že zabudla na všetko. A zrazu tu bola tá myšlienka. Čudná! Nelogická!

„To nie, to je hlúposť. Ja? Seba? Tá stará žena zraňuje mňa! To ona...!“

„Ona?“ čosi v nej mierne zaprotestovalo.

„Keby sa aspoň trochu snažila! To jej krčenie ramien a nejasné slová... bože, ako ma to irituje!!!“

„Ako ma to irituje,“ zaznela ozvena. „Čo sa vtedy deje? Vieš? Čo v tebe ťa irituje?“

„To jej... „, nedokončila.

Spomenula si na tú poslednú scénu, ktorá ju vyhnala sem na lavičku.

Čo sa vlastne v skutočnosti udialo? Čo to vlastne zachytila tesne pred tým, ako stratila vládu nad sebou. „Áno, stratila som vládu nad sebou,“ zopakovala ako ozvena nečakanú myšlienku.

„A čo sa udialo ešte pred tým?“

„Neviem,“ zahĺbila sa do spomienky. Zrazu bola znova v maminej izbe. „Cítila som...“

„Čo?“

„Zúrivosť.“

„A predtým?“

„Predtým? Bolest'. Na hrudi. Akoby...“

„Akoby?“

„Akoby som nemohla dýchať. Ako keby ma niekto udrel...“

„A potom sa stalo čo?“

„Ne... neviem. Niečo sa stalo. Nechcela som tú bolesť.“

„A preto si ju odmietla a vybuchla si?“

„To predsa mama... len leží a nežije. Ona je na vine!“ zaprotestovala razantne.

„Udrela ťa?“

„No... nie. Sedela na kraji postele ako kôпка nešťastia. Ako by mohla? Veď je ako mucha,“ zadumala sa. „Akoby mohla...“

„Tak potom kto? Potom čo? Kto tam bol okrem teba?“

„Nie, nie, nie... to je hlúposť! ... „,

„Len my dve...“ vydýchla.

Zarazila sa. Prečo by som robila zle sama sebe? To čo je za blbosť. A prečo sa tu vlastne hádam sama so sebou! Už som ako ona! Hádam sa s duchmi!

„Ešteže je tá Cajla vlastne celkom blízko,“ neveselo sa zasmiala. V duši jej zaznelo:

*V uponáhľanom svete tam dole v meste,
kde srdce bolí a nemá rozlet k šťastiu.*

Z tašky vytiahla malý zápisník a pero. Rýchlymi pohybmi ako keď „kocúr píše so zadnými nohami“ zachytila veršičky na papier. Táto jeseň a pastieri stromov – čudná jeseň, čudné kamarátstvo. Úchytom sa dívala, ako sa línia stromov a kríkov mení na bytosti, ktoré sa nestarali o ľudské trápenie.

*Pastieri stromov uvoľnene ležia
omámení sladkosťou plodov jesene.
Iba jeden stále češe kríky,
strapaté hlávky so žltňucou hrivou.*

Ach, ten blázinec je naozaj len toť cez kopec.

Nenávisť je jedna strana mince.
Na tej opačnej je láska.

Kríza

Anna neverila vlastným očiam a ušiam.

Zas! Zas sa to stalo!

Dnes znova vybuchla, hoci sa tak snažila zastaviť to!

V tieto dni sa to opakovalo až príliš často.

„Ničí ma tá žena!“ kričala do nebies.

Lamentovala, nenachádzala cestu von z tej opakovanej scény bláznovstva. Zazlievala matke, že sa schováva v tom svojom temnom svete. A ju tam strháva tiež.

Inštinktívne, ako zvieratko zahnané do kúta, sa tomu bránila. Driapala, hrýzla a kričala.

Ako je možné, že sa všetko pokazilo?

Čo sa stalo, že ju výbuch znova pohltil?

Mama – telo bez duše. Ako prázdna schránka bez vlastnej vôle.

Ovládaná niečím, čo Annu frustrovalo,

Boli časy, keď Anna sedávala s rukami objímajúcimi kolená na posteli a ticho bezmocne plakala, kým jej matka behala po obývačke a vadila sa s neviditeľnými ľuďmi. Bola vtedy ako posadnutá.

Nadávala oplzlo. Vyhrážala sa. A napriek všetkému jej slová, jej rozdivočenosť nedávali zmysel.

Šialenosť v čistej podobe. Anna, ktorá bola znovu a znovu postavená pred krutú realitu, nevedela ako zvládnuť toto zviera. Ubližovalo jej to. Zraňovalo hlboko v srdci. Vždy, keď bola mama v tomto stave a Anna sa ju snažila presvedčiť, že by bolo dobré navštíviť lekára, tak tá ju nenávisťne osočovala.

Ako zmyslov zbavená, čo aj vtedy bola, vykrikovala: „Vypadni! Nechcem ťa tu. Nemusíš tu bývať. Viem, že si s nimi spolčená!“

„S kým?“ hlesla Anna.

„Čo sa robíš! Ja viem! Zmizni!“

„Nikto tu nie je. Len ty a ja!“ skríkla Anna, akoby tým krikom chcela preniknúť cez ťažké temné zákutia mysle svojej matky.

Pohľad plný zloby a krutosti ju zastrašil. Ten pohľad bol prázdny a cezeň sa na ňu škerila skrivená tvár diabla. Nechala vykrikujúcu ženu a schovala sa do svojej izby, kde prelievala bezmocné slzy do vankúša.

Po rokoch si ani celkom nepamätala, čo nasledovalo. Výbuchy paranoidného šialenstva explodovali čoraz častejšie. A už neboli poznateľné len doma, už sa prejavovali všade.

Najhoršie bývali vtedy, keď ešte pracovala. Annu vtedy oslovovala mamina smenová vedúca s požiadavkou, aby s matkou niečo urobila. Bývala na tom istom sídlisku a teda do práce cestovali rovnakým autobusom.

Anna si úplne živo vedela predstaviť, ako jej matka s narastajúcim podráždením presadá v autobuse z jedného miesta na druhé. Priam videla, ako mama častovala

spolucestujúcich nenávistnými pohľadmi, ako preciedzala cez zuby štipľavé poznámky. Zároveň vedela, že táto poľutovania hodná žena sa neriadila vlastnou vôľou. Poznala to z domu – akoby niekoho počúvala a čakala na schválenie alebo pokyn.

Častokrát ju takú vídávala. V napätom postoji načúvala niečomu, čo bolo pred Annou skryté a čo nedokázala pochopiť.

Keď kríza vrcholila a neostávalo nič iné, Anna chtiac nechtiac musela pristúpiť k násilným krokom. Nikomu nepriala zažívať to poníženie, ale aj strach, že jej to neskôr mama vyhodí na oči. Áno, že sa proti nej spolčila. Nebolo podstatné s kým.

Keď nepomáhali prosby, keď nepomáhali direktívne slová, keď napokon dospela do stavu, že v mene zachovania vlastného zdravého rozumu, už neprosila, ale nariad'ovala matke, že už sa nedá nič robiť, ale musí navštíviť svoju psychiatricku. To, čo nasledovalo, bolo zničujúce.

„Mne nič nie je! Ty si chod' do blázninca! Všetci ste sa spikli! Vypadni!!!“

S diabolkou radosťou ponížovala svoju dcéru. Vysmievala sa jej: „Ty si myslíš, že si múdra? Pretože si vychodila vysokú školu? Ja viem, že si sa s nimi spikla proti mne.!

„Proti tebe? S kým? O kom to stále hovoríš?!“

„TY VIEŠ!!! Čo sa robíš!!!“

Keď už bola situácia neúnosná, keď už sťažnosti z maminej práce gradovali, keď matka napádala každého, keď v každom nevinnom alebo náhodnom pohľade videla útočníkov...

Keď už nebola matkou, ale cudzím tvorom – až vtedy Anna zobrala všetky svoje sily a začala konať.

Sama navštívila maminu lekárku, ktorá jej vždy bez reči vypísala papier na prijatie pacienta na oddelenie psychiatrickej nemocnice. Spočiatku stačilo, keď pre mamu prišla sanitka a ona sa po výbuchoch nakoniec podvolila. Ale aj to prestalo fungovať. Až raz nastal úplne najponížujúcejší okamih.

Okamih, keď šla vyzdvihnúť svoju vlastnú matku do jej zamestnania za asistencie Verejnej bezpečnosti.

Pocit viny z toho, ako vtedy donútila matku podvoliť sa psychiatrickej liečbe ju potom mátal mnohokrát. Bola to zrada. Potvrdzovala tým matke, že sa naozaj spojila s jej nepriateľmi.

Bol to príbeh ako zo zlého hororu. Po spoločnej dohode s lekárkou a zamestnávateľom sa jedného skorého letného rána vybrala trestná výprava po matku do práce. Pred budovu firmy zaparkovala sanitka a policajné auto.

Annina matka sedela za kopou textilných dielov a tvárila sa, že Annu nevidí. Len blesky z jej očí prezrádzali, že sa dostala do situácie šelmy zahnanej do kúta.

Ale na rozdiel od šelmy sa mama podvolila. Nebolo treba násilia. Tá žena mala vždy rešpekt voči autoritám. Až nezdravý rešpekt. A tá autorita v podobe dvoch statných policajtov stála za Annou.

Keď k nej prehovorila jej nadriadená, tak sa len náhle postavila a išla s nimi. Obeť, ktorú dostali! Presne podľa scenára. Veď to čakala. Veď svet je plný zloby a nespravodlivosti! Len si pod nos ticho šomrala, že ona je zdravá a všetci ostatní sú blázni.

Vtedy strávila v nemocnici až tri mesiace. Tak, ako po iné roky, znova práve v letných mesiacoch.

Anna ju chodila pravidelne navštevovať, ako vlastne vždy. Jediná vec, ktorej sa bála bolo, že jej lekári znova povedia, že už môžu pacientku púšťať na víkendy domov. Už poznala, čo bude nasledovať. Mama sa naučila veľmi dobre predstierať. A v mene toho, aby sa z nemocnice dostala čo najskôr, sekala dobrotu. Nikdy to netrvalo dlho. Ale teraz bola ešte na uzatvorenom oddelení a Anna mohla aspoň nateraz byť v kľude.

Paradoxne práve počas hospitalizácii sa mama stávala zhovorčivejšou a viac otvárala závoj, ktorým Anne zabráňovala pozrieť do jej vnútorného sveta.

Ako napríklad o niekoľko dní neskôr, keď sa Anna uberala po stromovej aleji k nemocnici. Kráčala po starej ceste, vlastne aleji vysokánskych stromov, ktorá sa vinula popod spodný okraj vinohradov.

Bolo príjemne teplo. Neskorá jar sa klonila k letu a celá krajina sa kúpala v slnečných lúčoch. Z vrcholov stromov sa ozýval spev vtákov a na okraji cesty tancovali motýle.

Anna kráčala svižne. Nestrácala čas. Musela stihnúť túto návštevu a rýchlo sa vrátiť do práce. Ponáhľala sa na stretnutie s ošetrovateľskou sestrou.

Stretnutie, skôr monológ lekárky, ju nenadchlo. Znovu bola vyzývaná rozprávať o maminom čudnom správaní. O všetkom tom, čo predchádzalo tomu, že ju poslali do nemocnice. O tom, ako to vidí ona a čo to pre ňu znamená.

Matka bola vtedy na uzatvorenom oddelení. Bola pasívna, podriaďovala sa režimu, ale nebola ochotná komunikovať.

Anna v svojom vlastnom zmätení a aj v určitom odpore nepochopila, že lekárka sa chce aspoň niečoho chytiť, keďže od pacientky sa nedozvedela nič.

Anna nerozumela odborným lekárskeým výrazom a v svojej neistote sa ani nepokúsila pýtať. Dokázala zo seba vytlačiť iba obligátne: „Bude v poriadku? Kedy?“

Vlastne ani nečakala odpoveď.

Túžila však, aby jej lekárka povedala: „Áno. Zotrvá tu niekoľko dní a potom bude všetko v poriadku.“

Túto radosť jej ale lekárka neposkytla.

Namiesto toho dostávala odpovede v náznakoch: „Možno áno, možno nie. Uvidíme. Ešte sme len na začiatku. Začali sme s liečbou. Vaša matka je veľmi pasívna. Stále sedí na jednom mieste a keď popoludní otvoríme izby, tak si ihneď ide ľahnúť do postele.“

Anne poklesli ramená a sklopila oči akoby ona mohla za to, že jej matka sa zamkla vo svojom svete.

„Zavolajte o niekoľko dní,“ doplnila s profesionálnou účasťou lekárka, ktorá evidentne chcela mať toto stretnutie za sebou. Možno očakávala viac od dcéry pacientky, ktorá pre nich nebola novou pacientkou, ale s ktorou si evidentne nevedeli rady. Napriek tomu, že jej spis bol už vcelku hrubý. Vedť sa sem vracala pravidelne už niekoľko rokov.

Stretnutie s matkou po tom nepeknom prepade u nej v práci bolo skľučujúce. Aj napriek tomu, že sa zvítili tak, ako doma nikdy nie. Objali sa s krátkym letným bozkom na líce. V sivom, vodnatom a prázdnom pohľade sa na pár sekúnd odrážal živý záujem.

Na chvíľu.

Prapodivným spôsobom si rozumeli, aj keď Anna odmietala matkine opisy spolubývajúcich pacientiek.

„Aj sa s niekým rozprávaš?“ spýtala sa pod tiažou toho, čo sa dozvedela od lekárky.

„S kým? S tými? Ja k nim nepatrím!“ zaznela rezolútna odpoveď. Bolo v nej cítiť presvedčenie, že je tu nesprávne a nie je blázon ako tie ostatné ženy.

„Kradnú mi veci.“

„Ale, prosím ťa. Nevymýšľaj si,“ namietla na to Anna a hneď si uvedomila, že práve urobila chybu.

„Nesmiem v noci spať!“ postťažovala sa.

„Prečo?“

„Mám to zakázané! Kradnú mi veci!“

Medzi nimi sa rozhostilo ticho. Anna netušila ako pokračovať v tomto absurdnom rozhovore. Po chvíli sa jej matka znova rozhovorila: „Útočia na mňa lasermi.“

Anne skoro zaskočilo.

LASERMI! To čo je za novinku!?

„To si kde zobrala?“ skoro sa zakuckala, keď položila túto otázku.

„Do brucha mi sekajú laserom.“

„Prosím ťa, to čo si vymýšľaš!“ vyprskla neveriaco. Vníkala ako stráca kontrolu.

Jej matka len stroho skonštatovala: „Ty nevieš, čo sa tu deje.“

Po tomto vyhlásení zavládlo na lavičke ticho. Nad starostlivo udržiavanými záhonmi ruží poletovali včely a motýle. Z neďalekého potoka, ktorý sa vinul cez celý areál nemocnice k nim doliehal ľahký zurkot vody. V tichu slnečného dňa sa niesol cvrkot hmyzu, spev vtákov a sem tam vzdialený neurčitý hovor. Od cesty prišla mačka so svojimi

dvoma mačiatkami. Anna vnímala, že jedno z nich, svetlo ryšavé kľbko, je slabé a asi choré. Sledovala okolie a pomyslela si, aký je tu pokoj. Ale bohužiaľ, obyvatelia tohto miesta ten svoj pokoj nevedia nájsť.

Pokoj duše.

Sedeli na lavičke, čas plynul a po chodníku prešla iná pacientka v sprievode svojej rodiny.

„Tá ma sleduje a robí mi zle!“

„Čo robí?“ strhla sa na nečakanú poznámku.

„Anna, to si nevieš predstaviť, čo sa tu deje...“

„Čo?“

„Veď vieš.“

„Ako to mám vedieť? Veď povedz,“ povzbudzovala matku. Chcela predsa naozaj vedieť.

„Čo sa pýtaš? Veľmi dobre vieš. Sú tam spolčené a robia zlé veci.“

Vracala sa do mesta po tej istej ceste. Dlhá prechádzka poskytovala dost' priestoru na spomínanie. Spomienku na inú cestu, na tú prvú spred rokov, ju úplne premohla.

Slzy sa jej vtedy tlačili do očí a stekali po lícach. Chvatne si ich utierala, keď mala niekoho stretnúť. V tom čase, keď bola svoju mamu prvýkrát po tej náhle hospitalizácii navštíviť, rozprávala svojej matke len banálne veci: „Lucka sa má dobre. Silvia a Nataša pozdravujú a prídu ťa pozrieť budúci týždeň.“

Rozprávala tieto banality žene bez duše, žene s prázdnyim pohľadom.

Vygumovaným po liečbe elektrickými šokmi.

Nečakala to a vydesilo ju to.

Nikdy lekárom neodpustila, že jej týmto tvrdým a krutým takzvaným „liečebným“ zásahom, o ktorom sa ju ani neobťažovali informovať, zobrali mamu.

Lasery.

Elektrické šoky.

Tma číhajúca v zákutiach mysle.

Z roka na rok si odvtedy všímala, ako sa mamine správanie mení na ploché, ako prestáva mať záujem o niektoré veci, ako stráca jemné zručnosti, ako si postupom času vytvára o reálne prežitých udalostiach svoj vlastný nerealistický príbeh. A ako sa každým rokom s nástupom jarných či letných dní znovu stráca a neodvratne vnára do svojho temného sveta.

Ako aj teraz. Vrátila sa zo spomienky do reality letného dňa. Neurčité narážky na lasery a sexuálne násilie Annu úplne odrovnali. Matka nikdy nerozprávala o sexe. To bolo vždy jej najväčšie tabu.

Aj svoje dcéry vychovávala, akoby sex neexistoval. A keď dospievali, podstrčila im akúsi knihu o anatómii ženského a mužského tela a k čomu vlastne tie anatomické rozdiely slúžia. Pod rúškom tajomstva zvedavo hltali informácie, ktoré im vtedy ešte nič poriadne nehovorili. A keď neskôr naozaj pochopili, o čom sex je, tak sa niekedy spolu smiali, že je skutočne zázrak, že sa vôbec narodili.

Ich mama o svojom živote nikdy nič nehovorila. A ak, tak len útržky. A ony sa postupne prestali pýtať. Až o mnoho rokov neskôr sa pred nimi odhalili malinké kúsky príbehov, ktorých však stále nebolo dosť k tomu, aby mali šancu spoznať, kým vlastne ich matka je.

Mama raz prezradila, že na kraji postele jej sedáva stará žena. Nič nerobí, len tam sedí. A tejto postavy sa mama bála najviac. Nikdy sa nedozvedeli, kto tá žena bola.

Nenávisť je jedna strana mince.
Na tej opačnej je láska.

Denderský kruh

Všade bola hlboká tma.

Kúdoly ako noc čiernych očí sa dvíhali k jej nohám z bezodnej priepasti. Kde to bola? Zdvihla hlavu a nad sebou uvidela niečo známe. Kamenná doska z denderského chrámu s kruhom hviezdnych znamení. Bola však iná, ako ju videla v dokumentárnom filme. Živá. Vznášala sa jej nad hlavou ako výstraha. Výstraha čoho? Nepôsobila nepriateľsky, ale aj tak jej pripadala veľmi znepokojivá.

Hýbala sa.

Pomaly klesala dole akoby úzkym tunelom a...

“Musím utiecť!” preblesklo jej v mysli.

„Nebezpečenstvo!“ hlásili bunky jej tela v návale stresu.

Uviazla v tuneli a tá kamenná masa sa rútila dole. Priamo na ňu! Oživala a menila sa. Obrazce na nej získavali hĺbku a tancovali vo víre.

Tmavé tiene, tmavý tunel. Začula hlasy. Nieкто ju lákal do tmy. Vtieravý hlas sa zabodával hlboko pod kožu. Panika k nej naťahovala svoje dlhé kostnaté pazúry.

Kde preboha bola?

Rozpoltená cítila svoje telo bezmocne spočívať v posteli. Vnímalá jeho takmer mŕtvu tiaž.

A predsa bola aj v tom čiernom priestore.

Bdela, či snívala?

Nad hlavou nebezpečenstvo, že ju ťažká kamenná doska rozpučí a pod sebou čierne tieň, ktoré sa jej škodoradostne prihovárali: „Si naša. Pod' s nami.“

„Nie, nie!“ kričala bezhlasne. Hrôza ovládala myseľ.

Tieň nadobudli formy neforemných ľudských postáv. Krúžili okolo. Rôzne tváre. Tmavé, pokrivené tváre starcov. Už ju mali. Už bude ich. Plamenné oči k nej vystreľovali svoje presvedčivé volanie: „Nemáš inej možnosti.“

Chlad jej siahol na srdce.

Stačilo sa poddať. Spočínúť v ich kruhu. Magická doska by stratila akúkoľvek moc.

Kostnatá ruka desu zvierala jej srdce. Zrazu sa vzoprela tomu mámvému vzdaniu. Skríkla: „To nie. To nemôžem. Bože, čo mám robiť?“

Neviditeľná strieborná nitka tenšia ako vlas ju ešte spájala so spiacim telom v spálni. Ani sa nepohlo. Keď tú nitku pretrhne, bude mať už navždy pokoj?

„Áno, áno. Urob to!“ volali na ňu púšťské hlasy.

„Urob to!“

Zrazu silno zažmurkala oči. „Prosím. Prosím,“ prosila ani nevedela koho. „Som láska, som svetlo. Som láska, som svetlo,“ šemotila v panike. Chytala sa tých slov ako topiaci slamky.

Okolo nej zablikalo slabé svetlo. Všimla si ho, až keď bolo silnejšie, ale ten zvláštny úkaz jej dal silu, aby sa celou svojou existenciou upínala na tie opakované slová.

„Som láska, som svetlo!“

Tiene hláv zlostne ustúpili.

Vydýchla si. Ale... prečo nemiznú?

Spôsobom, ktorý si nevedela vysvetliť, ale ktorý bol tak prirodzený, videla ich zaváhanie. Ale tiež ani náznak toho, že by sa chceli vzdať koristi. Tak ľahkej koristi. Zmĺkla a tiene znova zosilneli. Smiali sa a tváre pokryté tmavými šmuhami sa na ňu vyškierali: „Si naša. Nič nezmôžeš.“

Vzchopila sa.

„Som svetlo. Som láska. Som svetlo, som láska,“ znova spustila mantru, ktorá jej pomáhala držať od tej temnoty odstup. Do srdca sa je vkrádalo hrozné poznanie. Nevie ich zastaviť. Zvieralo ju až jej pukalo srdce. Nemá na to silu a nikto jej neprichádza na pomoc. Dokedy to takto vydrží?

„Čo mám robiť?“ vyslala zúfalú prosbu ani nevedela kam. Tam hore. Tam, kde... čo, koho?

Znenazdajky sa dívala na film. Na scénu z večera. „Nenávidím ťa. Nenávidím!“ kričala ako zmyslov zbavená na matku, ktorá sa na ňu pozerala bezbranným, trochu vyčítavým pohľadom. Zračilo sa v ňom prosté „Ja viem.“ Jej telo bolo zhrbené. Starobou? Chorobou? Alebo...?

Čo to bolo?

Do očí sa jej zrazu nahrnuli slzy. Už vedela čo musí urobiť. Už vedela, že ak to nespraví, prepadne sa do temnoty a nebude jej pomoci.

Silno prižmúrila, už aj tak zatvorené viečka, a s nečakanou pevnosťou vyslovila prísahu: „Ráno pôjdem za mamou a objímam ju.“

Na to, čo sa vzápätí stalo, nemala nikdy dostatok správnych slov. Tma sa za zvukov divokého kvílenia rozplynula a ju zalialo jasné nepozemské svetlo. Zdvihla oči hore. To svetlo bolo všade. Kúpala sa v ňom. S úľavou oči

zavrela a spokojne si vzdychla. Zvyšok noci spala pokojným, nerušeným a hlavne oslobodzujúcim spánkom.

Keď otvorila oči do ranného slnka, vedela, čo musí urobiť. Sen, či čo to bolo, jej vyskočil do vedomia v plnej živosti.

To ráno bolo ako každé iné pracovné ráno.

Mama, keď počula, že už vstala, vstala tiež. Vystriedali sa v kúpeľni. Pozdravili sa akoby sa nič nestalo. Anna nakrmila mačky, upratala im záchodíky. Obliekla sa a pripravila všetko, čo potrebovala. Niekoľkokrát urobila pokus, ale vždy ju niečo zastavilo. Vlastný strach?

Áno strach!

Bola s mamou v spálni. Dozrela, že si zobrala lieky a odmerala jej cukor v krvi. Bola s mamou v kuchyni, kde jej povedala, čo si má zobrať na raňajky. Ona bude raňajkovať ako obyčajne až v práci.

Nič.

Akoby ju od matky odstrkoval ohromný magnet s opačným pólom. S ťažkým srdcom svoje úsilie vzdala a vybrala sa k vchodovým dverám. S neopísateľnými pocitom vystrela ruku ku kľúčke a ...

Zrazu ten pohyb nemohla dokončiť.

S istotou neodvolateľného rozsudku vedela, že ak prekročí prach dverí, je s ňou koniec. Cítila to v každej bunke tela.

Stála pred vchodovými dverami s porazeneckým pocitom medzi „nuž nedala som to“ a „musíš“.

Kým pravou rukou siahala po kľúčke, pred vnútorným zrakom znova uvidela tie skrivené tváre syčiace: „Si naša!“ Telom jej prebehla vlna hrôzy, ktorú zažívala v sne zoči voči

zlovoľnej temnote. Ich slová „neujdeš nám“, jej vrážali do mozgu ako dýky.

Ruka zamrzla nad kľučkou.

Čas a priestor prestali na neznámu dobu existovať.

„Keď odídeš, je s tebou koniec,“ prebleslo jej hlavou.

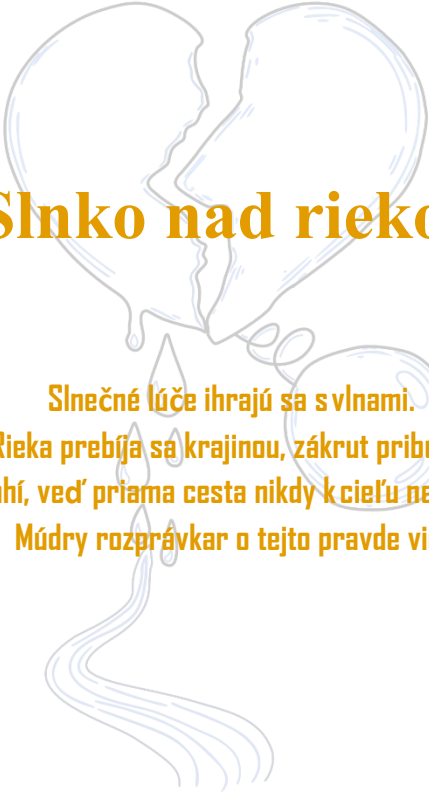
Zrazu sa od kľučky odtiahla a s náhlivou rozhodnosťou vkráčala do kuchyne. Bez slov a bez varovania pristúpila k mame, ktorá si práve robila raňajky, a objala ju neobratne okolo pliec. Cez pery jej vyklázlo plachým šepotom: „Mama, prepáč mi prosím ten včerajšok.“

To, čo sa za ten krátky okamih stalo, bol zázrak, na ktorý už nikdy nezabudla.

Z tých zvyčajne kalných a nesústredených modrosivých očí na ňu zažiarila až nezemská neha a láskavosť. Radosť a múdrosť. Žiarivé a láskavé svetlo preniklo ako nežný blesk až do najtmavších kútov Anninho srdca.

Zrazu ju videla. Takú, aká bola vo svojej skutočnej nezemskej podstate. Žiarivé svetlo jasavých farieb.

Cez slzy, ktoré jej zrazu vyhlkli do očí, zazrela úsmev a pokývanie hlavou. Nevedela ako sa znova ocitla pri dverách a ako z nich vybehla ponáhľajúc sa do práce.

Slnko nad riekou

Slnéčné lúče ihrajú sa s vlnami.

Rieka prebíja sa krajinou, zákrut pribúda.

Drahí, veď priama cesta nikdy k cieľu nevedie.

Múdry rozprávkar o tejto pravde vie.

„Čo je vina?
A čo nie je?“

Kde bolo, tam bolo

Niekde tam, vo všadeprítomnom čase tečúcom ako rieka životom všetkých živých bytostí, vykročili zo šera hustého lesa na okraj lúky zaliatej večerným slnkom dvaja jazdci.

Cválali zvoľna k altánku, ktorého sa už dotkol zub času. Drevo vysušené na kosť, v prasklinách sa usadili drobné rastlinky. Strecha riedka ako rešeto. Cez spráchnivené drevo dovnútra poľahky nakúkalo svetlo oblohy, ktorú večerné zore halili do pastelových odtieňov pudrovo modrej a ružovej.

Muži zosadli a priviazali kone na voľno o stĺp altánku. Kone pozvoľna sklonili hlavy a začali si vyberať šťavnaté steblá z bohato prestretého stola lúky.

Jazdci, otec a syn, sa však neusadili k odpočinku. Kráčali ďalej pomedzi dlhé steblá travín a kvetov. V strede lúky zastali a postavili sa proti sebe. Bez zbytočných slov obaja tasili svoje zbrane. Meče zarinčali, iskry vzlietli k oblohe. Obaja najskôr pomaly striasavali stuhnutosť tiel po dlhom sedení v sedle, ale za krátko sa úplne ponorili do súboja.

Náhodný pozorovateľ by mohol usúdiť, že títo bojujúci muži sú naozaj rovnocennými protivníkmi.

Starší bojovník, chlap so širokými ramenami, v ničom nezaostával za vysokým a štíhlym mladým mužom. Každý z nich čerpal z iných výhod. Starší muž mal výhodu v skúsenostiach, v pokoji srdca, v odhadoch protivníka, v zručnosti, akou ovládal meč a seba. Mladší muž mal výhodu mladosti, pružného tela hybkého ako divý panter, a bojovné srdce plné odhodlania zvíťaziť. V ovládaní zbrane nezaostával. Bolo poznať, že tajomstvá meča odhaľoval od útleho veku.

Skúsené oko pozorovateľa mohlo tiež vidieť, že nebojovali na život a smrť. Bol to priateľský zápas, v ktorom sa smrtiace údery ostrého chladného železa zastavovali na milimetre od mäkkých teplým tiel mužov.

Zanedlho, v poslednom záblesku slnka zapadajúceho za stromy na druhej strane lúky, stáli obaja muži proti sebe v pevnom postoji s mečmi namierenými na protivníka. Hroty oboch mečov sa takmer dotýkali oboch hrdiel. Šach mat. Žiaden víťaz, žiaden porazený. Obaja živí alebo obaja mŕtvi.

Starší muž s gráciou ustúpil o dva kroky a sklonil ostrie svojho meča k zemi. Mladík urobil to isté a zároveň pokľakol. Spojil ruky do pozdravu a hlboko sa uklonil: „Tento nehodný syn prosí svojho otca o odpustenie,“ zvierajúc meč v zopnutých rukách čakal, ako jeho otec zareaguje na to, že ho skoro porazil.

A dočkal sa. Otec k nemu pristúpil a zdvihol ho. Z očí mu žiarila pýcha a radosť.

„Drahý syn, som na teba pyšný. Vyrástol si. Stal sa z teba naozajstný muž. Je teraz len na tebe, ako zúročíš všetko to, čo som sa ťa snažil naučiť.“

„Otec,“ zneistel na chvíľu mladík, „prečo muselo tvoje učenie tak bolieť? Prečo si nevidel slzy, ktoré som sa bál

preliať. Prečo si nechcel vidieť škrípanie zubov nad každou porážkou a ťažobou v neistote, či ťa mám nenávidieť alebo milovať? Prečo...?“ zarazil sa a náhlivo znova pokľakol.

„Prosím o odpustenie za slová... tieto nemúdre slová dieťaťa,“ zašepkal.

Tvár staršieho muža pri prvých slovách svojho syna sprísnela. Stvrdla ako kameň a medzi obočím sa mu prehĺbila hnevľivá vráska. Stál nad pokorne kľáčiacim synom a nebolo jasné, čo urobí. Bol to muž vážený, muž činu, tvrdý a nekompromisný. Muž, ktorého sa jeho protivníci obávali. Ale pod tým pancierom predsa len bilo ľudské srdce.

„Vstaň,“ zavelil. Keď jeho syn poslúchol, stále klopiac oči k zemi, pristúpil k nemu a položil mu svoju ťažkú ruku na rameno. Díval sa na syna a jeho pohľad znežnel.

„Synu,“ vzdychol.

Niečo v jeho hlase prinútilo mladíka, aby zdvihol zrak. Ich oči sa stretli a zdalo sa, že si vzájomne pozerajú až do duše. „Syn môj, žiadne dieťa nevie, že rodič plače slzami svojho dieťaťa. Otec cíti každú bolesť, ktorú spôsobuje svojmu synovi. Rodič s bolesťou vidí, ako sa od neho každou lekciou vzdáľuje to nevinné čisté stvorenie malého dieťaťa. Dieťa nevie, nemá ako vedieť, že rodičovo srdce krváca, keď zazrie v očiach svojho dieťaťa nenávisť, zlobu alebo aj strach.“

„Dieťa to nemôže vedieť, lebo ešte nemá skúsenosť dospelého, nemá skúsenosť rodiča. Ako tvoj otec som od tvojho narodenia niesol na svojich pleciach nielen zodpovednosť za tvoje potreby a bezpečnosť bezbranného dieťaťa, ale najmä zodpovednosť...“ stisol rameno svojho syna pevnejšie, „pomôcť ti stať sa mužom, stať sa čo najlepším človekom.“

V chlapcových očiach sa zaleskli slzy. Pochopil. A pochopil ešte niečo iné. Zrazu vedel, že nemôže viniť svojho otca z bolesti, utrpenia, hnevu, nesplnených túžob. Jeho otec nebol vinný. Jeho otec mu len podľa svojich najlepších schopností poskytoval priestor, ponúkal možnosti, aby on sám našiel svoju vlastnú cestu – svoje vlastné schopnosti. Tak, ako kováč, ktorý prepožičiava svoju silu a znalosti kusu kovu, z ktorého na nákovie vzniká žiarivý a mocný meč.

„Otec, mám ťa rád,“ zašepkal a dovolil, aby mu slza stiekla po líci. Objali sa. Už nie ako dieťa a dospelý, lež ako dvaja muži.

Anna sa zobúdzala a nechávala pred vnútorným zrakom znova prehrávať ten snový film. Vedela, že sa jej sníval dvakrát. Vedela tiež, že v oboch snoch si takmer v rovnakom dejovom okamihu uvedomovala, že sníva. A že si v tom uvedomení znova a znova opakovala: „Toto si musím zapamätať.“

V neposlednom rade vedela, že sny, ktoré sa jej snívajú dvakrát, vždy nesú v sebe odkaz. Aj tento sen. Sen o vine.

O vine, ktorú smeruje dieťa voči svojim rodičom. Veľakrát počula i čítala, že počiatky rôznych tráum dospelého človeka treba hľadať v detstve. V tom, ako sa musel ako dieťa popasovať s krivdami ranného detstva.

Anna nakoniec predsa len vstala. Nechcela nechať proces zapamätania na náhodu. Z obývačky si zobrala mobil a potom si znova ľahla do postele. V mobile si navolila nahrávanie a s privretými očami začala rozprávať dej sna. Bol ako film. Jasný, logický.

A potom, keď skončila, dumala nahlas nad významom.
Nad odkazom.

Nechala myšlienky plynúť tak, ako jej nabiehali obrazy, slová, spomienky. Z obdobia spreď mnohých rokov, keď ona sama vinila svoju matku, že kvôli nej mala pokazený život.

Vrátila sa do toho rána, keď tak náhlivo objala svoju matku. Vtedy odchádzala z domu hlboko otrasená, ale aj s pocitom, že jej odpadla skala zo srdca. Dokonca bola na seba pyšná, že to predsa len dala. Tá nečakaná odmena, ten kratučký záblesk jasného svetla v očiach, ktoré boli už toľké roky sivé, zatiahnuté, bez výrazu. To nezemské svetlo lásky ju zasiahlo hlboko do srdca. Na krátku chvíľu mala pred sebou úplne iného človeka. Akoby sa Boh prestrojil za starú a chorú ženu a dal sa na chvíľu spoznať.

Táto udalosť bola kľúčovým okamihom.

Aha efekt sa udial.

Anna zrazu vedela, že musí k vzťahu k mame pristúpiť inak. Nespoliehať sa, že niečo vonkajšie vyrieši ich problémy. Nespoliehať sa na to, že nájde nástroje, pomocou ktorých pomôže matke vyliečiť sa, alebo aspoň zmierniť vplyv toho jej temného schizofrenického sveta.

Dlho verila, že keď sa mama zmení, všetko bude v poriadku. Stavila na túto jednu kartu a stavila zle.

Nástroje, ktoré sa naučila, nefungovali. Alebo fungovali, ale inak, ako si predstavovala.

Spomenula si na slová, ktoré vtedy pod jadranským horúcim slnkom Jarka i Erika niekoľkokrát opakovali: „Reiki je energia, ktorá dokáže veci meniť, ale nie vždy tak, ako používateľ chce. Snaha pomáhať je len jedna časť cesty. A na

tej ceste sa môžu vynoriť prekážky, ktoré dokážu byť ako odrazené guľky.“

Chcela mame pomôcť a všetko sa len zhoršovalo. Nechápala tie svoje zúrivé výbuchy hnevu a hlavne nenávisti. Desilo ju to. A vinila z týchto hrozných pocitov svoju matku. Ale guľky hnevu, ktoré strieľala na mamu, sa odrážali a trhali jej vlastné srdce na kusy.

Nuž a žena, ktorú tak vehementne vinila za všetku svoju bolesť, čelila tým hrozným slovám s nečakane stoickým pokojom, ktorý Anna nechápala. V zajatí vlastných démonov matkinu reakciu pripisovala chorobe, tomu temnému svetu, ktorý stále kdesi číhal. A toho sveta sa ona desila. Hrozne desila. Ale ešte viac ju omračovali matkine odovzdané a bezbranné slová „ja viem, že ma nenávidíš“. Boli ako šľahy bičom.

Nepomáhali úteky na vyhliadku nad vinohradmi. Pokus o výmenu rolí bola čistá katastrofa. Svoju frustráciu kričala svojim sestrám do telefónu: „Robte s tou vašou matkou niečo!“

Ach, aká bola len hlúpa. Nevedomá. Zranená. Zranená tak, že zraňovala aj najbližších.

Avšak tá nočná mora, v ktorej sľúbila objat' matku, jej ukázala zrazu čosi nové. Keď mohla zmeniť udalosti v sne, môže takúto zmenu vykonať aj v bdelom stave? Čo môže meniť? A ako?

„Som svetlo, som láska,“ úpenlivo sa obracala sa v tom sne k niečomu neuchopiteľnému.

Vtedy tá temnota, ktorá ju chcela pohltiť, pred ňou s nevôľou ustupovala. Ale nestačila len tá deklarácia, prihlásenie sa k svetlu. Bol potrebný aj čin.

Čin vo forme sľubu. A čin ako splnenie sľubu.

A hoci si uvedomovala, že sľub objat' matku splnila aj zo strachu, že keby to neurobila, tak ju tá temnota pohltí a zničí, nič to nemenilo na fakte, že sa niečo významne zmenilo.

„Áno. Je to skúška.“
„Je to skúška? Čoho?“
„Pripravenosti.“

Piata hora

Húpajúc sa ako na hojdačke v ovládaní svojich výbuchov, Anna vehementne odmietala chystať Vianoce. Mama len pokrčila plecami.

Juj!

Avšak, keď sa zobudila do 23. januára, musela všeobecná atmosféra zrejme vyčarovať potrebu stať sa súčasťou zázraku rodinného sviatku a prísľubu nového roku, nových životov.

Nových životov ešte hlboko skrytých v semienkach a zárodkoch pod plášťom studenej zimy.

V ten deň na poslednú chvíľu, hneď po návrate z práce, kúpila malý vianočný stromček a všetko to tradičné, čo v spojitosti s Vianocami bolo v rodine zvykom.

Samotné prípravy nechala na druhý deň. Na ten sviatočný, tak, ako si to pamätala ešte z detstva. Vtedy otec hneď ráno postavil stromček do obývačky a naaranžoval naň svetielka. Ostatná práca bola zverená deťoch. Nadšene vešali na stromček ozdoby a sladkosti. A tak ako vtedy, aj teraz v tento dospelácky vianočný deň, postavila Anna stromček na stôl a ozdobila ho sklenenými guľami, salónkami a pozlátkom.

Rovnako ako kedysi ich mama, dala variť kapustnicu. Mama sa pustila do prípravy všetkého potrebného pre šalát. Rybie filé tiež už čakalo na svoj čas. Neskôr poobede ho Anna oblečie do kabátika z trojobalu.

Medzitým aj byt žiadal svoje. Upratať a vyzdobiť každú izbu, dať do vázy halúzky, zapáliť sviečky. Mačičky neostali bokom. Pred slávnostnou večerou dostali nečakanú mlsku. Až keď im krájala kuracie prsia na kúsky, zistila, že sú vlastne morčacie. Zasmiala sa nad tým omylom. Zas na druhú stranu, aj oni patria do rodiny a zaslúžia si darček.

Skromný vianočný večer bol až neuveriteľne pokojný a harmonický. Jedli oblátky s medom a cesnakom, aby boli zdravé. Priechne pokrájané jablká im sľubovali, že veru aj budú.

Spokojné mačky sa motali okolo nôh. Matka a dcéra s láskou spomínali na prvého kocúrika Murka. Mama si neskôr šla ľahnúť a Anna sa s pohárom vína a oblátkami presunula do kresla v obývačke. Tam na ňu čakala kniha.

Keď na tie sviatočné dni Anna neskôr spomínala, dokázala vidieť, že nič vtedy nebolo štylizované. A nič nebolo umelé. Dokonca aj tá kniha, do ktorej sa vnárala každú voľnú chvíľu, dokonale zapadla do atmosféry.

Niekedy na začiatku zimy, keď čakala na vlak, všimla si na nástupišti vysokého mladíka začítaného do knihy. Keď vlak zastavil, nastupoval dnu bez toho, aby od stránok odtrhol zrak.

Anna priťahovaná zvedavosťou podišla k nemu celkom blízko len preto, aby si mohla prečítať názov knihy. Chcela vedieť čo mladíka tak učarovalo.

Piata hora – zapísala si do zápisníka názov. Po nejakom čase si na pošte vyzdvihla balíček a už sa aj ona mohla noriť do príbehu utečenca Elijáša a mesta Akbar.

Tie dni na konci roka boli zvláštne iné. Matka a dcéra, každá vo svojom svete, plynuli sviatočnými dňami. Vedľa seba a predsa prazvláštne spolu.

Zápas Elijáša jemnými nitkami zafarboval Annin svet. Boj s osudom, plameň, ktorý nespáľuje, ale ktorý živí odhodlanie človeka ísť za svojimi cieľmi. Odhodlanie byť tým, koho boh požehná. Odhodlanie prijať dar zodpovednosti za svoj život, za svoje činy. Dar najvyšší: schopnosť vybrať si a určovať svoje činy. A rozpomínanie toho, kým vlastne človek je.

Snové i reálne prežívanie tancovalo v spoločnom tanci. Uprostred tohto víru tlačila matku na vozíku hore na vysokú horu. Ťažko a predsa neúnavne. Bližšie k nebu, bližšie jedna k druhej. Strminy skál ju nezastavovali, neodrádzali. A mama s dôverou sedela na vozíku a nechala sa viesť.

Tieto snové vianočné sviatky obe ženy preniesli do ďalšieho roka a do ďalších „hore a dole“. Pred nimi sa vinula cesta, na ktorej budú zakopávať, padať, ale aj znova vstávať. Tá cesta ich povedie viac a viac k sebe.

Lebo Anna prestala ísť proti vetru. Rozhodla sa zvoliť a nie prijať svoj osud.

V ten sviatočný večer neskoro v noci zapisovala do zošita: Áno, naše cesty sú rozdielne a na svetelné roky vzdialené. Máme úplne odlišný pohľad na život, úlohu v ňom – na to, čo je správne a čo nesprávne. Rozdielne sa dívame na povinnosti a zodpovednosti k sebe.

Moja mama sa necháva viesť.

Čo si pamätám, žila život iných. Tak to vnímam, ale aj poznám z rozprávania jej sestry. Dvojčatá a predsa každá iná.

Matka nikdy nevybočila z hraníc, ktoré jej dala jej matka. Rešpektovala výchovu, prijímala rodinné zvyklosti i pravidlá spoločnosti, v ktorej vyrastala a dospievala.

Akoby jej krédom bolo: nevytrčať z davu a prežiť. Zo dňa na deň bez väčších plánov, bez ideálov, len aby do života nevstupoval chaos. Ale on vstúpil a vstupoval. Pretože každý človek má sny a túžby. Čo sa stane, ak ideme proti nim?

Tá otázka bola otázkou aj pre Annu. Pretože do cieľa príde len ten, kto cieľ má. Má ho Anna? Určite k nemu dôjde. Teraz urobila len prvé kroky.

„Ach, mama, o odpustenie žiadam.“

Ešte bude prosiť veľakrát, kým pochopí, že potrebuje odpustiť aj sebe, že potrebuje prestať živiť vinu nehodnej dcéry.

Ale nie je na všetko sama. Má pomocníkov

„Niet cesty späť,“ spieva Fantóm opery a kontruje mu Drakula so svojím „Si svoj pán.“ Dva muzikály ako majáky s jasným posolstvom na ceste.

Kocúr Maxík odišiel. Tá zlá choroba ho dostihla. Jeho skon ukázal Anne, že smrť nie je hrozba. Aj Malý princ odišiel za svojou ružou tak, že požiadal hada, aby ho uštipol.

„Budem vyzerat' ako mŕtvy, ale nebude to pravda,“ spomenie si na slová, ktoré vyvolajú horúce slzy do očí. Hlboký smútok a poznanie, že Maxík odišiel, ale umožnil jej zažiť zázrak rozlúčky na pomedzí sna a tej zvláštnej krajiny s fialovou trávou, v ktorej ho už čakali Murko a ostatní. Maxík naposledy pritisol tváričku k jej lícu a zoskočil k nim. V rozvlnenej tráve zachytila svoje už odídené mačky.

Keď otvorila oči, vedela, že Maxík je preč.

Anna získala aj iných neviditeľných pomocníkov, radcov, či sprievodcov. Tí k nej prehovárali v snoch.

Raz po nečakanom emočnom vypätí bezmocnej zúrivosti sa ráno zobudila úplne na dne. Otrásená rozmyšľala nad sebou, nad svojim konaním. Dovolila stresu, aby zas chytil opraty jej života do svojich rúk. Napriek tomu, že si mnohokrát hovorila, že to nikdy nedopustí.

Znova zlyhala. Práca, matka, nespokojnosť s behom vecí. Najhorší bol pocit viny. Odsúdenie. Celé jej Ja kričalo: „Potrebujem oddych, potrebujem slnko, potrebujem byť sama so sebou. Nájst' vnútorný pokoj.“

Zhlboka dýchala a snažila sa vypudíť všetky myšlienky z hlavy. Vtedy sa vynorilo to staré známe sebaobviňujúce: „Ako chceš pomáhať iným, keď nevieš ovládnuť svoje emócie, negatívne emócie?“

„Musíš ich poznať.“

„Ako?“

„Prežívaním.“

„Je to ťažké“

„Áno. Je to skúška.“

„Je to skúška? Čoho?“

„Pripravenosti.“

Udivená otvorila oči. Kto to odpovedal? Kto ju tak dobre pozná? Odpoveď prišla ako blesk z jasného neba. V svojej prostote dojímavovo jednoduchá. Si to ty – tvoje Ja. Pomáha ti vyjsť z nevedomia a nájsť seba.

Jar klope na dvere, slnko zubaté je ešte.
Ale už nový život kvitne na bezlistom dreve.

Magnólie

Tie magnólie pýšiace sa množstvom hrdých voskových kvetov tu stáli už vtedy, keď sa Annina esencia ešte len vznášala kdesi v nekonečne. Bezhmotne, bez tvaru.

Len zažltnutá čiernobiela fotografia z otcovho starého flexaretu svedčila, že keď bola malá, snád' trojročná, stromy tam už boli. Tam na začiatku parku, kde vo sviatočné dni chodili spolu na prechádzku. Mama, otec, ona na ešte neistých nôžkach a v prútenom kočiку bábo. Jej druhá sestra.

Dnes sa tam vybrala s matkou.

Obe staršie o mnohé desaťročia. Auto zaparkovala čo najbližšie pri vchode do parku. Vtedy v dávnom, skoro zabudnutom, detskom čase sa motkala na svojich krátkych nohách. Dnes sa pomaličky motkala na svojich už slabých nohách jej mama.

Už dávno sa jej chcela popýtať na otázky, ktoré sa nájstojčivo znova a znova vynárali z hĺbok trinástej komnaty.

„Chceli ma? Chceli nás naši rodičia? Prečo sme sa vôbec narodili?“

Časom a nutnosťou prežiť sa udupané skutky žiaľu drali na povrch. Chceli odpovede.

Anna už bola dávno vo veku, keď dokázala chápať bolesť matky, ktorá stratí dieťa. Keď sa dívala na svoju dcéru, videla aj jej dvojča? Pýtala sa: „Aký by asi bol?“

Neviditeľná vina preživšieho dieťaťa podsúvala Anne ťažké otázky. Bol k nej otec taký, aký bol len preto, lebo na jej mieste chcel vidieť syna? Túžila po jeho prijatí a predsa narážala na odpor. Keď sa prehupla do dospelosti, čoraz viac si uvedomovala tú tenulinkú hranicu medzi láskou a nenávisťou.

Otec ju miloval, keď jeho myseľ bola otupená alkoholom. Ale ona nestála o alkoholovú lásku.

Boli ako oheň a voda.

Prečo mama niečo neurobila?

Teraz pomaly kráčali cestičkami parku a v hlave jej vírili tieto myšlienky. Chcela sa pýtať, len nevedela ako začať.

„Mama, pamätáš sa na tie magnólie, keď sme boli malí?“ začala od lesa.

„Vždy tu boli,“ prikývla matka. „Len boli trochu menšie. Vždy takto na jar pekne kvitli.“

„Mám fotku, kde stojím zababušená až po uši pred nimi a držím sa rúčky kočíka,“ zamýšľala sa Anna. Len si nepamätám, či v ňom bola Nataša alebo Silvia.“

„Hm.“

„Asi Nataša, či?“ Žiadna odpoveď.

Prešli ďalších pár krokov mlčky. Dívala sa na ešte holé stromy a podľa kôry odhadovala, ktoré sa už prebúdzajú a ktoré ešte spia.

„Prečo si od neho neodišla?“

Žena vedľa nej sa zastavila a prekvapene na Annu pozrela.

Tá sa zakabonila a náhlivo dodala: „No, veď... veď pil, nedával ti peniaze, bil ťa...“

„Nie, nebil,“ zaznelo nečakane rázne zo strany mamy.

Tentokrát bola zaskočená Anna. Áno, otec mamu netĺkol, ale hlavne keď boli mladší, stalo sa. Otec sa po výplate strácal na trojdňových opiášoch a možno aj zabľúdil pod sukne cudzích žien. Keď konečne trafil domov, nebolo treba ani iskry, aby sa rozdúchal obrovský oheň.

„Nóóó, ale predsa som videla...“

Námietka z matkinej strany bola nečakane ostrá.

Žeby si nepamätala? Alebo za tých viac ako dvadsať rokov svet z minulosti nadobudol iné farby, iné prežívanie? Toľké roky bez muža, ktorého... milovala, či nemilovala? Anna si veľmi dobre pamätala naliehanie: „Muži sú zlo. Nikdy im never!“ Bola v tom čase ešte len tínedžerka na prahu možných lások a spoznávania druhého pohlavia. Plná neistoty i túženia. Ale, čo keď má mama pravdu? Tieň otca vždy zahalil každý možný stret so svetom, ktorému nerozumela.

Kráčali ďalej. Pomaličky.

Šuchtavo z nohy na nohu.

„Vieš,“ spustila Anna trochu neisto. „Chcela si deti? ... teda nás?“ zakoktala napokon.

„To čo je za otázku. Samozrejme, že áno.“

Srdce Anny sa zrazu zatrepotalo pod ľahunkým dotykom nehy. Kúsok z kameňa pochybností odpadol do prázdnoty.

Matka sa znova zastavila a pozrela na svoju zamyslenú dcéru: „Ty ma spovedáš?“

Na túto nezvyčajne jasnú otázku zareagovala nervóznym smiechom. Je možné, že ma prekukla?

Neodvetila, ale ten smiech hovoril za všetko.

„Nuž, veď ste sa s tatkom... no, hádali, Natašu ste poslali k babke, Silviu do týždennej škôlky...“ zaváhala: „a nikam si nás nechcela púšťať. Ani na výlety s kamarátmi...“

Nedokončila. Odmlčala sa.

„Čo to stvárať práve teraz? Načo tie výčitky!“ vynadala si v duchu.

Mama sa o ňu viac oprela a Anna, ktorá ju držala pod ramenom, ju pevnejšie pritisla k sebe.

„Chcela som, aby ste mali lepší život ako ja. Aby ste si ho nepokazili,“ zrazu s jasnosťou v hlase zaznelo z úst starej ženy. Akoby ešte premýšľala nad svojimi slovami, dodala: „Aby ste sa mali lepšie.“

Anna zdvihla tvár ku korunám stromov. Rýchlo žmurkla, aby zastavila slzy, ktoré náhle vyhrkli do očí v impulzívnom poryve dojatia.

Nebolo treba viac vyzvedať.

Mlčky sa pomaly vrátili k majestátnym magnóliám. Kvety lásky vypučali na bezlistom dreve. Vždy tam boli – skryté. Čakajúce a volajúce:

*Láska je život.
Život je láska.*

Hráme sa na sochy
a sochy nám šepocú do duše.

Hry na život

„A teraz si skúsime vysochať sochy,“ oznámila lektorka prítomným členom víkendového semináru o vzťahu rodičov a detí. Anna sa neisto postavila s ostatnými a vôbec netušila, čo má robiť.

„Dajte sa prosím do trojíc,“ zaznela ďalšia inštrukcia.

Anna prevrátila oči, Toto teda nečakala. Veď to mal byť seminár o psychológii a nie hranie sa na nejaké sochy. Bolo jasné, že o humánnej psychológii Virgínie Satirovej nemala ani potuchy.

Prvýkrát sa dozvedela, že niečo také existuje až vtedy, keď sa zverila kamarátke z brušných tancov, že potrebuje pochopiť svoj vzťah s matkou. Ivetka jej vtedy prezradila, že chcela študovať tento smer humánnej psychológie. Mala však smolu. Do rozbehnutej výučby ju neprijali, tak sa rozhodla absolvovať aspoň víkendové semináre.

„Čo teraz?“ šepľala Ivetke.

„Uvidíš,“ odšepľala Ivetka naspäť.

„Tak super. Všetci máme dvoch spoločníkov?“ Lektorka prebehla očami pomaly sa formujúce skupinky.

„Fajn. Teraz vás poprosím, aby ste sa medzi sebou dohodli, kto bude otec, matka a dieťa.“

V miestnosti nastalo prekvapené šepotanie.

„Dobre. Máme? A teraz vytvoríte súsošie – matka drží v náručí dieťa a otec pri nej stojí.“

„Čo, čo...“ zašumelo pobavené v sále.

„Ok, dieťa môže byť v kolíske, na kolenách... pohrajte sa s tým sochaním. A keď budete hotoví, každý jeden si precítte svoju rolu.“

Za všeobecného chichúňania sa zvolení dospelí snažili zhostiť úlohy malých detí. Zakrátko stálo v miestnosti niekoľko súsoší. Anna bola jedným tým „dieťaťom“.

„A teraz sa vcítte do toho, že ste otec, matka, dieťa. Môžete privrieť oči. Chvíľu takto zotrvať,“ inštruovala psychologička.

Keď lektorka zavelila na výmenu rolí, Anne sa na okamih nechcelo vstať. Vstať a vzdať sa príjemného pocitu, ktorý sa objavil ktovieodkiaľ. Ležala na kolenách „matky“, ktorá ju objímala a pri ktorej podporujúco stál „otec“. Bolo to príjemné, láskavé, bezpečné. Chcela dodať „nežné“, ale akýsi škriatok pochybovač zaškrehotal: „Ts, ts, nejak sa do toho vkladáš!“

„A teraz sa znova vystriedajte. Každý si vyskúšate otca, matku i dieťa. Nebojte sa toho. Nechajte, nech vaše telá príjmu konkrétnu rolu. Príliš nad tým nepremýšľajte.“

„Tak, super...“

Telesné precit'ovanie niečoho, čo jej myseľ dávno zabudla, prezrádzalo, že telo si pamätá. Nejak, zvláštne, neuchopiteľne, ale pamätá. Nikdy predtým nad tým takto

nerozmýšľala. Spojenie tela a mysle dávalo zmysel. Bol to zázrak.

Liečivý zázrak.

Omnoho rokov neskôr tento zázrak prežívala mnohokrát. Študovala ho a snažila sa ho pochopiť. Teraz, prvýkrát, však zažívala nečakanú eufóriu z objavu, ktorý neočakávala.

Do tajov mysle a jej spojenia s telom vstupovala ešte niekoľkokrát. Seminár za seminárom jej čoraz viac otváral oči.

Nie, výbuchu hnevu nezmizli ako mávnutím čarovným prútikom. Avšak strácali na sile. Anna začala vnímať tie malé signály, ktoré jej telo vysielalo.

Už ich počula.

A už sa vedela zariadiť.

Nachádzala nečakane priestor medzi podnetom a svojou reakciou, ktorý jej umožňoval zvoliť, ako bude na podnet reagovať.

Mysel v kritickom momente zachytila takmer nebadaný pocit tela a okamžite signalizovala: „Pozor!“

Anna vtedy dokázala zastaviť vzdúvajúci sa výbuch magmy. V tom momente všetko, čo by ju predtým zraňovalo stratilo svoju moc. Vtedy získala rovnováhu a vládu nad sebou. Vtedy mohla prikročiť k matke, dokonca ju objat' a zvládnuť situáciu s pokojom.

Ale nebolo to metódou šup-šup a je to.

Keď signál tela prepočula a schyľovalo sa k najhoršiemu, zastavil ju jej vlastný hlas. Uvedomenie si, že kričí ju vyhnalo do inej izby.

„To čo si zas spravila!“ zaprotestovalo jej vnútro.

„Áno, áno,“ šomrala si nešťastne popod nos. „Zas som to nedala.“

Zázrak však nastal aj v niečom inom.

Po tomto nezdare sa Anna dokázala vrátiť do matkinej izby. Objasniť ju a ospravedlňujúco šepnúť: „Prepáč. Lúbim ťa. Nechcela som.“

Bol to až neuveriteľný výsledok dlhej cesty.

„Dala si to,“ keď zachytávala, ako mama reaguje.

Jej podvedomie reagovalo na transformáciu vedomia v Anninom svete a vtlačalo túto zmenu do svojho sveta. Z očí jej začal svietiť záujem.

Keď Anna potrebovala odísť na dlhšie, už sa nebála toho, čo bude alebo nebude. Jej mama si znova dokázala upiecť kura a uvariť ryžu bez toho, aby ju k tomu niekto vyzval.

Áno, stále mala pomocníčku. Pani Bauerová a jej neoceniteľné služby prispievali k vzájomnej pohode.

Keď prestala mamu neustále kontrolovať a báť sa, kedy čosi neznáme vyskočí z maminho sveta, beh ich života sa postupne vrátil do svojich koľají.

Taktiež rola matky a rola dcéry prestala byť znásilňovaná.

Anna sa niekedy usmievala nad svojim márnym pokusom zvrátiť beh prirodzených vecí. Bláznivá etapa ich života, keď postavila mamu do role dieťaťa a seba do role dospelého, trvala našťastie len niekoľko mesiacov. Bol to nefunkčný a už zabudnutý experiment.

Do ich životov sa postupne vracala vzájomná dôvera. Sem tam nastali búrky a prehánky, ako to už v rodinách býva. Ale znova vyšlo slnko a život pokračoval. Úsmev a objatia zažehnávali a žehlili spory.

Annina mama už nezažívala epizódy útoku schizofrénie. A už nikdy nemusela nastúpiť na liečbu do nemocnice.

Volanie spoza závoja.
Nikdy nie si sama.

Svetelné bytosti

Anna sa znova vybrala k svojej obľúbenej lavičke. Ako stúpala po kamennej cestičke vysielala prosbu, aby bola lavička voľná a aby ju tam nikto nerušil.

Tak, ako mala už vo zvyku po mnoho dní za posledných niekoľko mesiacov. Bolo neskoré popoludnie a dlhé tieň, ktoré vrhalo slnko pomaly sa kloniace k západu, halili krajinu do až rozprávkovo snovej elegancie.

Sadla si a hľadala dole v stromoch a kríkoch pastierov stromov. Hoci žmúрила, nevedela ich nájsť.

„Asi už šli inde“ zasmiala sa v duchu bláznivej myšlienke.

Všetko sa začalo meniť. Od toho sna, objatia. Od toho zvláštneho svetla, tak nepozemského, v očiach matky. Už ju sem nevyháňal hnev a frustrácia. Teraz tu už nehľadala stratený pokoj.

Malý ruksak položila na jeden koniec lavičky a opatrne si ľahla. Dívala sa do modrej oblohy, po ktorej plávali oblaky. Žmúрила oči, aby mohla sledovať tajomné iskrenie oblohy. Už ho vedela rozpoznávať a nemýliť si ho so smietkami plávajúcimi na sietnici.

Zložila si ruky na hrud' a nohy pokrčila tak, aby na pomerne úzkej lavičke zachovala stabilitu. Ponorila sa do seba a zrejme aj na chvíľu zadriemala.

Strhla sa na zvláštny pocit.

Pocit, že nie je sama.

Bezmyšlienkovito zvrátila hlavu za seba.

„Už je nízko,“ stihla si uvedomiť, keď sa očami pozrela smerom k zapadajúcemu slnku. A vtedy zrazu zachytila farebné vlnenie. Dve bytosti zo svetla. Vysoké a štíhle ako plameň. Hľadiace k nej.

Na kratulinký okamih jedného úderu srdca zachytila ten zvláštny svetelný obraz. Ale vzápätí - hneď, ako sa myseľ spamätala z prekvapenia, tak sa vidina rozplynula v lúčoch zapadajúceho slnka.

Žmurkla. Nič. Posadila sa a pokúšala sa znova vidieť. Avšak márne. Fascinovane sa dívala, ako slnko zapadá za stromy, za kopec a ako poslednými lúčmi teplého svetla sfarbuje krajinu.

Premohol ju úžas. Ešte hodnú chvíľu zotrvala na lavičke a pred vnútorným zrakom sa znova a znova snažila zhmotniť ten prchavý obraz svetla.

Svetla tak známeho. Svetla, ktoré sa jej už raz ukázalo v očiach matky,

Epilóg

Keď sa Anna po dlhom čase obzrela za tými rokmi, spoznala, že ich vníma už inými očami. Nielen ten rok, v ktorom ju prepadla depresia, ale aj roky predtým. Na roky, keď nedobrovoľne prevzala starostlivosť o svoju matku. Keď zobrala na seba bremeno, ktorého sa desila.

Keď podľahla tlaku rodinnej rady a sňala bremeno z pliec svojich súrodencov, ktorým to zazlievala. Keď nevediac často kam z konopí, sa potácala medzi áno a nie. Medzi plačom obete „prečo práve ja?“ a zaťatým a tvrdohlavým hlasom „ja to zvládnem – zvládnem aj sama!“.

Dve hraničné polohy boli ako väzenie, o ktorom ona nič netušila. Zvládla to. S odreninami i s vinami, ktoré ju ešte dlho máтали. Ale zvládla.

A teraz sa pred ňou otvárala nová cesta. Cesta, o ktorej nič netušila. Zákruta na ceste, ktorá ešte zostáva pred ňou skrytá.

Tak ako v Anne zo Zeleného domu.

Šum stromov, vietor prehánajúci sa vinohradmi, spev vtákov, slnko máčajúce svoje zlaté vlasy v rybníku.

To všetko boli prísľuby

Zachytávala vôňu slobody tak pre seba ako aj pre svoju mamu. A verila, že sa môže vrátiť na cestu svojej duše. Nech je to čokoľvek.

Vtedy netušila, že si ešte zamotá život do poriadneho uzla, z ktorého na prvý pohľad nebude cesta von. A keby len jedného.

Avšak vždy sa vráti na cestu.

Anna síce ešte nenašla svoju plnú silu, alebo lepšie povedané, ešte ju v sebe neprijala, ale ona tam už bola. Zľahka driemala a čakala, kým ju Anna povolá.

Dievča hviezda, žena plná sily sa ešte len tvorila zo všetkého čo prežila, čo poznalo jej vedomie, ktoré tlkocce kdesi v hĺbkach jej existencie. Esencia sily sa rodí a jedného krásneho dňa rozťahne svoje dlho zabudnuté krídla a vznesie sa do neba.

Dievča žena, ktorá sa stretne so svetlom, ktoré svietilo z očí chorej matky, keď ju vtedy tak nesmeli a náhlivo objala.

S mierom v srdci sa dívala do kraja pod sebou. Na lavičke, ktorú už onedlho prenechá inej duši. Vedela, že tým, kým je, je len vďaka tomu, čo zažila a ako to zažila.

A pocítila za to neočakávanú vďačnosť.

Nie všetko, čo nedáva zmysel, je šialenstvo.
Niekdedy je to len pravda,
ktorá sa ešte nestihla obliecť do faktov.
Yns Tien: Aeternus I, Sen

Rozprávač chce ešte niečo dodať

Príbeh Dva svety, ktorí ste práve dočítali, je príbeh dvoch žien, ktorých vnútorný svet je úplne rozdielny.

Čo je ten vnútorný svet?

Je to ten hlások, ktorý sa nám prihovára v tichu mysle? Alebo je to silný hlas hnevu a volaní po spravodlivosti? Je to smiech i plač, ktorý plynie zo zákutí duše človeka?

Mnohé tieto zákutia sú schované, zabudnuté, ale i odmietané. Avšak stále existujúce.

Poeticky povedané – sú uväznené v trinástej komnate.

Obe ženy majú kdesi skryté trináste komnaty.

Anninu mamu vnútorný svet pohltil. Môžeme sa len domýšľať, kedy a za akých okolností tento jej svet zamorili strašidlá a kostlivci z trinástej komnaty. Chceli byť oslobodení, ale jediná osoba, ktorá ich mohla oslobodiť, bola tá, ktorá sa ich bála.

Nazrieť do trinástej komnaty chce odvahu. Nielen pozrieť, ale v plnej sile znova prežiť a precítiť bolesti, zrady, zranenia. Popasovať sa s nimi, prijať ich a zmeniť.

Annina mama to nedokázala.

Naviac nenachádzala oporu u najbližších a nehľadala ju ani u cudzích. A tak jej myseľ upadla do zacyklenia.

Ako čas ubiehal, zacyklená myseľ vytvárala nové a nové príbehy, ktoré opakovane stavali na starých bolestiach a krivdách a košatili sa do skrivenej skutočnosti, kde hlavnú úlohu prebrali hlasy a postavy, ktoré nikto okrem nej nepočul, nevidel.

Kedysi bol takýto človek vyhlásený za blázna. V lepšom prípade za čudáka. Dnes je tomu stavu daná nálepka – diagnóza schizofrénia.

Anna tiež zakúsila zmätenie mysle.

Jej bezpečným svetom bola od mala ríša snov, príbehov, ktoré boli často živšie ako všetko tam vonku. Rada do neho unikala. Snívala, ale nekonala. I keď...

Mohla ísť v šľapajach svojej mamy.

A zároveň nemohla.

Matkine tiene provokovali a zobúdzali jej vlastné. Dva svety tvrdo do seba narážali. Nespravodlivosť „prečo práve ja“ ňou zmietala.

Prijala pomoc zvonka. Aktívne ju vyhľadávala. Zmenila svoj osud. Ako sa dnes moderne hovorí, prijala svoje tiene a pretransformovala ich. Jej vnútorný svet sa stal zdrojom jej sily.

Sem tam sa vtiera hypotetická otázka. Keby psychiatrom rozprávala o svojich víziách, o hlasoch, o zážitkoch mimo štandardne chápanej normálnosti, neonálepkovali by aj ju rovnakou diagnózou?

Pod'akovanie

Keď som na jar roku 2024 prvýkrát aktívne vstúpila medzi kapučinárov z FB skupiny Spisovatelské cappuccino s Martinou Heš, nevedela som, kde ma tento počín zaveje. Zavial ma správne. Pod podporujúcim vplyvom skupiny tandem Ja a moja Múza vkročil na podnetné územia tvorivosti. Ďakujem a teším sa, že som medzi vami.

Avšak ďakujem aj sebe, že som našla odvahu a nenechala som sa odradiť neistotou či obyčajnými strachmi z toho, čo povedia ľudia, ktorí by sa mohli v príbehu Anny nájsť.

V rôznych situáciách sa ukázali ako dobrí učitelia, priatelia, sprievodcovia, ktorí mi boli majákmi v objavovaní tajov mysle.

Ďakujem vám.

O autorke – všeličo aj iné

Helena Jakubčíková je pozorovateľ, od malička knihomol' a nenapraviteľný rojko žijúci život v jeho farebnosti. Konfrontácie s mystikou trinástej komnaty vedomia ju priviedli k štúdiu psychológie a k filozofickému nazeraniu na fungovanie sveta.

Svoje poviedky a úvahy zveruje webovej stránke www.urobsiknihu.sk

Niektoré z nich poslala do sveta v rámci kurzov Povídkový nenávod pod vedením Martiny Heš, ktorá šperkuje texty. V roku 2024 dala krídla mystickým ľúbostným poviedkam v útlo dieľku Strieborné motýle.

Dva svety v podobe e-knihy uzrelo svetlo sveta z popudu naostatok urobiť tú povestnú konečnú bodku za príbehom transformácie vzťahu matky a dcéry.

Prvú verzia napísala autorka niekedy v roku 2009. Niesla v sebe množstvo emócií, hnevu a smútku. Niet sa čomu diviť. Anna vtedy len vykračovala na dlhú cestu k svojmu novému Ja cez hľadanie odpovedí na otázky Kto som? Kto je mama? Prečo sa mi toto deje?

Príbeh Dva svety nesie autobiografické črty a zachytáva počiatkový proces transformácie a uvedomenia si pravdy nepísaného zákona:

*Tvoj svet ovplyvňuje môj svet.
Môj svet ovplyvňuje tvoj svet.*

Helena Jakubčíková

DVA SVETY

Vydal: Helena Jakubčíková

Ilustrácia obálky: Veronika Mikolášková

Kompletizácia obálky: Zuzana Nagyová SUEWEB

Skica ilustrácie z obálky: Zuzana Nagyová SUEWEB

Zalomenie, editácia: Helena Jakubčíková

Počet strán: 161

Rok vydania: 2025

Vydanie: mimoriadne

Mimoriadne vydanie Dvoch svetov vzniklo v rámci projektu Urob si svoju prvú e-zbierku pod vedením Martiny Heš. Konečné znenie vyjde až keď autorka s Múzou a s pomocou beta čitateľov budú spokojné so šperkovaním textu. 😊

Copyright © Helena Jakubčíková, 2025. Všetky práva vyhradené.

